Ì²Í²ÑÒÅÐÑÒÂÎ ÔÍÀÍÑÂÓÊÐÀ¯ÍÈ ËÜÂ²ÂÑÜÊÀ ÄÅÐÆÀÂÍÀ ÔÍÀÍÑÎÂÀ ÀÊÀÄÅÌ²ß

Обліково-економічний факультет

Êàôåäðà îáë³êó ³ àóäèòó

Анна Шот

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

ПРАКТИКУМ

ÓÄÊ 657:334.012.23
ÁÁÊ 65.052
Ø. 80

Ðåöåíçåíòè:

Êîñòèøèíà Ì.Ò., доцент кафедри обліку і аудиту Львівської державної фінансової академії, кандидат економічних наук;

Ö³êàëî ª.²., доцент кафедри обліку і аудиту Львівського національного університету ім. Івана Франка, кандидат економічних наук

Ø. 80 Шот А. П. **Ô³íàíñîâèé îáë³ê.** Практикум: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. Л: ЛДФА, 2010. – 236 с.

У навчальному посібнику наведені практичні завдання з обліку активів і зобов'язань та складання фінансової звітності. Практикум містить тестові завдання та форми фінансової звітності, що сприятиме засвоєнню теоретичного матеріалу та виробленню практичних навичок з облікової роботи.

Навчальний посібник розрахований на студентів вищих навчальних закладів фінансово – економічних та економічних факультетів.

Рекомендовано і схвалено на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол №5 від 02.10.2010р.
як навчальний посібник для підготовки бакалаврів галузі знань
0305 «Економіка та підприємництво» за напрямом підготовки
030509 «Облік і аудит»

© Шот А. П., 2010
©Львівська державна фінансова академія, 2010

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА **5**
РОЗДІЛ 1 «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК - 1» **7**
1.1. Облік грошових коштів 7
1.2. Облік короткострокових фінансових інвестицій 18
1.3. Облік довгострокових фінансових інвестицій 22
1.4. Облік дебіторської заборгованості 29
1.5. Облік основних засобів 41
1.6. Облік нематеріальних активів 55
1.7. Облік виробничих запасів 62
1.8. Облік готової продукції 70
1.9. Облік витрат виробництва та витрат майбутніх періодів 74
РОЗДІЛ 2 «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК - 2» **88**
2.1. Облік власного капіталу 88
2.2. Облік забезпечення зобов’язань 94
2.3. Облік довгострокових зобов’язань 100
2.4. Облік короткострокових зобов’язань 106
2.5. Облік праці та її оплати 113
2.6. Облік розрахунків з бюджетом 117

2.7. Облік розрахунків за соціальним страхуванням..... 122
2.8. Облік витрат, доходів та фінансових результатів..... 128
2.9. Фінансова звітність підприємств..... 137
ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗКІВ ТИПОВИХ ЗАДАЧ..... 147
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ 181
ДОДАТКИ 213

ПЕРЕДМОВА

Перехід вітчизняної економіки до ринкової зумовив приведення існуючої в нашій країні системи бухгалтерського обліку і звітності у відповідність до міжнародних норм і вимог ринкової економіки. У зв'язку з цим, в Україні, введено в дію Закон "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", положення (стандарти) бухгалтерського обліку, новий план рахунків тощо. Тому студенти, а в майбутньому — практичні працівники, повинні досконало володіти методикою ведення обліку на підприємствах різних форм власності, знати чинне законодавство, щоб не допустити порушень.

Розв'язання виробничих ситуацій, типових задач, які найчастіше зустрічаються в господарській практиці підприємств з дотриманням діючого в Україні законодавчого, інструктивного матеріалу та положень (стандартів) бухгалтерського обліку допоможе студентам фахово підготуватися до майбутньої професії.

Перед розв'язанням задач з кожної теми студенти повинні перш за все вивчити стандарти бухгалтерського обліку, які регулюють порядок обліку і відображення у фінансовій звітності активів, зобов'язань, капіталу та інші нормативно — правові, законодавчі та інструктивні матеріали, зокрема Закон "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Крім цього, студенти повинні також добре знати діючий План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій.

Для закріплення теоретичних знань та практичних навичок, перевірки рівня знань студентів з кожної теми у збірнику наведені тестові завдання.

Практикум підготовлено у відповідності до програм навчальних дисциплін **“Ô³íàíñîâèé îáë³ê - 1”** òà **“Ô³íàíñîâèé îáë³ê - 2”**. Послідовність наведених задач та виробничих ситуацій відповідає порядку тем навчальної та робочої програм, що дасть можливість студентам краще засвоїти знання та орієнтуватися у навчальному посібнику.

РОЗДІЛ 1
Ô³íàíñîâèé îáë³ê – 1

ÒÅÌÀ ¹ 1
Îáë³ê ãðîøîâèõ êîøò³â

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996 – XIV зі змінами та доповненнями.*
2. *Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, ТМЦ, грошових коштів і документів та розрахунків. Наказ МФУ від 11.08.94р. № 69.*
3. *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Постанова правління НБУ від 15.12.2004р.№637.*
4. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87.*
5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000р. №193.*
6. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.99 №291 зі змінами та доповненнями.*
7. *Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.99 № 291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Грошові кошти -** готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Грошові кошти, здані до банку або інкасаторам, але не зараховані на поточний рахунок (до 24-ої години наступного дня), **є грошовими коштами в дорозі.**
- **Готівка (готівкові кошти)** грошові знаки національної валюти України – банкноти і монети, у тому числі обігові, пам'ятні та ювілейні монети, які є дійсними платіжними засобами.
- **Каса** – приміщення або місце здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі, зберігання готівкових готівки, інших цінностей, касових документів.
- **Касова книга (КО-4) –** документ встановленої форми, що застосовується для здійснення первинного обліку готівки в касі.
- **Касові документи –** документи (касові ордери та платіжні чи розрахунково-платіжні відомості, розрахункові документи, відомості закупівлі сільгосппродукції, інші прибуткові та видаткові касові документи), за допомогою яких відповідно до законодавства України оформляються касові операції, звіти про використання коштів, а також відповідні журнали встановленої форми для реєстрації цих документів та книги обліку.
- **Касові ордери** – це документи, що засвідчують законність надходження грошей до каси підприємства та їх витрачання за цільовим призначенням.
- **Звіт касира** – другі примірники, що є відривною частиною аркуша касової книги з прибутковими та видатковими касовими ордерами.
- **Ліміт залишку готівки** — це граничний розмір суми готівки, яка може залишатися в касі в позаробочий час.
- **Касові операції** – операції підприємств між собою та з фізичними особами, що пов'язані з прийманням і видачею готівки під час проведення розрахунків через касу з відображенням цих операцій у відповідних книгах обліку.
- **Грошові документи –** це документи, що знаходяться в касі підприємства: оплачені путівки в санаторії, пансіонати і будинки відпочинку; поштові марки; проїзні квитки тощо.
- Оприбуткування готівки в касу здійснюється на підставі **прибуткового касового ордеру (КО-1).**
- Витрачання готівки з каси оформлюється **видатковим касовим ордером (КО-2).**
- **Валютний курс** – установлений НБУ курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої держави.

- **Курсова різниця** – різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах. Курсові різниці відображаються в обліку на дату розрахунку із застосуванням монетарних статей на дату балансу.
- **Монетарні статті** – це статті грошових коштів, а також інших активів та зобов'язань, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.
- ***До монетарних статей*** належать грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторська і кредиторська заборгованість, що будуть погашені грошовими коштами (або їх еквівалентами) і фінансові інвестиції.
- ***До немонетарних статей*** відносяться основні засоби, нематеріальні активи, запаси, дебіторська і кредиторська заборгованості за бартерними операціями або по яких здійснюється взаємозарахування, сплачені та отримані аванси за матеріальні цінності, витрати і доходи майбутніх періодів, статті власного капіталу тощо.
- ***На кожну дату балансу:***

  – монетарні статті в іноземній валюті слід відображати з використанням валютного курсу на дату балансу;

  – немонетарні статті, які відображаються за історичною собівартістю, визначеною в іноземній валюті, необхідно визнавати за валютним курсом на дату здійснення операції;

  – немонетарні статті, які відображаються за справедливою вартістю, визначеною в іноземній валюті, необхідно відображати за валютним курсом, який був на момент визначення цієї справедливої вартості.
- **Валюта України** - це грошові знаки у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обміну на грошові знаки, які перебувають в обігу; кошти, що знаходяться на рахунках, або вносяться у вигляді внесків до банківських та інших кредитно-фінансових установ на території України; платіжні документи та інші цінні папери, виражені у валюті України.
- **Іноземна валюта** - це іноземні грошові знаки у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обміну на грошові знаки, які перебувають в обігу; кошти в грошових одиницях іноземних держав і міжнародних розрахункових одиницях, що перебувають на рахунках або вносяться до банківських та інших кредитно-фінансових установ за межами України; платіжні документи та інші цін-

ні папери, виражені в іноземній валюті або монетарних металах.

- **Інвентаризація каси** – перевірка наявності коштів шляхом повного перерахування всіх готівкових коштів, що є в касі, цінних паперів, чекових книжок тощо. Результати інвентаризації оформлюються актом.
- **Безготівкові розрахунки** - це перерахування грошових коштів з рахунку підприємства-платника на рахунок підприємства-отримувача. Фінансовим посередником в цих розрахунках є банк, який надає послуги своїм клієнтам-підприємствам.
- **Поточний рахунок** - це рахунок підприємства, відкритий в уповноваженій установі банку для зберігання грошових коштів та проведення операцій по розрахунках підприємства.
- **Виписка банку** - документ, що видається банком підприємству і відображає рух грошових коштів на поточному рахунку.

Задачі

Задача 1

На інвалютному рахунку підприємства на 31 грудня значиться $5000 США. Кошти були зараховані на інвалютний рахунок за курсом НБУ, що склав на дату зарахування 7,80 грн. за $1. На дату балансу курс НБУ склав 7,89 грн. за $1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок іноземної валюти на кінець звітного періоду.

Задача 2

На рахунку підприємства на 31 грудня значиться $2000 США. Кошти були зараховані на валютний рахунок за курсом НБУ, що склав на дату зарахування 7,80 грн. за $1. На дату балансу курс НБУ склав 7,75 грн. за $1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок іноземної валюти на кінець звітного періоду.

Задача 3

Підприємство відвантажує готову продукцію нерезиденту на суму $8000 США. Курс НБУ на момент виникнення дебіторської заборгованості склав 8,0 грн. за $1. На дату балансу курс НБУ змінився і склав 8,5 грн. за $1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок дебіторської заборгованості в іноземній валюті на кінець звітного періоду.

Задача 4

Підприємство відвантажує товари нерезиденту на суму $4000 США. Курс НБУ на момент виникнення дебіторської заборгованості склав 7,8 грн. за $1. На дату балансу курс НБУ змінився і склав 7,75 грн. за $1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок дебіторської заборгованості в іноземній валюті на кінець звітного періоду.

Задача 5

Кредиторська заборгованість перед постачальником у розмірі €10000 перераховано за курсом НБУ на дату балансу, що склав 10,5 грн. за €1. На дату погашення заборгованості курс НБУ склав 10,65 грн. за €1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок кредиторської заборгованості в іноземній валюті.

Задача 6

Кредиторську заборгованість перед постачальником у розмірі €15000 перераховано за курсом НБУ на дату балансу, що склав11,0 грн. за €1. На дату погашення заборгованості курс НБУ склав 10,8 грн. за €1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок кредиторської заборгованості в іноземній валюті.

Задача 7

Підприємство отримало довгостроковий валютний кредит у сумі €500000 США. Курс НБУ на дату одержання кредиту склав 10,5 грн. за €1. На дату балансу курс НБУ змінився і склав 10,6 грн. за €1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок основної суми кредиту в іноземній валюті на кінець звітного періоду.

Задача 8

Підприємство отримало довгостроковий валютний кредит у сумі $20000 США. Курс НБУ на дату одержання кредиту склав 10,95 грн.

за €1. На дату балансу курс НБУ змінився і склав 10,9 грн. за €1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок основної суми кредиту в іноземній валюті на кінець звітного періоду.

Задача 9

Підприємство придбало 200 акцій за ціною € 5 за одну акцію. Курс НБУ на дату придбання акцій склав 10,5 грн. за €1. На дату балансу справедлива вартість акцій склала € 6. Курс НБУ змінився і склав 10,55 грн. за €1.

Відобразити в бухгалтерському обліку переоцінку інвестицій в іноземній валюті та курсові різниці щодо них на кінець звітного періоду.

Задача 10

Підприємство придбало 500 акцій за ціною € 3 за одну акцію. Курс НБУ на дату придбання акцій склав 10,7 грн. за €1. На дату балансу справедлива вартість акцій склала € 6. Курс НБУ змінився і склав 10,5 грн. за €1.

Відобразити в бухгалтерському обліку переоцінку інвестицій в іноземній валюті та курсові різниці щодо них на кінець звітного періоду.

Задача 11

Підприємство імпортує товар від іноземного постачальника, договірна вартість якого $2000 США. Курс НБУ на дату оформлення ВМД склав 7,8 грн. за $1. На дату балансу курс НБУ 7,86 грн. за $1. На дату погашення заборгованості 7,84 грн. за $1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок кредиторської заборгованості в іноземній валюті.

Задача 12

Нерезиденту перераховано попередню оплату в розмірі $4000 США. Курс НБУ на момент здійснення попередньої оплати склав 8,5 грн. за $1. На момент митного оформлення товарів курс НБУ змінився і склав 8,6 грн. за $1. На митниці сплачено суми мита та митних зборів у сумі 200 грн., а також ПДВ.

Відобразити в бухгалтерському обліку імпортну операцію з придбання товару за попередньою оплатою.

Задача 13

Підприємство уклало зовнішньоекономічний договір з нерезидентом на одержання послуг на суму $6000 США. На момент складання акта наданих послуг курс НБУ дорівнював 8,55 грн. за $1. На дату перерахування грошових коштів на користь нерезидента Курс НБУ склав 8,65 грн. за $1.

Відобразити в обліку імпорт послуг з наступною оплатою.

Задача 14

Підприємство уклало зовнішньоекономічний договір з нерезидентом на одержання послуг на суму $5000 США. На момент складання акта наданих послуг курс НБУ дорівнював 8,3 грн. за $1. На дату перерахування грошових коштів на користь нерезидента Курс НБУ склав 8,2 грн. за $1.

Відобразити в обліку імпорт послуг з наступною оплатою.

Задача 15

Підприємство уклало зовнішньоекономічний договір з нерезидентом на реалізацію готової продукції на суму $7000 США. На момент складання ВМД курс НБУ дорівнював 7,84 грн. за $1. Собівартість товару 30000 грн. На дату балансу курс НБУ 7,85 грн. за $1. На дату зарахування грошових коштів від нерезидента Курс НБУ склав 7,95 грн. за $1.

Відобразити в обліку експорт товару з наступною оплатою.

Задача 16

Підприємство уклало зовнішньоекономічний договір з нерезидентом на реалізацію товару на суму $3000 США. На момент складання ВМД курс НБУ дорівнював 7,84 грн. за $1. Собівартість товару 10000 грн. На дату балансу курс НБУ склав 7,83 грн. за $1. На дату зарахування грошових коштів від нерезидента Курс НБУ склав 7,85 грн. за $1.

Відобразити в обліку експорт товару з наступною оплатою.

Задача 17

Підприємство уклало зовнішньоекономічний договір з нерезидентом на реалізацію готової продукції на суму $1000 США за попередньою оплатою. Курс НБУ на дату одержання попередньої оплати дорівнював 8,5 грн. за $1. Собівартість готової продукції 7000 грн. На дату відвантаження готової продукції курс НБУ склав 8,6 грн. за $1.

Відобразити в обліку експорт готової продукції за попередньою оплатою.

Задача 18

Підприємство подало до уповноваженого банку заявку на придбання €2000 за договірним курсом 10,5 грн. за €1. Комісійна винагорода банку за здійснення операції 0,3%. Сума збору до Пенсійного фонду України сплачена згідно чинного законодавства. Курс НБУ на дату зарахування валютної виручки склав 10,4 грн. за €1.

Відобразити в обліку придбання іноземної валюти.

Задача 19

Підприємство подало до уповноваженого банку заявку на придбання $ 5000 США за договірним курсом 8,5 грн. за $1. Комісійна винагорода банку за здійснення операції 0,3%. Сума збору до Пенсійного фонду України сплачена згідно чинного законодавства. Курс НБУ на дату зарахування валютної виручки склав 8,4 грн. за $1. На дату балансу курс НБУ склав 8,3 грн. за $1.

Відобразити в обліку придбання іноземної валюти.

Задача 20

Підприємство подало до уповноваженого банку заявку на придбання € 5000 за договірним курсом 10,5 грн. за € 1. Комісійна винагорода банку за здійснення операції 0,3%. Сума збору до Пенсійного фонду України сплачена згідно чинного законодавства. Курс НБУ на дату зарахування валютної виручки склав 10,4 грн. за € 1. На дату балансу курс НБУ склав 10,3 грн. за € 1.

Відобразити в обліку придбання іноземної валюти.

Задача 21

Підприємство подало до уповноваженого банку заявку на реалізацію $2000 США. Курс НБУ на дату списання коштів з рахунку - 8,5 грн. за $1. Курс продажу 8,6 грн. за $1. Комісійна винагорода банку за здійснення операції 0,3%. Курс НБУ на дату зарахування гривневої виручки склав 8,5 грн. за $1.

Відобразити в обліку реалізацію іноземної валюти.

Задача 22

Підприємство подало до уповноваженого банку заявку на реалізацію $7000 США. Курс НБУ на дату списання коштів з рахунку - 9,5 грн. за $1. Курс продажу 9,45 грн. за $1. Комісійна винагорода банку за здійснення операції 0,4%. Курс НБУ на дату зарахування гривневої виручки склав 9,5 грн. за $1.

Відобразити в обліку реалізацію іноземної валюти.

Задача 23

На підставі наказу керівника підприємства в касі було проведено раптову інвентаризацію каси. В результаті інвентаризації каси встановлена нестача готівки з вини матеріально-відповідальної особи у розмірі 250 грн. Нестача касиром була погашена шляхом внесення готівки у повному розмірі до каси.

Відобразити в обліку результати інвентаризації.

Задача 24

На підставі наказу керівника підприємства в касі було проведено інвентаризацію каси в результаті чого складено акт. Комісією, яка проводила інвентаризацію каси встановила нестачу готівки у розмірі 300 грн. Нестача була погашена касиром шляхом утримання суми нестачі із заробітної плати касира.

Відобразити в обліку результати інвентаризації.

Задача 25

На підприємстві сталася крадіжка грошових коштів, про що було повідомлено слідчі органи. Через 6 місяців винуватця було знайдено, а сума нестачі готівки в касі у розмірі 10650 грн. погашена вин-

ною особою шляхом внесення коштів на рахунок підприємства в установі банку.

Відобразити в обліку результати інвентаризації.

Задача 26

При зміні матеріально-відповідальної особи – касира, за наказом керівника була проведена інвентаризація каси. В результаті інвентаризації комісією виявлено надлишок готівки у сумі 80 грн.

Відобразити в обліку результати інвентаризації.

Задача 27

Скласти бухгалтерські проводки на підставі господарських операцій за місць, записати проведені операції в журнал №1 та відомість №1, підрахувати залишок на кінець місяця по Касі.

Господарські операції підприємства за місяць по рахунку "Каса"

№ з/п	Зміст господарської операції	Сум, грн.
1	Одержано готівкою дивіденди від об'єктів інвестування	1000
2	Погашено готівкою довгострокову дебіторську заборгованість	1350
3	Передано гроші з операційної каси в касу підприємства	600
4	Передано гроші з рахунку в банку в касу для виплат з оплати праці	36100
5	Одержано готівку в погашення одержаних раніше короткострокових векселів	1230
6	Одержано готівку від покупця в оплату за відвантажену продукцію, товари, послуги	3400
7	Одержано гроші від винної особи	160
8	Зроблено внесок готівкою учасником споживчого товариства	420
9	Перепродані акції власної емісії підприємства	3720
10	Погашено готівкою заборгованість за внесками засновників до статутного капіталу	7230
11	Оприбуткована в касу короткострокова позика банку	2000
12	Повернуто зарплату, надлишкову видану працівникам	60
13	Одержано гроші від наймачів квартир	4510
14	Надійшла в касу виручка від продажу товарів в роздрібній торгівлі	9430
15	Одержано готівкою штрафи, пені, неустойки за невиконання господарських договорів	370
16	Одержано готівкою дивіденди від інших підприємств	4513
17	Одержано доходи від реалізації основних засобів	7260

18	Одержано надзвичайні доходи готівкою	36540
19	Придбано акції інших підприємств	985
20	Оплачено готівкою витрати на монтаж основних засобів	642
21	Передано гроші з каси на поточний рахунок в банку	320
22	Видано готівкою безвідсоткову позику працівнику	1500
23	Видано готівкою кошти підзвіт	2500
24	Виплачено готівкою аліменти	120
25	Проведено передоплату за газети і журнали	760
26	Погашено готівкою заборгованість по раніше виданому коротко-строковому векселю	2610
27	Погашено відсотки за короткостроковою позикою банку готівкою	3480
28	Виплачено з каси зарплату працівникам підприємства	35800
29	Виплачено з каси дивіденди засновникам АТ	4870

Залишок на початок місяця по рахунку «Каса» - 150 грн.

Залишок на кінець місяця по рахунку «Каса» - визначити.

Задача 28

Маючи вільні кошти підприємство вирішило відкрити валютний депозитний рахунок терміном на три місяці. Для цього перерахувало кошти на депозит у сумі 20000€ (курс НБУ – 10,35 за 1€) під 15% річних. За умовами договору відсотки нараховуються наприкінці кожного місяця та виплачуються протягом 10 днів. По закінченню договору кошти були перераховані на рахунок підприємства (курс НБУ – 10,20 за 1€).

– курс НБУ на кінець першого місяця – 10,30 за 1€;
– курс НБУ на кінець другого місяця – 10,25 за 1€;
– курс НБУ на кінець третього місяця – 10,20 за 1€.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 29

ТОВ «Тріада-форум» у квітні поточного року купило чекову книжку за 50 грн. без ПДВ. Для цього ТОВ перерахувало передоплату з поточного рахунку. В чековій книжці 25 чеків. У другому кварталі бухгалтер використала 7 бланків із чекової книжки.

Відобразити в обліку операцію з придбання чекової книжки та списання використаних чеків.

ÒÅÌÀ ¹2
Îáë³ê êîðîòêîñòðîêîâèõ ô³íàíñîâèõ ³íâåñòèö³é

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-ХІУ.*
2. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. №91.*
3. *Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.91 р. № 1560-XII.*
4. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.99 №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Фінансові інвестиції** – це активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку за рахунок відсотків, дивідендів тощо, зростання вартості капіталу або отримання інших вигод для інвестора.
- **Поточні фінансові інвестиції** – це інвестиції на строк, що не перевищує одного року, та які можуть бути вільно реалізовані в будь який момент.
- **Еквіваленти грошових коштів** – поточні фінансові інвестиції початковий строк погашення яких не перевищує 3-х місяців і відносно яких існує впевненість у тому, що вони не зменшать свою вартість протягом періоду їх чинності.
- **До фінансових інвестицій відносяться**: акції, облігації, депозитні сертифікати, казначейські зобов'язання, інші цінні папери.
- **Акція -** це безстроковий цінний папір, що засвідчує внесок до статутного капіталу акціонерного товариства і дає право на отримання частини доходу АТ у вигляді дивідендів, а також на участь в управлінні товариством. Підприємства купують акції невласної емісії з метою отримання дивідендів, а також з метою встановлення контролю над іншими підприємствами.

- **Облігація** - цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного паперу у передбачений в ньому термін, з виплатою фіксованого відсотка, якщо інше не передбачено умовами випуску.
- **Казначейські зобов'язання** - вид цінних паперів на пред'явника, що засвідчують внесення їх власниками грошових коштів до бюджету і дають право на отримання фінансового доходу.
- **Депозитний сертифікат** - свідоцтво банку про терміновий процентний внесок, що засвідчує право вкладника (тільки юридичної особи) на одержання після встановленого терміну суми внеску і відсотків по ньому.
- **Собівартість придбаної підприємством фінансової інвестиції**, включає: ціну її придбання, комісійну винагороду, мито, податки, збори, обов'язкові платежі та інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням даної фінансової інвестиції.
- **Цінний папір –** документ, що засвідчує право володіння або відносини позики та відповідає вимогам, установленим законодавством про цінні папери.

Задачі

Задача 1

Підприємство «Онікс» придбало за грошові кошти у торговця цінними паперами на вторинному ринку цінних паперів пакет акцій підприємства «Лебідь». Номінальна вартість купівлі 30000 грн. Акції придбано для продажу протягом року. Під час купівлі акцій підприємство «Онікс» скористалося послугами брокера вартістю 400 грн.

Відобразити в обліку придбання фінансових інвестицій за грошові кошти.

Задача 2

Підприємство «Фортуна» на вторинному ринку цінних паперів купило у торговця цінними паперами акції підприємства «Обрій» номінальною вартістю 40000грн. В рахунок оплати акцій відвантажило готову продукцію, собівартість якої склала 25000 грн., справедлива вартість – 35000 грн.

Відобразити в обліку придбання фінансових інвестицій в обмін на готову продукцію.

Задача 3

Підприємство «А» на вторинному ринку цінних паперів купило у торговця цінними паперами акції підприємства «Б» номінальною вартістю 20000 грн. В рахунок оплати акцій відвантажило партію товарів, справедлива вартість яких дорівнює 22000 грн., балансова – 19000 грн.

Відобразити в обліку придбання фінансових інвестицій в обмін на товари.

Задача 4

Підприємство «Фортуна» на вторинному ринку цінних паперів купило у торговця цінними паперами акції підприємства «Обрій» номінальною вартістю 200000 грн. В рахунок оплати акцій передало основні засоби, справедлива вартість яких дорівнює 180000 грн., балансова – 150000 грн., сума зносу – 20000 грн.

Відобразити в обліку придбання фінансових інвестицій в обмін на об'єкт основних засобів.

Задача 5

Підприємство «А» на вторинному ринку цінних паперів купило у торговця цінними паперами акції підприємства «Б» номінальною вартістю 3600 грн. В рахунок оплати акцій відвантажило готову продукцію, справедлива вартість якої дорівнює 3200 грн., собівартість – 2300 грн.

Відобразити в обліку придбання фінансових інвестицій в обмін на готову продукцію.

Задача 6

ТОВ «Фортуна» придбало 500 акцій за ціною 3,0 грн. за одну акцію. Номінальна вартість акції 1,0 грн. Крім того, витрати, пов'язані з оформленням операцій, склали: консультаційні послуги -350 грн., послуги комісійного брокера - 5% від вартості укладеної угоди. Оплата реєстратору – 250 грн. Відобразити в обліку придбання цінних паперів.

Задача 7

ТОВ «Міранда» реалізувало 1500 акцій невласної емісії за ціною 5,0 грн. номінальною вартістю 3,5 грн. кожна.

Відобразити в обліку реалізацію фінансових інвестицій і визначити фінансовий результат.

Задача 8

Підприємство реалізувало 3500 акцій невласної емісії за ціною 3,0 грн., номінальною вартістю 3,5 грн. кожна.

Відобразити в обліку реалізацію фінансових інвестицій і визначити фінансовий результат.

Задача 9

На балансі підприємства рахуються цінні папери загальною номінальною вартістю 20000 грн. Справедлива вартість фінансових інвестицій на кінець року за експертними оцінками складає 15000грн. У зв'язку з цим на підприємстві прийнято рішення про переоцінку фінансових інвестицій.

Відобразити в обліку зазначену господарську операцію.

Задача 10

На балансі підприємства рахуються цінні папери загальною номінальною вартістю 20000грн. Справедлива вартість фінансових інвестицій на кінець року за експертними оцінками складає 35000грн. У зв'язку з цим на підприємстві прийнято рішення про переоцінку фінансових інвестицій.

Відобразити в обліку зазначену господарську операцію.

Задача 11

При проведенні інвентаризації цінних паперів, виявлено нестачу поточних фінансових інвестицій у цінні папери, що обліковуються на момент проведення інвентаризації, за номінальною вартістю 300грн. Балансова вартість інвестицій 4000грн. На момент інвентаризації винну особу не встановлено і суму нестачі віднесено на позабалансовий рахунок. Після проведення розслідування, виявлено винуватця, а суму нестачі утримано із заробітної плати.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

ÒÅÌÀ ¹3
Îáë³ê äîâãîñòðîêîâèõ ô³íàíñîâèõ ³íâåñòèö³é

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.91 р. № 1560-XII.*
2. *Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07 1999 р. № 996-XIУ.*
3. *Закон України «Про іноземні інвестиції» від 13.03.1992 р. № 2198-XII.*
4. *Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. №93/96-ВР.*
5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №12 «Фінансові інвестиції», затв. наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. №91.*
6. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №13 «Фінансові інструменти», затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001р. №559.*
7. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.99 №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Інвестиції** – грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.
- **Інвестор** – юридична чи фізична особа, що здійснює вкладення власних, позикових і залучених коштів в створення і відтворення основних засобів та інших довгострокових активів.
- **Довгострокові фінансові інвестиції** - це витрати підприємства на придбання цінних паперів, вкладення коштів в дочірні та інші підприємства, а також в довгострокову дебіторську заборгованість (довгострокові інвестиції здійснюють на тривалий термін з метою участі в розподілі прибу-

тку, отриманні процентів та дивідендів). До таких інвестицій відносяться довгострокові фінансові вкладення в боргові цінні папери, акції та інші корпоративні права.

- **Довгострокові фінансові інвестиції -** це фінансові інвестиції на період більше одного року, а також усі інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані в будь який момент (п.17 П(С)БО 2).
- **Довгострокові фінансові інвестиції в обліку поділяються** на:
  –Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі;
  –Інші інвестиції пов'язаним сторонам;
  –Інвестиції непов'язаним сторонам.
- **Пов'язані сторони –** це особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових й оперативних рішень іншою стороною.
- **Суттєвий вплив -** повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової, господарської та комерційної політики об'єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики.
- **Спільна діяльність -** господарська діяльність зі створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними.
- **Дочірнє підприємство** - підприємство, що перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства. Основним критерієм є здійснення контролю, тобто вирішального впливу на фінансову, господарську і комерційну політику підприємства з метою одержання вигод від його діяльності.
- **Асоційоване підприємство** – підприємство, в якому інвестору належить блокувальний пакет (понад 25%) акцій (голосів) і яке не є дочірнім або спільним підприємством інвестора.
- **Ефективна ставка відсотка** – це ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту на середню величину собівартості інвестиції та вартості її погашення.
- **Метод ефективної ставки відсотка –** метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою відсотка і добутком ефективної ставки та амортизованої вартості на початок періоду, за який нараховується відсоток.

$$ЕСВ = РСВ \pm РСД\ (РСП) / (РВО + НВО): 2,$$ де,

ЕСВ – ефективна ставка відсотка;

РСВ – річна сума відсотка (номінал, помножений на відсоткову ставку);

РСД (РСП) – річна сума дисконту, річна сума премії. Ці показники визначаються шляхом ділення загальної суми дисконту (премії) на кількість років позики;

РВО – ринкова вартість облігацій;

НВО – номінальна вартість облігацій.

- **Амортизована собівартістю фінансових інвестицій (АСФІ) -** це собівартість фінансових інвестицій з урахуванням часткового їх списання внаслідок зменшення корисності, яка збільшена (зменшена) на суму амортизації дисконту (премії).

$$АСФІ = ПВ \pm \sum АД(АП), \text{ де}$$

АСФІ **–** амортизована собівартість фінансових інвестицій;

ПВ **–** первісна собівартість;

$\sum$***АД*** **–** накопичена сума амортизації дисконту;

$\sum$***АП*** **-** накопичена сума амортизації премії.

- **Метод участі в капіталі** – це метод обліку інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно збільшується або зменшується на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування.
- **Ринкова вартість фінансової інвестиції –** сума, яку можна отримати від продажу фінансової інвестиції на активному ринку.

Задачі

Задача 1

Підприємство 01.01.2010 року придбало облігації номінальною вартістю 30000 грн. за 32019 грн., тобто сума премії становить 2019 грн. Фіксована ставка відсотка за облігацією встановлена 8% річних. Дата погашення облігації відбудеться через 5 років. Виплата відсотків здійснюється щорічно в кінці року

1. Відобразити в обліку придбання облігацій.
2. Визначити ефективну ставку відсотка.
3. Скласти розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облігації.

Задача 2

01.01. 2010 року підприємство придбало облігації номінальною вартістю 2000000 грн. з річною фіксованою ставкою 12%. Ціна прид-

бання –1800000 грн. Облігації були випущені строком на 6 років. Виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року.

1. Відобразити в обліку підприємства А придбання облігацій.
2. Визначити ефективну ставку відсотка.
3. Скласти розрахунок амортизації дисконту за інвестиціями в облігації.

Задача 3

01.01. 2010 року підприємство придбало облігації номінальною вартістю 100000 грн. з річною фіксованою ставкою 15%. Ціна придбання – 110000 грн. Облігації були випущені строком на 5 років. Виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року.

1. Відобразити в обліку підприємства придбання облігацій.
2. Визначити ефективну ставку відсотка.
3. Скласти розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облігації.

Задача 4

На балансі підприємства значаться довгострокові фінансові інвестиції первісна вартість яких –500000 грн., справедлива вартість 850000 грн. У зв’язку з цим прийнято рішення про переоцінку вартості інвестицій.

1) Розрахувати індекс переоцінки;
2) Розрахувати первісну вартість після переоцінки;
3) Визначити суму переоцінки.
4) Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку результати проведеної переоцінки.

Задача 5

На балансі підприємства значаться довгострокові фінансові інвестиції первісна вартість яких – 1250000 грн., справедлива вартість об’єкта становить 2000000 грн. У зв’язку з цим прийнято рішення про переоцінку вартості

1) Розрахувати індекс переоцінки;
2) Розрахувати первісну вартість після переоцінки;

3) Визначити суму переоцінки.

4) Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку результати проведеної переоцінки.

Задача 6

15 грудня поточного року підприємство “Обрій” придбало як довгострокові інвестиції 15 облігацій підприємства «В» номінальною вартістю 15 000 грн. за 18000грн. Облігації мають установлену ставку 6%, які будуть сплачуватися кожного року 31 грудня. Облігації мають бути погашені через 6 років.

Необхідно:

– зробити розрахунок амортизації премії облігацій до моменту їх погашення;
– визначити балансову вартість облігацій на дату погашення;
– скласти бухгалтерські записи, пов'язані з обліком облігацій за кожен рік.

Задача 7

Підприємство «А» передало до статутного капіталу підприємства «Б» адміністративний будинок. Первісна вартість будинку – 300000 грн., знос – 80000 грн. Погоджена з засновниками підприємства «Б» вартість будинку – 340000 грн. У податковому обліку будинок належить до групи 1, а його балансова вартість становить 240000 грн.

Відобразити в обліку підприємства «А» придбання фінансової інвестиції та передачу активу (за умови, що справедлива вартість переданого об’єкта основних засобів вища від балансової).

Задача 8

Підприємство «А» придбало акції підприємства «Б» номінальною вартістю 11000грн. на вторинному ринку цінних паперів у підприємства «В» – торговця цінними паперами. У компенсацію вартості акцій підприємство «А» відвантажило підприємству «В» партію товарів, справедлива вартість яких дорівнює 10000 грн., балансова – 8000 грн.

Відобразити в обліку підприємства «А» придбання акцій в обмін на товари (за умови, що справедлива вартість переданих товарів вища від балансової).

Задача 9

Підприємство «А» отримало від підприємства «В» вексель у погашення заборгованості за реалізовані товари (вартість товарів 24000 грн., у т. ч. ПДВ), а потім передало отриманий вексель торговцеві цінними паперами «Д» в обмін на облігації підприємства «Б». Справедлива вартість векселя дорівнює його номінальній вартості.

Відобразити в обліку підприємства «А» передачу векселя в обмін на облігації (за умови, що справедлива вартість векселя дорівнює балансовій).

Задача 10

Підприємство «А» (інвестор) є одним із засновників двох підприємств – «В» і «Б». До обох підприємств інвестор вніс по 8000 грн. При цьому частка інвестора у статутному капіталі підприємства «В» становить 10%. Інвестиція в підприємство «В» на дату балансу оцінюється за справедливою вартістю. Частка інвестора у статутному капіталі підприємства «Б» становить 40% його статутного капіталу. Цю інвестицію на дату балансу оцінюють за методом участі в капіталі.

Необхідно підрахувати зміни вартісного вираження частки інвестора в капіталі об’єктів інвестування за звітний період.

Розрахунок оформити в таблиці наступної форми:

Показники	**Підприємство В**	**Підприємство Б**
Статутний капітал об’єктів інвестування, грн.	80000	20000
Вартість фінансових інвестицій інвестора в об’єкти інвестування, грн.		
Частка інвестора у статутному капіталі об’єктів інвестування, %		
Чистий прибуток, що його отримали об’єкти інвестування у звітному році (приріст на 15%), грн.		

Дивіденди, оголошені об'єктами інвестування за звітний період (30% чистого прибутку), грн.		
Величина власного капіталу об'єктів інвестування після розподілу чистого прибутку, грн.		
Вартість фінансових інвестицій інвестора в об'єкти інвестування після переоцінки, грн.		
Частка інвестора в капіталі об'єктів інвестування, яку треба відобразити в балансі інвестора після переоцінки інвестицій, %		

Задача 11

Наприкінці 2010 року підприємство «А» на вторинному ринку цінних паперів придбало 3000 акцій підприємства «Б» за номінальною вартістю 20 грн. кожна, на суму 60000 грн. Придбаний пакет акцій становить 40% статутного капіталу підприємства «Б». За результатами 2011 року підприємство «Б» отримало чистий прибуток у сумі 70000 грн. і оголосило про виплату дивідендів у розмірі 20000 грн.

Відобразити в обліку підприємства «А» дану господарську операцію.

Задача 12

Підприємство «А» 02.01.2011р. придбало пакет акцій підприємства «Б» (60%) за 10000 грн. Протягом року підприємство «Б» отримало 5000 грн. чистого прибутку і виплатило 1000 грн. дивідендів. Збільшення додаткового капіталу дочірнього підприємства за рік – 250 грн.

Визначити балансову вартість інвестицій, що обліковується за методом участі в капіталі на кінець року та відобразити в обліку господарську операцію.

ÒÅÌÀ ¹4
Îáë³ê äåá³òîðñüêî¿ çàáîðãîâàíîñò³

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 05.04.01р. №2374-III.*
2. *Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006р. №3480-IУ.*
3. *Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом МФУ від 13.03.98 р. № 59 (у редакції наказу МФУ від 10.06.99р. № 146).*
4. *Закон України «Про приєднання України до Женевської конвенції 1930 року про гербовий збір стосовно переказних векселів і простих векселів» від 06.07.99 р. № 828-XIУ;*
5. *Указ Президента України «Про сплату державного мита за вексельні бланки» від 02.11.1993р. №504/93.*
6. *Уніфікований закон про переказні та прості векселі. Додаток 1 до Женевської конвенції 1930 року від 07.06.1930р.*
7. *Постанова КМУ від 23.04.99р. № 663 «Про норми відшкодування витрат на відрядження в межах України і за кордон» (зі змінами і доповненнями).*
8. *Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений постановою КМУ від 22. 01. 96 р. № 116 (зі змінами та доповненнями).*
9. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебітори» затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. №237.*
10. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.99 р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Дебіторська заборгованість** - сума заборгованості дебіторів підприємству на дату складання бухгалтерської звітності.
- **Дебітори** — це юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

- **Поточна дебіторська заборгованість -** сума дебіторської заборгованості, яка виникає під час нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу. До поточної дебіторської заборгованості відносять: заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, за виданими авансами, з підзвітними особами, за нарахованими доходами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків, за позиками членам кредитних спілок, з іншими дебіторами.
- **Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості –** це сума поточної заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги за вирахуванням резерву сумнівних боргів.
- **Довгострокова дебіторська заборгованість** - це сума дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу. До довгострокової дебіторської заборгованості відноситься: заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду; довгострокові векселі одержані; довгострокові позики працівникам підприємства; інша дебіторська заборгованість.
- **Покупці** - це фізичні або юридичні особи, які купують товари (роботи, послуги).
- **Замовники** — це учасники договору, на підставі замовлення яких виготовляється конкретна продукція, надаються послуги, виконуються роботи іншим учасником договору.
- **Службовим відрядженням** вважається поїздка працівника за розпорядженням керівника підприємства, об'єднання, установи, організації на певний строк до іншого населеного пункту для виконання службового доручення поза місцем його постійної роботи.
- **Граничні норми добових на відрядження в межах України та за кордон:**

Країни відрядження	**Граничні норми добових у разі, якщо витрати на харчування:**			
	не включено до готельного рахунку	включено до готельного рахунку		
		одноразове харчування	дворазове харчування	триразове харчування
Україна	30	24	18	12
Далеке та близьке зарубіжжя	50$ США	40$ США	27,5$ США	17,5$ США

- Розмір збитків, що підлягає відшкодуванню підприємству винною особою, розраховується за формулою:

$$Рз = [(Бв – А) \times Іінф. + ПДВ + Азб] \times 2, \text{ де}$$

Рз **–** розмір збитків, грн.;

Бв **–** балансова вартість об'єкта, грн.;

А **–** амортизація об'єкта;

Іінф. **–** загальний індекс інфляції;

ПДВ **–** податок на додану вартість, грн.;

Азб **–** акцизний збір.

- **Сумнівний борг -** поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником.
- Величина резерву сумнівних боргів визначається виходячи з платоспроможності окремих дебіторів або на основі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги на окремі групи за строками непогашення із встановленням коефіцієнта сумнівності для кожної групи.
- **Величина резерву сумнівних боргів** - це добуток поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги окремої групи на коефіцієнт сумнівності.
- **Коефіцієнт сумнівності (Кс)** відповідної групи дебіторської заборгованості визначається за формулою:

$$Кс = (\sum Бзн : \sum Дзн) : і, \text{ де}$$

Бзн **–** фактично списана безнадійна заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи за н-ний місяць обраного для спостереження періоду;

Дзн **–** дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи на кінець н-ного місяця обраного для спостереження періоду;

І **–** кількість місяців в обраному для спостереження періоді.

- **Безнадійна дебіторська заборгованість -** поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якої минув термін позовної давності.
- **Фінансова оренда** – оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов’язаних з правом користування та володіння активом.
- **Оренда** – угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.
- **Операційна оренда** – оренда інша, ніж фінансова.
- **Векселі отримані** – це заборгованість за розрахунками з покупцями, замовниками та іншими дебіторами по відвантаженій продукції (товарах), виконаних роботах і наданих послугах, які забезпечені одержаними векселями.
- **Вексель** – цінний папір, який засвідчує безумовне грошове зобов’язання особи, що видала вексель (векселедавця) сплатити певну суму по настанні установленого терміну на користь власника векселя (векселеотримувача).

- **Простий вексель** виписується позичальником (векселедавцем) і містить нічим не обумовлене зобов’язання сплатити певну суму грошей кредитору (векселеотримувачу).
- **Переказний вексель (тратта)** виписується кредитором (векселедавцем) і містить нічим не обумовлену пропозицію позичальникові сплатити певну суму грошей третій особі.
- **Відсотковий вексель** – це вексель, на якому зазначена сума погашення та відсоток, який буде сплачено векселеодержувачу за відстрочення платежу.
- **Індосамент** — спеціальний напис на векселі, за яким векселедержатель передає всі або тільки певні права набувачеві векселя. Індосамент має бути безумовним. Частковий індосамент недійсний. Індосамент буває передаточним, передорученим і заставним, кожний з яких, у свою чергу, може бути іменним, бланковим і на пред'явника.
- **Протест** — офіційно засвідчена вимога здійснення встановлених законодавством про вексельний обіг дій за векселем і свідчення про їх невиконання. Протест є фактом, що свідчить про ухилення від законодавчо встановленого порядку обігу векселя і про настання певних правових наслідків.
- **Трасант** — векселедавець переказного векселя.
- **Трасат** — особа, зазначена як платник за переказним векселем.
- **Аваліст** — особа, яка ручається за повний або частковий та своєчасний платіж за векселем шляхом прийняття на себе вексельного зобов'язання за чужим вексельним боргом. Аваліст відповідає так само, як і особа, зобов'язання якого він забезпечив.
- **Аваль:** 1) напис про забезпечення платежу за векселем;
  2) забезпечення платежу за векселем.
- **Авалювання** — прийняття будь-якою особою зобов'язання оплатити вексель повністю або частково за одну із зобов'язаних за векселем осіб у разі не оплати векселя платником у строк або у разі неможливості отримати платіж за векселем у строк;
- **Акцепт** — засвідчена підписом трасата або іншої особи (посередника в акцепті) згода оплатити переказний вексель у тому вигляді, в якому його пред'явлено до платежу. Акцепт має бути безумовним, надписаний на векселі і може складатися тільки з підпису трасата на лицьовому боці векселя.
- **Акцептант** — особа, яка бере на себе зобов'язання платежу за переказним векселем (трасат або посередник в акцепті). Акцептант відповідає згідно з умовами свого акцепту.
- **Акцептування** (акцептація) — проставляння на векселі акцепту.
- **Алонж** — додатковий аркуш паперу, що додається до векселя для проставлення написів. Використовується у випадку, якщо на зворотному боці

векселя немає вільного місця для здійснення написів.

Задачі

Задача 1

Працівник фірми направлений у відрядження до США. Кількість днів перебування у відрядженні – 7 днів, з яких 2 дні в дорозі. Офіційний прогнозний обмінний курс національної валюти України до долара США – 7,9 грн. за 1$.

Розрахувати загальну суму добових в доларах США та гривнях, яку необхідно видати працівнику, що направляється у відрядження за межі України.

Задача 2

Працівнику відділу збуту видано аванс на відрядження в межах України в сумі 1500 грн. Термін відрядження відповідно до розпорядження керівника і згідно з відмітками в посвідченні про відрядження – 6 днів, з яких 2 дні в дорозі. Після повернення з відрядження працівник склав Звіт і подав документи, що підтверджують понесені ним витрати:

- Витрати на проїзд до місця відрядження і назад -155 грн.(у т.ч. ПДВ);
- Витрати на проживання – 960 грн., у т.ч. ПДВ;
- Добові за 6 днів.

Усі витрати згідно з Звітом затверджено у повному обсязі. У день подання Звіту суму невикористаного авансу працівник вніс до каси підприємства.

Відобразити в бухгалтерському обліку витрати на відрядження.

Задача 3

Працівник підприємства для придбання ТМЦ отримав у касі аванс у сумі 2400 грн. Працівник придбав виробничі запаси на суму 2400 грн., у т.ч. ПДВ, проте звіт про використання коштів своєчасно не представив. За перевищення встановлених строків використання виданої у підзвіт готівки до підприємства застосовано штрафну санкцію (25% від виданих підзвіт коштів) накладену на підприємство (за

результатами перевірки).

Відобразити в обліку цю господарську операцію.

Задача 5

04.03.2010 року працівник підприємства направляється у відрядження на території України. Для здійснення відповідних витрат йому надається корпоративна картка на суму, розраховану бухгалтером підприємства згідно з чинним законодавством. За даною карткою договором еквайрінгу передбачено обслуговування овердрафту. Аналітичний облік коштів за БПК ведеться в розрізі номерів карток.

Після повернення з відрядження (15.03.2010 р.) працівник надає документи:

- Посвідчення про відрядження з відмітками про прибуття і вибуття на підприємство, куди був направлений працівник;
- Рахунок за проживання в готелі – 6400 грн., у т. ч. ПДВ;
- Рахунок на оплату службових телефонних розмов – 50 грн.;
- Транспортні квитки – 1200 грн., у т.ч. ПДВ;
- Квиток на концерт – 200 грн.

Час перебування у відрядженні – 12 діб. Добові сплачуються після повернення з відрядження. Авансовий звіт затверджено 17.03.2010р. після повернення з відрядження (суму визначити). Виписка з банку надійшла 18.03.2010 р.

Відобразити в обліку використання корпоративної БПК (банківської платіжної картки) у відрядженні в межах України з виникненням овердрафта.

Задача 6

Для придбання сировини підзвітній особі був виданий аванс в сумі 750 грн. Сировина була придбана і оприбуткована на склад на суму 800 грн. (у т.ч. ПДВ). На наступний день підзвітна особа представила авансовий звіт на 800 грн., який був затверджений керівником фірми, а сума перевитрат виплачена з каси підприємства.

Відобразити в обліку цю господарську операцію.

Задача 7

Для придбання малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП) підзвітній особі був виданий аванс в сумі 1800 грн. МШП були придбані і оприбутковані на склад на суму 1250 грн. (у т.ч. ПДВ). На наступний день підзвітна особа подала авансовий звіт на 1250 грн., який був затверджений керівником фірми, а невикористана сума авансу утримана із заробітної плати працівника.

Відобразити в обліку цю господарську операцію.

Задача 8

На підприємстві між працедавцем і трудовим колективом укладено колективний договір, згідно з яким розмір добових на відрядження у межах України становить 100 грн.

Визначити суму витрат на відрядження понад норми, встановлені законодавством, яка підлягає оподаткуванню відповідно до Закону про ПДФО, відобразити в обліку дану операцію, якщо операції відображаються після подання працівником авансового звіту. Працівник є представником адміністрації.

Понаднормові витрати підлягають оподаткуванню ПДФО з врахуванням натурального коефіцієнта (1,17647).

Задача 9

Між підприємствами А і Б укладено договір купівлі - продажу, відповідно до якого підприємство А поставляє підприємству Б товар на суму 54000 грн. (у т. ч. ПДВ). На підставі додаткової угоди підприємство Б виписує простий вексель на ім’я підприємства А на суму, застережену в договорі. Термін погашення векселя – 60 днів від дати виписування векселя. Після закінчення зазначеного терміну вексель погашається шляхом перерахування грошових коштів підприємством Б на банківський рахунок підприємства А.

Відобразити в обліку господарську операцію у підприємства А і Б.

Задача 10

Використовуючи зміст виробничої ситуації, скласти бухгал-

терські проводки з обліку операцій векселями.

Між двома підприємствами укладено договір, що передбачає вексельну форму розрахунків. Покупець у рахунок за отриману сировину вартістю 48000грн. (у т.ч. ПДВ) видає простий вексель терміном за пред'явленням номінальною вартістю 48000 грн., з умовою нарахування відсотків. Відсоток по векселю – 16 % від суми договору. Видача і погашення векселя здійснюється в одному періоді. Собівартість сировини 35000 грн.

Бухгалтерські проводки відобразити у покупця і продавця.

Задача 11

Покупцю здійснено відвантаження товарів договірною вартістю 12000грн. (у тому числі ПДВ). Фактична собівартість відвантажених товарів склала 8000грн. У рахунок оплати покупцем передано простий безвідсотковий вексель. Пред'явлені покупцю в термін до оплати векселі оплачено в повній сумі.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 12

Підприємство займається виготовленням та реалізацією обладнання. 15 червня 2010 року підприємство продало обладнання на суму 120000 грн., у т.ч. ПДВ. 1 липня підприємство отримало 6000грн. та 16% вексель на непогашену вартість дебіторської заборгованості. Цей вексель буде погашено двома рівними частками разом з відсотками 31.12. 2010 року та 1 липня 2011 р.

Необхідно відобразити вищезазначені господарські операції в бухгалтерському обліку підприємства на всі необхідні дати.

Задача 13

Використовуючи зміст виробничої ситуації, скласти бухгалтерські проводки, записати їх зміст та визначити фінансовий результат від реалізації.

Рішення оформити в таблиці.

Виробнича ситуація. Покупцю здійснено відвантаження готової продукції контрактною вартістю 18000 грн., у т. ч. ПДВ. Фактична

собівартість відвантаженої продукції склала 14000 грн. В рахунок оплати покупцем передано 15% відсотковий вексель. Пред'явлені покупцю до оплати у встановлений термін векселі, а також відсотки по векселю оплачено в повній сумі.

Задача 14

Підприємство-векселедержатель, не чекаючи строку платежу за векселем, отриманим у розрахунок за відвантажені товари, вирішує продати його третій особі за ціною 1800 грн. Номінальна вартість векселя отриманого становить 2200 грн. Передача векселя оформляється актом приймання-передачі.

Відобразити ці операції за допомогою бухгалтерських проводок**.**

Задача15

Підприємство придбало вексель номінальною вартістю 2500 грн. за 2000 грн. Надалі цей вексель передається у розрахунок за товари вартістю 1800 грн. (у т. ч. ПДВ).

Відобразити в обліку операції з придбання та передачі векселя.

Задача16

Підприємство придбало вексель номінальною вартістю 2000 грн. на вторинному ринку за 1800 грн. Після цього такий вексель було реалізовано за ціною 1900 грн. Для реалізації векселя було укладено договір комісії з торговцем цінних паперів, що має відповідну ліцензію. Комісійна винагорода за реалізацію векселя склала 50 грн.

Відобразити ці операції за допомогою бухгалтерських проводок**.**

Задача 17

Заступнику директора підприємства видано аванс на відрядження в межах України в сумі 2200 грн. Термін відрядження відповідно до розпорядження керівника і згідно з відмітками в посвідченні про відрядження – 5 днів, з яких 2 дні в дорозі. Після повернення з відрядження працівник склав Звіт і подав документи, що підтверджують понесені ним витрати:

– Вартість придбаних у відрядженні для потреб підприємства запасних частин – 420 грн.(у т.ч. ПДВ);

– Витрати на проїзд до місця відрядження і назад – 125,00 грн. (у т.ч. ПДВ);
– Витрати на проживання 1250 грн. (у т.ч. ПДВ). При чому до рахунка на проживання в готелі включено вартість дворазове харчування;
– Добові відповідно до представлених документів.

Усі витрати згідно з Звітом затверджено у повному обсязі.

Відобразити в бухгалтерському обліку витрати на відрядження.

Задача 18

Для проведення комерційних переговорів та укладення договору на поставку партії товару менеджера зі збуту направлено у відрядження до Києва. Термін відрядження - 6 днів. Працівнику було видано аванс у сумі 3900 грн.

До нього подані такі документи:

– Посвідчення про відрядження з відмітками про прибуття та вибуття;
– Рахунок готелю і касовий чек на оплату послуг проживання – 3200 грн. (у т.ч. ПДВ). До рахунка включено вартість одноразового харчування;
– Рахунок за бронювання місця в готелі – 400 грн.
– Залізничні квитки на проїзд до Києва і назад 300грн.(у т.ч. ПДВ);
– Добові відповідно до представлених документів.

Звіт до бухгалтерії підприємства подано не своєчасно, тому до працівника застосовані штрафні санкції у розмірі 15% від неповерненої суми. Неповернена сума утримана бухгалтерією із заробітної плати.

Задача 19

ПАТ «Тріада-форум» перерахувало у 2009 році аванс за товари покупцю в сумі 5898 грн., у т.ч. ПДВ. Покупець товарів не поставив. Строк позовної давності за цією дебіторкою минув. Заходи, направлені на стягнення заборгованості, проводили. Резерв сумнівних бор-

гів становить 3500 грн.

Відобразити в обліку списання дебіторської заборгованості за передоплатою після закінчення терміну позовної давності.

Задача 20

Підприємство реалізувало вітчизняному покупцю готову продукцію на суму 12000грн., у т.ч. ПДВ. Собівартість продукції склала 9000грн. На суму дебіторської заборгованості підприємством створено резерв сумнівних боргів. Після закінчення терміну оплати, заборгованість покупцем не була погашена і підприємство списало її за рахунок резерву.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 21

Підприємство за договором купівлі-продажу оплатило вартість матеріалів у сумі 24000 грн., у т.ч. ПДВ. При отриманні матеріалів виявлено нестачу на суму 3000 грн., у т.ч. ПДВ. За погодженням сторін постачальник у тому ж звітному періоді повернув на банківський рахунок підприємства-покупця вартість матеріалу, якого не вистачає (3000 грн.). Виписано податкову накладну коригування ПДВ (методом «червоне сторно»).

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 22

Для визначення коефіцієнта сумнівності на 31 грудня підприємство для спостереження вибрало період за останні півроку (липень-грудень).

Місяць	Фактично списана безнадійна заборгованість за продукцію (грн.)			Сальдо дебіторської заборгованості за продукцію відповідної групи на кінець місяця (грн.)		
	1 група	*2 група*	*3 група*	*1 група*	*2 група*	*3 група*
Липень	500	700	850	20000	18000	17000
Серпень	-	300	700	22000	12000	14000
Вересень	650	500	-	15000	13000	14500
Жовтень	200	-	770	16000	12000	11000
Листопад	-	550	-	18000	11500	13000
Грудень	550	750	1400	17000	14000	16000

Разом	?	?	?	х	х	х

Необхідно визначити коефіцієнт сумнівності для кожної групи дебіторської заборгованості та величину резерву сумнівних боргів на кінець звітного поточного року.

Задача 23

За наведеними у таблиці даними визначити резерв сумнівних боргів, суму чистої дебіторської заборгованості та скласти відповідні проводки.

Група заборгованості	Сума заборгованості, грн.	Коефіцієнт сумнівності	Сума резерву сумнівних боргів, грн.	Сума чистої дебіторської заборгованості, грн.
1	100000	0,20		
2	200000	0,10		
3	1200000	0,01		
Разом	?	-		

Задача 24

Працівник виїхав у відрядження до м. Києва 18.10.2010р. о 00 год.10хв., а повернувся 21.10.2010р. о 23год. 55хв.

Визначити час перебування у відрядженні та розмір добових.

Відобразити в обліку операцію.

Задача 25

На складі підприємства було виявлено нестачу матеріалів внаслідок розкрадання з вини комірника на суму 2600 грн. (у т.ч. ПДВ). Суму нестачі було внесено винною особою до каси підприємства.

Розрахувати розмір збитку відповідно до Порядку № 116, якщо індекс інфляції умовно прийняти за 1,8 та відобразити в обліку господарську операцію.

Задача 26

Під час проведення інвентаризації на складі виявлено нестачу готової продукції на суму 3200 грн. На дату проведення інвентаризації рішення про конкретних винуватців не прийнято. В наступному звітному періоді встановлено винну особу. З її заробітної плати утримано суму шкоди, розраховану згідно з Порядком № 116. Індекс інфляції склав 9%.

Відобразити в обліку результати проведеної інвентаризації.

Задача 27

На підприємстві сталася крадіжка комп'ютерної техніки. Первісна вартість якої 5000 грн., знос на момент крадіжки становив 1500 грн. До кінця року слідчі органи знайшли винну особу, і за рішенням судових органів підприємству було відшкодовано збиток. Сума збитку була внесена на поточний рахунок підприємства. Відшкодування збитку проводилось згідно з Порядком № 116. Індекс інфляції дорівнює 3.

Відобразити в обліку результати інвентаризації.

ÒÅÌÀ ¹ 5
«Îáë³ê îñíîâíèõ çàñîá³â»

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996 – XIV зі змінами та доповненнями.*
2. *Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.1997р. зі змінами і доповненнями.*
3. *Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 30.11.1999 № 291 зі змінами та доповненнями.*
4. *Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, ТМЦ, грошових коштів і документів та розрахунків. Наказ МФУ від 11.08.1994р. № 69.*
5. *Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений постановою КМУ від 22. 01. 1996 р. № 116 (зі змінами та доповненнями).*
6. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7, затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92.*
7. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003р. №617.*
8. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від*

24.12.2004р. №817.

9. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*
10. *Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затв. наказ. МФУ від 30.09. 2003р. №561.*

Ключові терміни і поняття

- **Основні засоби –** це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).
- **Залишкова вартість –** первісна (відновна) вартість необоротних активів за вирахуванням зносу.
- **Справедлива вартість** – сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.
- **Амортизація** — систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації).
- **Вартість, яка амортизується** — первинна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості.
- **Група основних засобів —** сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів.
- **Зменшення корисності** — втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування.
- **Знос основних засобів** — сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання.
- **Ліквідаційна вартість —** сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).
- **Об'єкт основних засобів** — це закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що

мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс — певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством.

- **Подібні об'єкти** — об'єкти, які мають однакове функціональне призначення та однакову справедливу вартість.
- **Первісна вартість** — історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.
- **Переоцінена вартість** — вартість необоротних активів після їх переоцінки.
- **Строк корисного використання (експлуатації) —** очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг).
- **Сума очікуваного відшкодування необоротного активу** — найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість.
- **Незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи** — капітальні інвестиції у будівництво, виготовлення, реконструкцію, модернізацію, придбання об'єктів необоротних матеріальних активів, уведення яких в експлуатацію на дату балансу не відбулося, а також авансові платежі для фінансування будівництва.
- **Чиста вартість реалізації необоротного активу —** справедлива вартість необоротного активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію.
- **Індекс переоцінки основних засобів** визначається шляхом ділення справедливої вартості об'єкта основних засобів, що переоцінюється, на його залишкову вартість:

$$Ip = Св/Зв, \text{ де}$$

Ip - індекс переоцінки (у частках);

Св - справедлива вартість об'єкта основних засобів, що підлягає переоцінці (грн.);

Зв - залишкова вартість об'єкта основних засобів, що підлягає переоцінці (грн.)

- **Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:**

– суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за вико-

нання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);
- реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству);
- витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;
- витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.

Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких методів:

1) прямолінійного, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, яка амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів;

2) зменшення залишкової вартості, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість;

3) прискореного зменшення залишкової вартості, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, яка обчислюється, виходячи із строку корисного використання об'єкта, і подвоюється;

4) кумулятивного, за яким річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання;

5) виробничого, за яким місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та виробничої ставки амортизації. Виробнича ставка амортизації обчислюється діленням вартості, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням

об'єкта основних засобів.

Задачі

Задача 1

На балансі підприємства значиться об’єкт основних засобів первісна вартість якого – 45000 грн., сума нарахованого зносу – 5000 грн., справедлива вартість об’єкта становить 55000 грн. У зв’язку з цим прийнято рішення про переоцінку вартості об’єкта основних засобів.

1) Розрахувати індекс переоцінки;

2) Розрахувати первісну вартість і суму зносу після переоцінки;

3) Визначити суму дооцінки (уцінки) первісної вартості та зносу;

4) Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку результати проведеної переоцінки.

Задача 2

На балансі підприємства значиться об’єкт основних засобів первісна вартість якого – 35000 грн., сума нарахованого зносу – 1000 грн., справедлива вартість об’єкта становить 15000 грн. У зв’язку з цим прийнято рішення про переоцінку вартості об’єкта основних засобів.

1) Розрахувати індекс переоцінки;

2) Розрахувати первісну вартість і суму зносу після переоцінки;

3) Визначити суму дооцінки (уцінки) первісної вартості та зносу;

4) Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку результати проведеної переоцінки.

Задача 3

На балансі підприємства значиться об’єкт основних засобів первісна вартість якого – 65000 грн., сума нарахованого зносу – 15000 грн., справедлива вартість об’єкта становить 25000 грн. У зв’язку з цим прийнято рішення про переоцінку вартості об’єкта основних засобів.

1) Розрахувати індекс переоцінки;

2) Розрахувати первісну вартість і суму зносу після переоцінки;

3) Визначити суму дооцінки (уцінки) первісної вартості та зносу;

4) Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку результати проведеної переоцінки.

Задача 4

На балансі підприємства значиться об'єкт основних засобів первісна вартість якого – 50000 грн., сума нарахованого зносу – 3000 грн., справедлива вартість об'єкта становить 85000 грн. У зв'язку з цим прийнято рішення про переоцінку вартості об'єкта основних засобів.

1) Розрахувати індекс переоцінки;

2) Розрахувати первісну вартість і суму зносу після переоцінки;

3) Визначити суму дооцінки (уцінки) первісної вартості та зносу;

4) Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку результати проведеної переоцінки.

Задача 5

Підприємство придбало об'єкт основних засобів. Первісна вартість такого об'єкта – 50000 грн. Термін корисного використання – 5 років. Очікується, що цей об'єкт матиме ліквідаційну вартість, що дорівнює 1000 грн.

Використовуючи метод прямолінійного списання, визначити амортизовану вартість, річну суму амортизаційних відрахувань.

Задача 6

Підприємство придбало вантажний автомобіль первісною вартістю 25000 грн. і розраховує використовувати протягом 5 років, після чого розібрати його на запасні частини, сума яких, за попередньою оцінкою може скласти 600 грн., а витрати, пов'язані з розбиранням, можуть скласти 100 грн.

Визначити суму, що амортизується, та суму щорічних амортизаційних відрахувань, використовуючи прямолінійний метод нарахування амортизації.

Задача 7

Підприємство придбало у вітчизняного постачальника офісний інвентар договірною вартістю 4800 грн. (у т. ч. ПДВ). Крім того, були оплачені витрати на доставку у сумі 120 грн. (у т. ч. ПДВ), витрати на встановлення інвентаря - 100грн.

Відобразити в бухгалтерському обліку господарську операцію з придбання основних засобів.

Задача 8

Підприємство придбало у вітчизняного постачальника легковий автомобіль за 80000 грн. (у т. ч. ПДВ). Витрати на перевезення автомобіля склали 360 грн.(у т. ч. ПДВ), палива -160 грн. Вартість послуг з державної реєстрації автомобіля склала 100 грн., сплата до Пенсійного фонду України -200 грн.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку, якщо оплата витрат відбудеться раніше оприбуткування (одержання).

Задача 9

Підприємство придбало у вітчизняного постачальника вантажний автомобіль за 90000 грн. (у т. ч. ПДВ). Витрати на перевезення автомобіля склали 420 грн.(у т. ч. ПДВ), палива -240 грн. у т.ч. ПДВ. Вартість послуг з державної реєстрації автомобіля склала 200 грн.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку, якщо оплата витрат відбудеться після їх оприбуткування (одержання).

Задача 10

Підприємство реалізувало вітчизняному покупцю техніку за договірною вартістю 36000 грн., у тому числі ПДВ. Первісна вартість проданого об’єкта – 48000 грн., знос на день реалізації – 15000 грн.

Відобразити в бухгалтерському обліку реалізацію об’єкта основних засобів, якщо оплата відбудеться після відвантаження та визначити фінансовий результат від цієї операції.

Задача 11

Підприємство реалізувало вітчизняному покупцю виробниче обладнання договірною вартістю 160000 грн., у тому числі ПДВ. Первісна вартість проданого об’єкта –170000 грн., знос на день реалізації -15000 грн.

Відобразити в бухгалтерському обліку реалізацію об’єкта основних засобів, якщо оплата відбудеться раніше відвантаження та визначити фінансовий результат від цієї операції.

Задача 12

Підприємство прийняло рішення про ліквідацію об'єкта основних засобів (первісна вартість - 12000 грн., знос - 8000 грн.). Витрати, пов'язані з ліквідацією: заробітна плата 200 грн., нарахування до фондів соціального страхування? (визначити відповідно до чинного законодавства). Вартість металобрухту, отриманого в результаті ліквідації верстату - 150 грн.

Відобразити в бухгалтерському обліку господарську операцію з ліквідації основних засобів.

Задача 13

На балансі підприємства значиться об'єкт основних засобів – автомобіль. Первісна вартість такого об'єкта становить 25000 грн. Оскільки у зв'язку з аварією автомобіль не підлягає відновленню, на підприємстві прийнято рішення про його ліквідацію. Вартість запасних частин, отриманих від ліквідації 500 грн. Вартість металобрухту, отриманого в результаті ліквідації - 100 грн.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 14

При створенні підприємства одним із засновників у якості внеску до статутного фонду, за узгодженням усіх засновників, була внесена виробнича лінія справедливою вартістю 140000 грн., витрати на доставку і монтаж, за рахунок підприємства склали 1200 грн. (у т. ч. ПДВ).

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 15

Підприємство за рахунок кредитних коштів придбало автомобіль, який застраховано на таких умовах:

- Страхова сума, в межах якої виплачується страхове відшкодування – 150000грн., у т.ч. ПДВ.
- Безумовна франшиза – 2% страхової суми.

Внаслідок ДТП, що сталося, збиток склав 12000 грн., у т.ч. ПДВ, при цьому необхідно замінити: пошкоджений бампер на суму

5000грн.; пошкоджену фару вартістю 1200 грн.; вартість рихтування та фарбування капота – 5800грн. Вартість страхового відшкодування за оцінкою страхової компанії склала 11760грн. і згідно з умовами договору зараховується на рахунок підприємства.

Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку дану господарську операцію.

Задача 16

На підприємстві сталася крадіжка комп'ютера. Його первісна вартість – 5000 грн., знос на момент крадіжки становив 1500 грн. До кінця року слідчі органи знайшли винну особу, і за рішенням судових органів підприємству було відшкодовано збиток. Сума збитку була внесена на поточний рахунок підприємства.

Відшкодування збитку проводилось згідно з Порядком № 116. Індекс інфляції дорівнює 3.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 17

На підприємстві сталася крадіжка автомобіля. Його первісна вартість – 75000 грн., знос на момент крадіжки становив 1500 грн. До кінця року слідчі органи знайшли винну особу, і за рішенням судових органів підприємству було відшкодовано збиток. Сума збитку була внесена в касу підприємства.

Відшкодування збитку проводилось згідно з Порядком № 116. Індекс інфляції дорівнює 2,5.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 18

Підприємство прийняло рішення про ліквідацію об'єкта основних засобів (первісна вартість - 19000 грн., знос - 17500 грн.). Витрати, пов'язані з ліквідацією (заробітна плата 200 грн., нарахування до фондів соціального страхування?(визначити). Вартість зворотних відходів, отриманих в результаті ліквідації - 300 грн. Витрати на вивезення сміття – 120 грн., у т.ч. ПДВ.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Облік інших необоротних матеріальних активів»

Задача 19

Фірма придбала телефонний апарат вартістю 800 грн., у т.ч. ПДВ. Затрати на підключення телефону склали 50 грн., у т.ч. ПДВ. Обліковою політикою фірми визначено нараховувати знос на малоцінні необоротні матеріальні активи у сумі 50% при передачі їх в експлуатацію і 50% - при їх списанні з балансу.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання малоцінних необоротних активів.

Задача 20

Підприємство після проведеної інвентаризації прийняло рішення реалізувати за 120 грн. (у т.ч. ПДВ) спеціальний інструмент, який обліковувався на рахунку малоцінних необоротних активів первинною вартістю 360 грн. і накопиченим зносом у розмірі 50%. Затрати на ліквідацію склали 30 грн., після ліквідації були оприбутковано брухт металу вартістю 60 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію з реалізації малоцінних необоротних активів.

Задача 21

Підприємство придбало для своєї технічної бібліотеки науково - технічну літературу вартістю 300 грн. (без ПДВ), необхідну для створення нових зразків продукції. Було прийнято рішення про нарахування зносу у розмірі 100% при передачі в експлуатацію. Після закінчення розробок літературу здали до букіністичного магазину за 100 грн. (без ПДВ).

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання бібліотечних фондів.

Задача 22

Підприємство придбало у постачальника малоцінні необоротні матеріальні активи (далі - МНМА) вартістю 2400 грн. (у т.ч. ПДВ).

Було прийнято рішення нараховувати амортизацію за ставкою 50%, виходячи з вартості, яка амортизується. Ліквідаційна вартість

визначена у розмірі 400 грн.

МНМА будуть використовуватись у виробництві.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання МНМА на умовах: *післяплати та передоплати (авансу).*

Задача 23

Підзвітній особі видано з каси аванс в сумі 400 грн. на придбання МНМА. На наступний день підзвітна особа представила авансовий звіт про придбання МНМА на суму 300 грн. (у т.ч. ПДВ). Решта виданих під звіт і не підтверджених фактом понесення витрат коштів повернено підзвітною особою до каси.

Придбані МНМА передано в експлуатацію. На підприємстві прийнято рішення нараховувати амортизацію за ставкою 50%, виходячи з вартості, яка амортизується. Ліквідаційна вартість придбаних МНМА становить 50 грн. МНМА будуть використовуватись для адміністративних потреб.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання МНМА через підзвітну особу.

Задача 24

Підприємство реалізує вітчизняному покупцю МНМА. Вартість МНМА згідно з договором 360 грн., первісна вартість реалізованих МНМА 250 грн., ліквідаційна вартість, - 50 грн. Знос, нарахований під час передачі МНМА в експлуатацію, дорівнює 85 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію з реалізації МНМА на умовах:

післяоплати та передоплати (авансу).

Задача 25

Підприємство реалізує покупцю МНМА. Вартість МНМА згідно з договором 300 грн., первісна вартість реалізованих МНМА 250 грн. На МНМА, що реалізуються, нарахований стовідсотковий знос.

Відобразити в обліку господарську операцію з реалізації МНМА на умовах:

післяоплати та передоплати (авансу).

Задача 26

З метою поповнення бібліотечного фонду підприємство придбало друковані видання. Вартість придбаних видань 3000 грн. (у т.ч. ПДВ). Амортизацію вирішено нараховувати за ставкою 100% вартості придбаної літератури. Ліквідаційна вартість бібліотечних фондів встановлена в розмірі 100грн. Нараховану амортизацію по придбаних друкованих виданнях слід відносити на адміністративні витрати.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання бібліотечних фондів на умовах: після оплати та передоплати (авансу).

Задача 27

З метою поповнення друкованих видань на підприємстві прийнято рішення виготовити власними силами примірники шляхом копіювання оригіналу. На виготовлення було використано матеріали (папір, клей, порошок, палітурний матеріал тощо) загальною вартістю 5500 грн., нарахована заробітна плата працівникам, зайнятим виготовленням примірників у розмірі 900 грн., проведені нарахування на заробітну плату до фондів соціального страхування (визначити).

Готові примірники оприбутковані за фактичною собівартістю. На підприємстві прийнято рішення амортизацію нараховувати у розмірі 50% вартості при передачі видань в експлуатацію. Нараховану амортизацію по виготовлених виданнях слід віднести на адміністративні витрати. Ліквідаційна вартість виготовленої літератури 50 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію з виготовлення літератури власними силами.

Задача 28

З метою погашення заборгованості за внесками до статутного капіталу учасником підприємства було зроблено внесок у вигляді друкованої літератури. Література була оцінена за справедливою вартістю 2500 грн. (оцінку підтверджено актом). На підприємстві прийнято рішення амортизацію нараховувати у розмірі 50% вартості при передачі видань в експлуатацію. Нараховану амортизацію по одержаних виданнях слід віднести на загальногосподарські витрати.

Ліквідаційна вартість виготовленої літератури 100 грн. Оголошений розмір статутного капіталу, згідно з установчими документами, становить 180000 грн.

Задача 29

У зв'язку із скороченням та перепрофілюванням виробництва на підприємстві прийнято рішення реалізувати частину бібліотечного фонду. Договірна вартість примірників 5400 грн. (у т.ч. ПДВ). Залишкова вартість переданих в реалізацію видань 3700 грн., сума зносу 300 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію з реалізації бібліотечних фондів на умовах: після оплати та передоплати (авансу).

Задача 30

У зв'язку з проведенням будівництва цеху на території підприємства створюється тимчасова споруда. На будівництво тимчасової споруди списані будівельні матеріали на суму 3500 грн. та МШП на 600 грн. Нарахована заробітна плата робітникам, зайнятим на цих роботах склала 880 грн., відрахування на соціальні заходи? (визначити). Готовий об'єкт введено в експлуатацію за фактичною собівартістю. Знос по тимчасовій споруді прийнято нараховувати за прямолінійним методом і списувати на витрати виробництва. Термін корисного використання активу визначено 3 роки.

Відобразити в обліку господарську операцію з виготовлення тимчасової нетитульної споруди власними силами.

Задача 31

Після завершення будівельно-монтажних робіт (БМР) підприємство вирішило здійснити демонтаж тимчасової споруди. Залишкова вартість об'єкту 2000 грн., знос 1500 грн.

У зв'язку з проведенням цих робіт підприємством понесені витрати у вигляді заробітної плати робітникам, що здійснювали демонтаж в сумі 300 грн., відрахування до фондів соціального страхування (суму визначити). Після проведення демонтажних робіт оприбутковано матеріали на суму 200 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію, пов'язану з ліквідацією тимчасової (нетитульної) споруди власними силами.

Задача 32

Відобразити в бухгалтерському обліку виготовлення інвентарної тари власними силами підприємства, використовуючи наступні дані:

Витрати на виготовлення тари

– матеріали – 2100 грн.;
– заробітна плата робітникам – 600 грн.;
– відрахування до фондів соціального страхування -? (визначити);
– амортизація основних засобів – 30 грн.

Готова до використання інвентарна тара оприбуткована за фактичною (історичною) собівартістю. У наступному місяці на інвентарну тару, яка використовується для загальновиробничих потреб, нараховується амортизація за прямолінійним методом, виходячи з терміну корисного використання 3 роки.

Задача 33

Підприємство придбало у постачальника товари на умовах подальшої оплати для надання населенню послуг прокату. Вартість предметів прокату 2000 грн. (без ПДВ). Отримані активи зараховано до прокатного фонду з терміном корисного використання 3 роки.

Відобразити в бухгалтерському обліку дану господарську операцію.

Задача 34

ТОВ «Тріада-форум» на своїй території виділило місце для автомобілів співробітників і клієнтів. На 3 паркувальних місця силами підприємства встановили механічні бар'єри. Вартість придбаних об'єктів 500 грн. кожен (включаючи ПДВ). Заробітна плата працівнику за встановлення бар'єра 120 грн. Знос встановленого бар'єра нараховується у розмірі 100% при передачі в експлуатацію.

Відобразити в обліку операцію з облаштування парковки на території підприємства.

ÒÅÌÀ ¹ 6
Îáëº êåìàòåðºàëüíèõ àêòèâº â

Законодавча та нормативна база

1. *ЦК України від 16.01.2003р. №435-IУ.*
2. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996 – XIV зі змінами та доповненнями.*
3. *Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12 1993р. зі змінами від 11.07.2001р.№2627-III.*
4. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №8, затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999р. №242.*
5. *Національний стандарт №4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності», затв. постановою КМУ від 03.10.2007 р.№1185.*
6. *Інструкція щодо заповнення форм первинної облікової документації з обліку об'єктів права інтелектуальної власності (винаходів,корисних моделей, промислових зразків і т.д.) затв. наказом Держкомстатистики України від 10.08.2004 р. №469.*
7. *Порядок застосування типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів. Затв. постановою КМУ від 27.12.2001 р.№1756.*
8. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Активний ринок** — ринок, якому притаманні такі умови:
  - предмети, що продаються та купуються на цьому ринку, є однорідними;
  - у будь-який час можна знайти зацікавлених продавців і покупців;
  - інформація про ринкові ціни є загальнодоступною.
- **Група нематеріальних активів -** сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів.
- **Дослідження** — заплановані підприємством дослідження, які проводяться ним уперше з метою отримання і розуміння нових наукових та технічних знань.

- **Нематеріальний актив** — немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований (відокремлений від підприємства) та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам.
- **Розробка** — застосування підприємством результатів досліджень та інших знань для планування і проектування нових або значно вдосконалених матеріалів, приладів, продуктів, процесів, систем або послуг до початку їхнього серійного виробництва чи використання.
- **Незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи –** капітальні інвестиції в придбання, створення і модернізацію нематеріальних активів, використання яких за призначенням на дату балансу не відбулося.
- **Накопичена амортизація нематеріальних активів** – сума амортизації об’єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання.
- **Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться щодо кожного об’єкта за такими групами:**

  1. права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище тощо);
  2. права користування майном (право користування земельною ділянкою, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо);
  3. права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо);
  4. права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорт рослин, породи тварин, ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо);
  5. авторське право та суміжні з ними права (право на літературні, художні, музичні твори, комп’ютерні програми для ЕОМ, бази даних, виконання фонограм, відеограми тощо);
  6. незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи;
  7. інші нематеріальні активи (право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо).
- **Нарахування амортизації нематеріальних активів** (крім права постійного користування земельною ділянкою) здійснюється протягом строку їх корисного використання, який встановлюється підприємством при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс).
- **Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів** може нараховуватися у першому місяці використання об'єкта в розмірі **50 відсотків** його вартості, яка амортизується, та **реш-**

та 50 відсотків вартості, яка амортизується, у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом або в першому місяці використання об'єкта **100 відсотків** його вартості.

- **Гудвіл -** нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між балансовою вартістю активів підприємства та його звичайною вартістю як цілісного майнового комплексу, що виникає внаслідок використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів (робіт, послуг), нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації.
- **Роялті –** платежі будь-якого виду, одержані як винагорода за користування або надання права користування будь-яким авторським правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми та інші нематеріальні активи.
- **Паушальний платіж –** це твердо фіксована сума, яка виплачується до початку дії ліцензійного договору, за право використання об'єкта права інтелектуальної власності одноразово або частками.
- **Об'єкти права інтелектуальної власності (ОПІВ) –** відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, знаки для товарів і послуг, результати науково-дослідних робіт, твори мистецтва та інші результати інтелектуальної праці.
- **Інтелектуальна власність** – це результат інтелектуальної діяльності людини, її власного творчого пошуку, який має бути втілений у певну об'єктивну форму і здатний до відтворення.

Задачі

Задача 1

Підприємство придбало нематеріальний актив (НА), вартість якого становить 24000 грн. При цьому встановлено термін корисного використання 5 років.

Використовуючи прямолінійний метод нарахування амортизації, визначити річну та місячну суму амортизаційних відрахувань.

Задача 2

Придбаний 01.01.2010 року підприємством нематеріальний актив вартістю 24000грн. з установленим терміном використання 4 роки планується використовувати у випуску 300 одиниць продукції. Фак-

тично у першому році вироблено 80 одиниць, у другому – 90 одиниць, у третьому – 60, у четвертому–70.

Використовуючи виробничий метод нарахування амортизації, визначити щорічну суму амортизаційних відрахувань.

Задача 3

Підприємство придбало в січні 2010 року ліцензії для забезпечення своєї діяльності у майбутньому з оплатою грошовими коштами:

– на виробництво продукції терміном на 3 роки за 6000 грн.;
– на здійснення роздрібної торгівлі цією продукцією терміном на один рік за 1200 грн.

Відобразити дану господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 4

Підприємство А за бартерною угодою обмінює своє програмне забезпечення на подібний актив (програмне забезпечення) підприємства Б справедливою вартістю 18000 грн., у т.ч. ПДВ.

Первісна вартість програмного забезпечення підприємства А становить 1200 грн., знос – 300 грн.

Первісна вартість програмного забезпечення підприємства Б становить 1800 грн., знос – 600 грн.

Відобразити в обліку придбання нематеріального активу в обмін на подібний актив.

Задача 5

Підприємство А за бартерною угодою обмінює своє програмне забезпечення на виробничі запаси підприємства Б.

Сума угоди становить 3900 грн., з них:

– вартість виробничих запасів - 2800 грн., у т.ч. ПДВ;
– доплата грошовими коштами - 1100 грн., у т. ч. ПДВ.

Первісна вартість програмного забезпечення підприємства А становить 2000 грн., знос – 400 грн. Собівартість виробничих запасів підприємства Б складає 1300 грн.

Відобразити господарську операцію з обміну нематеріального

активу на неподібний актив з грошовою доплатою в бухгалтерському обліку підприємства А.

Задача 6

Підприємство А отримало безкоштовно від підприємства Б програмне забезпечення, справедлива вартість якого на дату отримання становить 5200 грн. Тривалість корисної експлуатації – 4 роки, обраний прямолінійний метод для нарахування амортизації. Програмне забезпечення буде використовуватись відділом маркетингу.

Відобразити в обліку підприємства А безкоштовне отримання нематеріального активу.

Задача 7

Підприємство А отримало грант від фонду підприємства Б, умовами використання якого передбачене придбання програмного забезпечення, справедлива вартість якого на дату отримання становить 1800 грн. Тривалість корисної експлуатації – 5 років, обраний прямолінійний метод для нарахування амортизації. Програмне забезпечення буде використовуватись для виконання дослідження з метою удосконалення технології виробництва.

Відобразити в обліку підприємства А отримання нематеріального активу за рахунок коштів цільового фінансування.

Задача 8

За рахунок кредитних коштів була придбана авторська комп'ютерна програма. Вартість програми – 3200 грн., у т. ч. ПДВ. Нарахований відсоток банку за користуванням кредитом в 15% річних. Кредит був одержаний терміном на 6місяців.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 9

Підприємство за договором купівлі – продажу реалізує нематеріальний актив (НА). Договірна вартість НА - 3600 грн.(у т.ч. ПДВ), первісна вартість – 4000 грн., знос на день реалізації 20%.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 10

Підприємство замовило розробку макета і створення сайта, що працює як інтернет-магазин, сторонній організації (веб-студії). Загальна вартість робіт зі створення сайта становила 30 тис. грн., у т.ч. ПДВ. Було сплачено аванс у сумі 50% вартості робіт. Підприємство також здійснило витрати на: реєстрацію доменного імені – 600 грн. у т.ч. ПДВ, оплату хостингу за півтора року – 4320 грн., у т.ч. ПДВ. Просування сайта – 1200 грн., в т.ч. ПДВ Сайт обліковано підприємством як нематеріальний актив, оскільки за його допомогою планують отримувати 20% загального обсягу продажів підприємства.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Задача 11

Із групою працівників у складі 4 осіб, які розробили комп'ютеру програму, підприємство уклало договір про передавання (відчуження) майнових прав на комп'ютерну програму згідно з повним переліком, встановленим Законом про авторське право. Визначено, що за це кожному працівникові виплачується разовий платіж розмірі 10тис. грн.

Витрати на реєстрацію договору про відчуження майнових авторських прав – 180 грн.

Не маючи достатніх потужностей для самостійного тиражування і розповсюдження примірників комп'ютерної програми, підприємство видало виключну ліцензію на тиражування і розповсюдження примірників комп'ютерної програми. За цією ліцензійною угодою йому надходить платіж у вигляді роялті в сумі 12 тис. грн. на місяць.

Відобразити в обліку зазначену господарську операцію.

Задача 12

На підставі ліцензійної угоди підприємство отримало виключне право користування комп'ютерною програмою (комп'ютерною грою), що дозволяє йому протягом 5 років тиражувати і розповсюджувати примірники такого програмного забезпечення на обмеженій території – Україні. Сторони договору – резиденти України.

У ліцензійній угоді визначені такі платежі:

– паушальний платіж – у розмірі 240тис. грн.;

– роялті – 1грн. з кожного примірника комп'ютерної програми.

Роялті розраховуються і сплачуються щомісячно. За підсумками поточного місяця було виготовлено 4000 примірників комп'ютерної програми, сума роялті за цей період становила? Собівартість виробництва одного примірника становила 18 грн., у т.ч.: матеріальні витрати – 7 грн., оплата праці – 8,5 грн., сума роялті -1грн., амортизаційні відрахування 1,5 грн. За 5 років дії ліцензійної угоди, враховуючи можливий обсяг споживання на обмеженій території, планується випустити 160 тис. примірників. Для розрахунку амортизації нематеріального активу застосовується виробничий метод, сума амортизації в поточному місяці складе? (визначити). У поточному місяці реалізовано 3 тис. примірники за оптовою ціною 24 грн. за один примірник.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 13

Керівництво підприємства, яке здійснює переробку та утилізацію побутових відходів, визнало розробку нової унікальної технології, якою займався спеціальний відділ, успішною. Було прийнято рішення про доопрацювання та впровадження цієї технології у виробництво. У зв'язку з визнанням технології унікальною було вжито особливих заходів щодо забезпечення секретності відомостей, які описують технологію. Наприкінці другого року використання технології її балансову вартість було зменшено до суми очікуваного відшкодування.

Для відображення операції в обліку використати наступну інформацію.

Витрати на дослідження:

– заробітна плата – 40000 грн.

– інші витрати на дослідження:

- амортизація необоротних активів -300грн.
- виробничі запаси – 10000 грн.
- МШП – 200грн.
- послуги сторонніх організацій – 9500грн. у т.ч. ПДВ.

Витрати на створення ноу-хау:заробітна плата – 30000 грн.; інші витрати на дослідження: амортизація основних засобів - 500грн.; сировина й матеріали – 20000 грн.; паливо – 2200грн.; МШП – 300 грн.; електроенергія – 5000грн.; послуги сторонніх організацій – 10000грн., крім того ПДВ.

Використання ноу-хау в процесі виробництва:

– введено в експлуатацію нематеріальний актив (вартість визначити);
– витрати на амортизацію за місяць – 637грн.
– сума очікуваного відшкодування (втрати від зменшення корисності ноу-хау) – 4500грн.

Відобразити в обліку підприємства-розробника зазначену господарську операцію.

ÒÅÌÀ ¹ 7
Îáë³ê âèðîáíè÷èõ çàïàñ³â

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996 – XIV зі змінами та доповненнями.*
2. *Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, ТМЦ, грошових коштів і документів та розрахунків. Наказ МФУ від 11.08.94р. № 69.*
3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999р. №246.*
4. *Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затв. постановою КМУ від 22.01.1996 р. № 116 (зі змінами та доповненнями).*
5. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

6. *Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затв. наказом МФУ від 10.01.2007р. №2.*
7. *Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затв. наказом Держкомпромполітики України від 02.02.2001р. №47.*
8. *Закон України «Про відходи» від 05.03.91998р. №187/98-ВР.*

Ключові терміни і поняття

- **Запаси це активи, які:**
  - утримуються для подальшого продажу за умови ведення звичайної господарської діяльності;
  - перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
  - утримуються для споживання при виробництві продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством.
- **Чиста вартість реалізації запасів -** очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію.
- **Оцінка запасі при відпуску:**
  - за ідентифікованою собівартістю відповідної одиниці запасів;
  - за середньозваженою собівартістю;
  - за собівартістю перших за часом надходження запасів (ФІФО);
  - нормативних витрат;
  - ціни продажу.
- **Для цілей бухгалтерського обліку запаси включають:**
  - **сировину, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби й інші** матеріальні цінності, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва і адміністративних потреб;
  - **незавершене виробництво** у вигляді незакінчених обробленням і збіркою деталей, вузлів, виробів і незакінчених технологічних процесів;
  - **готову продукцію,** котра виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним і якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом;
  - **товари** у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;
  - **малоцінні та швидкозношувані предмети,** які використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він не перевищує одного року;

– **поточні біологічні активи, продукція сільськогосподарська і лісового господарства.**

- **Сума ТЗВ, яка відноситься до запасів, що вибули**, визначається як добуток середнього відсотка ТЗВ і вартості запасів, що вибули.
- **Середній відсоток транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ)** визначається діленням суми залишків ТЗВ на початок місяця і ТЗВ за звітний місяць на суму залишку запасів на початок місяця і запасів, що надійшли за звітний місяць.
- **Відходи це –** будь-які речовини, матеріали та предмети, що утворилися у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.
- **Зворотні відходи це –** залишки сировини, матеріалів, напівфабрикатів та інших видів матеріальних цінностей, що утворилися в процесі виробництва продукції (робіт, послуг), втратили повністю чи частково споживні властивості початкового матеріалу і через це використовуються з підвищеними витратами або зовсім не використовуються за прямим призначенням.
- **Безповоротні відходи це –** відходи виробництва, тобто ті відходи, які ні в якому вигляді не можна застосувати або використати на підприємстві через втрату ними своїх споживних властивостей.

Задачі

Задача 1

Підприємство закупило сировину для виготовлення продукції на суму 4800 грн. (у т. ч. ПДВ), паливо для легкового автомобіля на суму 30000 грн. (у т. ч. ПДВ). Витрати на транспортування сировини власними силами склали 180 грн. (у т. ч. ПДВ).

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Варіант А – оплата витрат відбудеться раніше оприбуткування (одержання).

Варіант Б – оплата витрат відбудеться після їх оприбуткування (одержання).

Задача 2

Підприємство закупило паливо для своїх транспортних засобів суму 12400 грн. (у т. ч. ПДВ). Витрати на транспортування палива цистернами склали 2400 грн. (у т. ч. ПДВ).

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Варіант А – оплата витрат відбудеться раніше оприбуткування (одержання).

Варіант Б – оплата витрат відбудеться після їх оприбуткування (одержання).

Задача 3

Підприємство згідно з договором купівлі-продажу придбало комплектуючі вироби для виготовлення продукції.

Вартість комплектуючих виробів згідно з договором на постачання склала 24500 грн., крім того, ПДВ. Сума витрат понесених на придбання склала:

- Витрати на вантажно-розвантажувальні роботи, виконані силами сторонніх організацій – 700 грн. (у т.ч. ПДВ).
- Інформаційні послуги з пошуку комплектуючих сторонніми організаціями - 180 грн. (у т.ч. ПДВ)
- Витрати на доставку на склад підприємства сторонніми організаціями – 450 грн. (у т.ч. ПДВ);
- Заробітна плата експедитора – 400 грн.;

Відобразити господарські операції з придбання сировини в бухгалтерському обліку.

Задача 4

Підприємство випускає верхній жіночий одяг. Згідно з договором купівлі - продажу придбано тканину на суму 54000 грн. (у т.ч. ПДВ). Транспортні витрати на доставку тканини на підприємство сторонніми організаціями становили 600грн.(у т.ч. ПДВ)., здійснені власними силами підприємства – 120 грн. Витрати на розвантаження тканини (заробітна плата з нарахуваннями) становили 180 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання сировини.

Варіант А – оплата витрат відбудеться раніше оприбуткування (одержання).

Варіант Б – оплата витрат відбудеться після їх оприбуткування (одержання).

Задача 5

Підприємство А здійснює внесок до статутного фонду підприємства Б папером для виготовлення конвертів. Вартість внеску, зафіксованого в засновницьких документах - 205 грн. Установлений розмір статутного фонду-52000 грн.

Відобразити операцію в бухгалтерському обліку підприємства Б.

Задача 6

Підприємство А безоплатно отримало сировину. На дату одержання згідно з даними прайс - листів справедлива вартість сировини склала 2500 грн.

Відобразити господарську операцію на рахунках бухгалтерського обліку підприємства А згідно з П (С)БО.

Задача 7

На початок звітного періоду у підприємства А в залишку значилося 30 кг паперу для конвертів за вартістю 0,5 грн. за 1 кг.

Підприємство А протягом звітного періоду придбало папери для конвертів у зазначених кількості та цінами у такому порядку:

100 кг по 0,6 грн. = 60 грн.(у т. ч. ПДВ);

250 кг по 0,8 грн. = 200 грн.(у т. ч. ПДВ);

120 кг по 0,75 грн. = 90 грн. (у т. ч. ПДВ);

У цьому ж періоді 170 кг паперу було відпущено у виробництво.

Визначити за методом ФІФО собівартість відпущених у виробництво запасів і облікову вартість залишку на кінець звітного періоду.

Задача 8

На початок звітного періоду у підприємства А в залишку значилося 40 кг паперу для конвертів за вартістю 0,65 грн. за 1 кг.

Підприємство А протягом звітного періоду придбало папери для конвертів у такій кількості та за такими цінами в такому порядку:

100 кг по 0,6 грн. = 60 грн.(у т. ч. ПДВ);

250 кг по 0,8 грн. = 200 грн.(у т. ч. ПДВ);

120 кг по 0,75 грн. = 90 грн. (у т. ч. ПДВ);

У цьому ж періоді 150 кг паперу було відпущено у виробництво.

Визначити за методом середньозваженої собівартості собівартість відпущених у виробництво запасів і облікову вартість залишку на кінець звітного періоду.

Задача 9

Підприємство А придбало протягом звітного періоду сировину на суму 4800грн. (у т. ч. ПДВ). Протягом звітного періоду ціна сировини знизилася і склала 2000 грн. Підприємство оцінює сировину за чистою вартістю реалізації.

Відобразити операцію з уцінки сировини на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 10

В процесі виготовлення продукції у підприємства утворилися безповоротні відходи. Усі безповоротні відходи були передані спеціалізованій організації, що займається утилізацією. Витрати на утилізацію становлять 360 грн., у т.ч. ПДВ. Крім цього, дані відходи зберігалися на орендованому складі. Витрати на оренду якого складають 600 грн. в місяць, у т.ч. ПДВ.

Відобразити операцію на рахунках бухгалтерського обліку згідно чинного законодавства.

Задача 11

Підприємство отримало матеріали вартістю 4200 грн. (у т. ч. ПДВ) після попередньої оплати рахунка постачальника.

Під час приймання матеріалів установлено їх нестачу на суму 600 грн. без урахування ПДВ, у тому числі у межах норм природного убутку - на суму 120грн., з вини постачальника - на суму 300 грн., решта з вини працівників підприємства, що супроводжували вантаж.

Відобразити в обліку нестачу матеріальних цінностей.

Задача 12

На складі підприємств здійснено крадіжку запасів. У результаті проведеної інвентаризації встановлено, що викрадено матеріали на

суму 2200 грн. (без ПДВ). Під час слідства встановлено винних осіб. Судом було доведено їх вину, пред'явлено обвинувачення і визначено суму відшкодування. Розмір збитків розрахований згідно з порядком № 116 при індексі інфляції 10%.

Задача 13

Підприємство припиняє випуск поштових конвертів і в подальшому не планує займатися подібною діяльністю. При цьому на кінець звітного періоду, в якому було прийняте відповідне рішення, у підприємства значиться залишок паперу для конвертів на суму 300 грн. Підприємство списує цей папір на витрати звітного періоду у зв'язку з неможливістю одержання економічних вигод у подальшому.

Відобразити дану операцію на рахунках бухгалтерського обліку згідно з П(С)БО.

Задача 14

Підприємство у зв'язку з припиненням виробництва реалізує залишок сировини обліковою вартістю 2700 грн. за ціною 2400 грн. (у т. ч. ПДВ).

Відобразити операцію на рахунках бухгалтерського обліку згідно з П(С)БО.

Варіант А – оплата сировини відбудеться перед відвантаженням.

Варіант В – оплата сировини відбудеться після відвантаження.

Задача 15

Підприємство безоплатно передало паливо балансовою вартістю 2000 грн.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 16

Підприємство придбало сировину на суму 3000 грн. (у т. ч. ПДВ). На придбання було використано короткостроковий кредит банку, отриманий у розмірі 3000 грн. під 16% річних. Витрати на транспортування склали 240грн. (у т.ч. ПДВ).

Визначити первісну вартість сировини та відобразити операцію на рахунках бухгалтерського обліку згідно з П(С)БО.

Задача 17

На складі підприємства було виявлено нестачу матеріалів внаслідок розкрадання з вини комірника на суму 1800 грн. (у т.ч. ПДВ). Суму нестачі було внесено винною особою до каси підприємства.

Розрахувати розмір збитку відповідно до Порядку № 116. При цьому індекс інфляції умовно прийняти рівним 1,8.

Задача 18

У підприємства в процесі виготовлення поліграфічної продукції утворилися відходи обрізків картону й паперу у кількості 200 кг, які є зворотними відходами. Зворотні відходи було оцінено за справедливою вартістю у розмірі 0,60 грн. за 1 кг. Усі відходи було реалізовано спеціалізованій організації, що займається збиранням та переробленням макулатури за ціною 1грн. за 1 кг з урахуванням ПДВ.

Відобразити в обліку операції із зворотними відходами.

Задача 19

Відобразити в бухгалтерському обліку господарську операцію, пов'язану з придбанням МШП у постачальників та введенням їх в експлуатацію.

Вихідні дані: 1) Вартість придбаних МШП згідно з договором – 3600 грн., у т.ч. ПДВ; 2) Вартість переданих в експлуатацію МШП для загальновиробничих потреб –3600 грн.

Варіант А – оплата МШП відбудеться перед одержанням.

Варіант Б – оплата МШП відбудеться після одержання.

Задача 20

Відобразити в бухгалтерському обліку господарську операцію, пов'язану з безоплатною передачею МШП.

Вихідні дані: Балансова вартість переданих МШП- 1480 грн.

Задача 21

Заданими наведеними у таблиці скласти розрахунок розподілу транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ)

Показники	Вартість матеріалів, тис. грн.	Транспортно-заготівельні витрати, тис. грн.
Залишок на початок місяця	5200	150
Надійшло за місяць	1750	900
Вибуло за місяць	1580	?
Залишок на кінець місяця	?	?

Задача 22

Дані про рух сировини на підприємстві за січень 2010 року

Показники	Вартість сировини, тис. грн.	Транспортно-заготівельні витрати, тис. грн.
Залишок на 01.01.	3200	125
Надійшло за січень	2580	170
Вибуло за січень	1620	?
Залишок на 31.01.	?	?

Визначити середній відсоток транспортно-заготівельних витрат.

ÒÅÌÀ ¹ 8
Îáë³ê ãîòîâî¿ ïðîäóêö³¿

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996 – XIV зі змінами та доповненнями.*
2. *Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, ТМЦ, грошових коштів і документів та розрахунків. Наказ МФУ від 11.08.94р. № 69.*
3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №9 «Запаси», затв. наказом МФУ від 20.10.1999р. №246.*
4. *Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений постановою КМУ від 22. 01. 1996 р. № 116 (зі змінами та доповненнями).*
5. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Готовою вважається продукція**, яка повністю пройшла передбачені технологією процеси і стадії виробництва, відповідає стандартам або затвердженим умовам, перевірена і прийнята технічним контролем, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад або замовнику. Готова продукція – матеріальний результат виробничої діяльності кожного підприємства. Крім випуску речовинної продукції, підприємство може виконувати певні роботи для інших підприємств або надавати їм послуги. На відміну від речовинної продукції, під якою розуміється вираз «готова продукція» цей вид продукції називають «виконані роботи та послуги».
- **Напівфабрикати** (власного виробництва) – продукція, яка одержана у виробництвах, цехах і ще не пройшла всіх установлених технологічним процесом стадій виробництва та підлягає в результаті доробці або укомплектуванню і може бути реалізована на сторону як готова продукція.
- **Супутня продукція** це – продукція, яка одержана водночас з основною продукцією в єдиному технологічному процесі.

Задачі

Задача 1

Вітчизняному покупцю відвантажено готову продукцію власного виробництва фактичною собівартістю 64000 грн., без попередньої оплати, договірною вартістю 72000 грн. (у т. ч. ПДВ).

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку реалізацію готової продукції покупцю згідно з П(С)БО.

Задача 2

Від покупця надійшла попередня оплата за виконання робіт у сумі 42000грн. (у т. ч. ПДВ). Фактична собівартість робіт склала 28000 грн.

Відобразити операцію з реалізації робіт вітчизняному замовнику на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 3

Використовуючи зміст виробничої ситуації, скласти бухгалтерські проводки, записати їх зміст з урахуванням вимог П(С) БО.

Виробнича ситуація

Підприємство здійснило відвантаження готової продукції вітчизняному покупцю на суму 15000 грн., у тому числі ПДВ. Собівартість готової продукції – 9000грн. У сумі дебіторської заборгованості підприємством створено резерв сумнівних боргів. По закінченні цього терміну підприємство отримало відомості про неплатоспроможність покупця.

Задача 4

Використовуючи зміст виробничої, ситуації скласти бухгалтерські проводки, записати їх зміст та визначити розмір втрат від браку.

Виробнича ситуація

У зв'язку з порушенням технологічного процесу підприємство випустило браковану продукцію, фактична собівартість якої склала 7400 грн.

Витрати на виправлення браку:

– зарплата – 300 грн.;
– відрахування на соціальні заходи (визначити);
– матеріали – 100 грн.;
– частка загальновиробничих витрат, що відносяться до витрат на виправлення браку – 60 грн.;
– пред'явлена претензія постачальникам технологічної лінії на суму 1000грн., - оприбутковані відходи на 300 грн.

Втрати від браку списати на виробництво.

Задача 5

Під час проведення інвентаризації на складі виявлено нестачу готової продукції на суму 5650 грн. На дату проведення інвентаризації рішення про конкретних винуватців не прийнято. В наступному звітному періоді встановлено винну особу. З її заробітної плати утримано суму шкоди, розраховану згідно з Порядком № 116. Індекс інфляції склав 1,9.

Відобразити в обліку результати інвентаризації.

Задача 6

На складі підприємств здійснено крадіжку готової продукції. У результаті проведеної інвентаризації встановлено, що викрадено ГП на суму 3500 грн. (без ПДВ). Під час слідства встановлено винних осіб. Судом було доведено їх вину, пред'явлено обвинувачення і визначено суму відшкодування. Розмір збитків розрахований згідно з Порядком №116 при індексі інфляції 10,5% та з використання коефіцієнта 5. Суму нестачі було внесено винними особами до каси підприємства.

Відобразити дану операцію на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 7

Під час проведення інвентаризації на складі виявлено надлишок готової продукції на суму 2450 грн.

Готова продукція була оприбуткована, про що зроблені відповідні записи в обліку.

Відобразити дану операцію на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 8

Підприємством - виробником у звітному періоді понесені витрати, пов'язані з реалізацією власної продукції. За умовами договору підприємство-виробник зобов'язане доставити продукцію покупцю. Підприємство скористалося послугами автотранспортного підприємства. Вартість проданої продукції становить 21000 грн. (у т.ч. ПДВ). Витрати, пов'язані з доставлянням продукції покупцю, склали 360 грн. (у т.ч. ПДВ). Собівартість готової продукції склала 13000 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію, пов'язану з реалізацією готової продукції.

Задача 9

Згідно з зовнішньоекономічним договором підприємство експортує готову продукцію. Контрактна вартість готової продукції 15000€. При експорті нараховане і сплачене мито в сумі 2000 грн.

Курс НБУ на дату відвантаження товару 10,35грн. за 1€, на дату зарахування валютної виручки – 10,30грн. за 1€.

Відобразити в обліку реалізацію готової продукції на експорт.

Задача 10

Українське підприємство відвантажило на експорт готову продукцію на умовах передоплати. Курс НБУ на дату одержання авансу 10,20 грн. за 1€. Вартість готової продукції відповідно до контракту 12000€. Курс НБУ на дату відвантаження 10,25 грн. за 1€.

Відобразити в обліку реалізацію готової продукції на експорт на умовах передоплати.

Задача 11

ТОВ «Тріада-форум» виконало на замовлення рекламну продукцію. Вартість виконаного замовлення 1500 грн., у т.ч. ПДВ. Собівартість послуг 1000 грн. В рахунок оплати ТОВ одержало від замовника короткостроковий вексель терміном на 3 місяці. По закінченні терміну вексель був оплачений в повній сумі.

Відобразити в обліку реалізацію послуг.

ÒÅÌÀ ¹ 9
Îáë³ê âèòðàò âèðîáíèöòâà òà âèòðàò ìàéáóòí³õ ïåð³îä³â

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996 – XIV зі змінами та доповненнями.*
2. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. №318.*
3. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Незавершене виробництво** – це продукція, яка не пройшла передбачений технологією повний цикл виробництва необхідний для того, щоб її можна було відправити замовникові, надати на ринок для продажу, відвантажити на склад готової продукції. До незавершеного виробництва відносять: продукцію часткової готовності; готову продукцію, що не пройшла випробувань; неповністю укомплектовану продукцію; незавершені роботи; не прийняті замовником роботи або послуги; залишки замовлень допоміжного виробництва; матеріали, що зазнали змін, тощо.
- **Основне виробництво** – структурні підрозділи підприємства, які безпосередньо беруть участь у виробництві продукції.
- **Допоміжні виробництва** – структурні підрозділи, які призначені для обслуговування основного виробництва інструментами, пристроями, моделями, штампами, запасними частинами для ремонту обладнання, різними видами енергії, транспортними та іншими послугами і виконання робіт з ремонту основних засобів.
- **Прямі витрати** – це витрати, які пов'язані з виробництвом певних видів продукції та можуть бути безпосередньо включені до їх собівартості за даними первинних документів.
- **Непрямі витрати** – це витрати, які не можуть бути віднесені безносередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом. Це витрати, які пов'язані з виробництвом декількох видів продукції (робіт, послуг).
- **До виробничої собівартості включаються**: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.
- **Калькуляція собівартості** – визначення у грошовій формі витрат на виробництво і реалізацію продукції, робіт, послуг.
- **Калькуляція** - витрати на виробництво та реалізацію одиниці виробу або на здійснення робіт, послуг у грошовому виражені.
- **Об'єкти калькулювання** - окремі види виробів, група однорідних виробів і окремі замовлення.
- **Брак у виробництві** – це продукція, напівфабрикати, деталі, вузли і роботи, які не відповідають за своєю якістю встановленим стандартам чи технічним умовам та не можуть бути використані за своїм прямим призначенням або можуть бути використані лише після додаткових витрат на виправлення.
- **Остаточним (непоправним)** вважається забракована продукція, використання якої неможливе або економічно недоцільне.

- **Поправним браком** вважається забракована продукція, використання якої за прямим призначенням можливе після усунення недоліків та дефектів.
- **Витрати майбутніх періодів** – це витрати, що здійснені у звітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах.

Задачі

Задача 1

Складіть кореспонденцію рахунків з обліку господарських операцій пов'язаних з виробництвом продукції:

№ з/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн.
1	Списані матеріали, які використані для виготовлення продукції	24 200
2	Здані на склад і обліковані за ціною можливого використання зворотні відходи	320
3	Використане паливо на технологічні потреби основного виробництва	1870
4	Нарахована і розподілена зарплата робітникам основного виробництва	28000
5	Нарахований резерв для оплати чергових відпусток робітників основного виробництва у розмірі 20% від зарплати	?
6	Частка загальновиробничих витрат списана на собівартість продукції	690
7	Сума втрат від невиправного браку списана на собівартість продукції	143
8	Випущена основним виробництвом і прийнята на склад за фактичною собівартістю готова продукція основного виробництва (залишок незавершеного виробництва на початок місяця склав – 600 грн., на кінець – 360 грн.)	?

Задача 2

Скласти кореспонденцію рахунків з обліку господарських операцій по витратах майбутніх періодів на підставі таких даних:

№ з/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн.
1	Акцептована платіжна вимога науково – дослідного інституту за проектування і розробку нової технології процесу виробництва	56000
2	Нарахована заробітна плата конструкторам, що зайняті проектуванням технологічного процесу	14000
3	Проведені відрахування на суму нарахованої заробітної плати конструкторів до фондів соціального захисту (суму визначити).	?
4	Використані матеріали для виготовлення взірця нового виду продукції	45300

5	Використане паливо для виготовлення взірця нового виду продукції	3800
6	Використані запасні частини для виготовлення взірця нового виду продукції	2650
7	Списана на витрати виробництва частка (50%) витрат на підготовку і освоєння виробництва нових видів продукції у зв'язку із запуском у серійне виробництво	?

Задача 3

Визначити фактичну виробничу собівартість готової продукції та скласти бухгалтерську проводку на її оприбуткування, використовуючи наступні дані:

– фактичні витрати на виготовлення продукції за місяць склали 35600 грн.;
– вартість зворотних відходів, оприбуткованих з виробництва – 200 грн.;
– собівартість остаточного (кінцевого) браку, виявленого у виробництві – 150грн.,
– залишки незавершеного виробництва на початок місяця – 1200 грн., на кінець місяці – 1500 грн.

Задача 4

Завдання 1.

1) Скласти бухгалтерські проводки за всіма господарськими операціями.

2) Скласти розрахунки сум:

– Нарахувань до фондів соціального страхування.
– Розподілу загальновиробничих витрат.
– Розподілу загальновиробничих витрат на об'єкти обліку витрат основного виробництва.
– Фактичної собівартості готової продукції.
– Сум ПДВ та податку на прибуток.
– Звітної калькуляції.

Для визначення сум використайте відповідні таблиці.

3) Заповнити Головну книгу.

4) На підставі виконаних попередніх завдань та вихідних даних скласти:

– оборотну відомість.

– баланс (форма № 1).

– звіт про фінансові результати (форма №2).

Форми фінансової звітності наведені в додатку.

Примітка:

1) для зручності заповнення форм звітності рахунки в Головній книзі відкрити в межах синтетичного рахунку в порядку зростання номерів.

2) для обліку витрат на виробництво окремих видів продукції відкрити субрахунки 231-книжкові шафи та 232 - книжкові полиці, а також 23 «Виробництво».

– Облік витрат на виробництво готової продукції ведеться на активному калькуляційному рахунку 23 «Виробництво». За дебетом рахунку 23 відображаються як прямі виробничі витрати, так і непрямі, що обліковуються на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». За кредитом рахунку 23 відображається фактична собівартість виготовленої продукції.

– Загальновиробничі витрати в кінці місяця списуються як на рахунок 23 «Виробництво» так і 90 «Собівартість реалізації». Для розподілу загальновиробничих витрат за базу розподілу необхідно прийняти обсяг виробництва.

– Загальновиробничі витрати розподіляються між об’єктами обліку витрат (книжкові шафи і книжкові полиці) пропорційно основній заробітній платі виробничих робітників.

– Втрати від браку, що списуються на собівартість продукції визначаються як різниця між дебетовими та кредитовими оборотами рахунку 24 «Брак у виробництві».

– Фактична собівартість готової продукції визначається так: до залишку незавершеного виробництва на початок місяця додаються

фактичні витрати на виробництво і віднімаються втрати від браку, зворотні відходи та незавершене виробництво на кінець місяця.

– Адміністративні, витрати на збут та інші витрати операційної діяльності у собівартість продукції не включаються, а відносяться на фінансовий результат.

Господарські операції за листопад поточного року

№ операції	Зміст операцій	Сума, грн.	
		часткова	*загальна*
1	*2*	*3*	*4*
1	Відпущено сировину і матеріали на потреба основного виробництва для виготовлення: ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць	 3000 2500	 5500
2	Відпущено сировину і матеріали цехам основного виробництва на утримання і поточний ремонт будівель		1000
3	Відпущено сировину і матеріали цехам основного виробництва на утримання і поточний ремонт будівель і інвентарю загальногосподарського призначення		800
4	Відпущено сировину і матеріали на утримання і поточний ремонт будівель і інвентарю складу готової продукції		700
5	Відпущено сировину і матеріали на утримання і поточний ремонт будівель житлово-комунального господарства		500
6	Відпущено купівельні напівфабрикати і комплектуючі вироби на потреби цехів основного виробництва для виготовлення: ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць	 300 200	 500
7	Відпущені паливо-мастильні матеріали на утримання обладнання цехів основного виробництва		500
8	Відпущені запасні частини на ремонт обладнання цехів основного виробництва		1200
9	Оприбутковані зворотні відходи за цінами можливого використання здані на склад цехами основного виробництва одержані від виготовлення: ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць	 400 300	 700

10	Спожито у виробництві електроенергію, пару, воду, газ та інші види енергії, отримані зі сторони на: ♦ Роботу обладнання і загальновиробничі потреби ♦ Адміністративні потреби ♦ Збутові потреби ♦ Потреби житлово-комунального господарства	 700 600 500 450	 2250
11	Нарахована основна заробітна плата: 1) Виробничим робітникам за виготовлення: ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць 2) Загальновиробничому персоналу 3) Адміністративному персоналу 4) Працівникам відділу збуту 5) Працівникам житлово-комунального господарства	 15000 13000 9000 7000 5000 2000	 51000
12	Здійснені відрахування на соціальні заходи на заробітну плату до: **1) Пенсійного фонду України:**		
	А) Виробничим робітникам за виготовлення: ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць Б) Загальновиробничому персоналу В) Адміністративному персоналу Г) Працівникам відділу збуту Д) Працівникам житлово-комунального господарства	Суми визначити	Суми визначити
	2)Фонду соціального страхування на випадок втрати працездатності: ***А)Виробничим робітникам за виготовлення*** ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць Б) Загальновиробничому персоналу В) Адміністративному персоналу Г) Працівникам відділу збуту Д) Працівникам житлово-комунального господарства	Суми визначити	Суми визначити
	3) Фонду соціального страхування на випадок безробіття: ***А) Виробничим робітникам за виготовлення*** ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць Б) Загальновиробничому персоналу В) Адміністративному персоналу Г) Працівникам відділу збуту Д) Працівникам житлово-комунального господарства **Примітка:** Суми по операції визначити. *Для визначення сум використайте таблицю 1.*	Суми визначити	Суми визначити

13	Створено забезпечення для оплати щорічних відпусток у розмірі 20% від заробітної плати: ***А) Виробничих робітників за виготовлення:*** ♦ книжкових шаф ♦ книжкових полиць Б) Загальновиробничому персоналу В) Адміністративному персоналу Г) Працівникам відділу збуту Д) Працівникам житлово-комунального господарства. **Примітка:** *суми по операції визначити*	Суми визначити	Суми визначити
14	♦ Представлено і затверджено авансовий звіт підзвітної особи інженера цеху Гончар В.А. з витрат по службовому відрядженню		400
15	Представлено і затверджено авансовий звіт підзвітної особи керівника фірми Тимківа А.П. з витрат по службовому відрядженню		350
16	Представлено і затверджено авансовий звіт підзвітної особи агента відділу постачання Пилипів Н.Г. з витрат по службовому відрядженню		180
17	♦ Утримано із заробітної плати суму внесків до фондів соціального страхування: ♦ Пенсійного фонду ♦ Фонду страхування на випадок втрати працездатності ♦ фонду страхування на випадок безробіття	 1200 250 250	 1700
18	Утримано із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб		6400
19	Перераховано з поточного рахунку в бюджет нарахована сума податку з доходів		6400
20	Перераховано з поточного рахунку суми утримань із заробітної плати до фондів соціального страхування ♦ пенсійного фонду ♦ фонду страхування на випадок втрати працездатності ♦ фонду страхування на випадок безробіття	 1200 250 250	 1700
21	Нарахований знос основних засобів: ♦ загальновиробничого призначення ♦ адміністративного призначення ♦ збутового призначення ♦ житлово-комунального господарства	 600 750 450 300	 2100
22	Нарахований знос нематеріальних активів: ♦ загальновиробничого призначення	 500	

	♦ адміністративного призначення ♦ збутового призначення ♦ житлово-комунального господарства	450 300 100	1350
23	Визначена сума фактичних загальновиробничих витрат і списана на: 1) витрати виробництва: ♦ книжкові шафи ♦ книжкові полиці 2) собівартість реалізації **Примітка:** *для визначення сум використайте таблиці 2,3,6*	Суми визначити	Суми визначити
24	Відображено в обліку фактичну собівартість кінцевого браку (книжкових шаф)		350
25	Надійшли на склад і оприбутковані зворотні відходи від забракованої продукції		80
26	Утримано із заробітної плати винуватців суму втрат від браку		50
27	Пред'явлена претензія постачальникам, винуватцям випуску браку		300
28	Нарахована заробітна плата робітникам за виправлення браку		250
29	Нараховані внески до фондів соціального страхування від заробітної плати робітників, зайнятих виправленням браку: ♦ пенсійного фонду ♦ фонду на випадок втрати працездатності ♦ фонду на випадок безробіття **Примітка:** *Суми визначити.*		
30	Списані сировина й матеріали використані на виправлення браку		120
31	Визначити суму втрат від браку і списати на собівартість книжкових шаф		Суму визначити
32	Надійшла з виробництва на склад готова продукція і оприбуткована за фактичною виробничою собівартістю: ♦ книжкові шафи ♦ книжкові полиці **Примітка:** 1) *для визначення фактичної собівартості готової продукції використайте таблицю 4.* *2) Скласти звітну калькуляцію по виробу книжкові шафи (таблиця 5)*	Суми визначити	Суми визначити
33	Відображено в обліку дохід від реалізації готової продукції в момент відвантаження за договірними цінами з ПДВ		48000

34	Відображено ПДВ з доходу		?
35	Списано на фінансовий результат чистий дохід від реалізації готової продукції		40000
36	Відображено в обліку виробничу собівартість готової продукції		22538
37	Списана собівартість реалізованої готової продукції на фінансовий результат		22538
38	Списана сума нерозподілених загальновиробничих витрат з рахунку 90 на фінансовий результат. Дивись таблицю № 2		?
39	Зараховані на поточний рахунок грошові кошти від покупців за раніше відвантажену продукцію		48000
40	Зараховано на поточний рахунок дохід від операційної діяльності		46000
41	Перераховано з поточного рахунку суму нарахованих на заробітну плату відрахувань до фондів: ♦ пенсійного фонду ♦ страхування на випадок втрати працездатності ♦ страхування на випадок безробіття	 17320 1479 969	19768
42	Списані на фінансовий результат витрати на збут в порядку закриття рахунку		?
43	Списані на фінансовий результат адміністративні витрати в порядку закриття рахунку		?
44	Списані на фінансовий результат інші операційні витрати в порядку закриття рахунку		?
45	Списані на фінансовий результат операційні доходи в порядку закриття рахунку		46000
46	Нарахований податок на прибуток від звичайної діяльності (за даними ф.№2)		?
47	Списана сума нарахованого податку на прибуток на фінансовий результат		?
48	Визначено чистий прибуток звітного періоду за даними бухгалтерського обліку **Примітка:** *для визначення сум по операціях 46,47 використайте форму № 2*		?
49	Перераховано в бюджет податок на прибуток від звичайної діяльності		?
50	Одержано в касу з поточного рахунку кошти на виплату зарплати		43400
51	Виплачена з каси заробітна плата		43100
	Разом:	**x**	**?**

Таблиця 1

Розрахунок сум відрахувань до фондів соціального страхування

(до операції № 12)

Дебет рахунків	**Заробітна плата, грн.**	**Суми відрахувань до фондів**			**Разом (ряд.3 + ряд.4 + ряд.5)**
		Пенсійного **(33,2%)**	Страхування на випадок втрати працездатності **(1,4%)**	Страхування на випадок безробіття **(1,6 %)**	
1	2	3	4	5	6
231					
232					
Разом: 23					
91					
92					
93					
94					
Разом:					

Таблиця 2

Розрахунок розподілу загальновиробничих витрат на витрати виробництва та собівартість реалізації

(до операції №23)

№ з/п	**Показники**	**Усього**	**На одиницю продукції**	**Включення загально виробничих витрат до**	
				витрат на виробництво (рах. 23)	собівартості реалізації (рах.90)
1	2	3	4	5	6
1	База розподілу за нормальною потужністю, од. прод.	2000	х	х	х
	Загальновиробничі витрати при нормальній потужності, грн., з них:	18000		х	х
2	♦ змінні (ряд.2гр.3: ряд.1гр.3 = ряд 2гр.4)	1400			
3	♦ постійні (ряд.3гр.3: ряд.1гр.3 = ряд 3гр.4)	400		х	х
4	Фактичний обсяг виробництва од. продукції	1950	х	х	х

5	Фактичні загальновиробничі витрати з них:		x	x	x
6	Змінні (ряд.2гр.4 х ряд.4 гр.3)		x		x
7	Постійні усього (ряд.5гр.3 - ряд.6гр.3)		x	x	x
8	Постійні розподілені (ряд.4гр.3 х ряд.3гр.4)		x		x
9	Постійні нерозподілені (ряд.7гр.3 - ряд.8гр.3)		x	x	

Таблиця 3

Розрахунок розподілу загальновиробничих витрат на об'єкти обліку витрат основного виробництва

(до операції 23)

№ з/п	Об'єкти обліку витрат	Заробітна плата основних виробничих робітників, грн.	Загальновиробничі витрати, грн.	Відсоток розподілу, %
1	2	3	4	5
1	Книжкові шафи			
2	Книжкові полиці			
3	**Разом:**			

Таблиця 4

Розрахунок фактичної собівартості готової продукції

(до операції № 33)

№ з/п	**Показники**	**Книжкові шафи (рах. 231)**	**Книжкові полиці (рах. 232)**	**Разом**
1	Витрати на виробництво (Дт рах. 23)			
2	Сума втрат від непоправного браку (-)			
3	Вартість зворотних відходів (-)			
4 4а 4б	Залишок незавершеного виробництва: ♦ на початок місяця (+) ♦ на кінець місяця (-)	 1500 2000	 1000 800	 **2500** **2800**
5	Фактична собівартість готової продукції (ряд.1 – ряд.2 – ряд.3 - ряд.4б + ряд.4а)			

Таблиця 5

Розрахунок
Звітна калькуляція
Назва виробу: книжкові шафи

№ з/п	Статті калькуляції	Сума, грн.	№ операції, згідно завдання
1	Сировина й матеріали		
2	Купівельні напівфабрикати і комплектуючі вироби		
3	Зворотні відходи (-)		
4	Основна і додаткова заробітна плата		
5	Відрахування на соціальне страхування		
6	Загальновиробничі витрати		
7	Брак у виробництві		
8	Втрати від браку (-)		
9	Разом виробнича собівартість		
10	Фактичний випуск, одиниць	500	
11	Фактична собівартість одиниці продукції *		

***Примітка:** фактичну собівартість ГП визначити з врахуванням залишків незавершеного виробництва.

Таблиця 6

Розрахунок сум непрямих та операційних витрат
(до операцій № 45,46,47)

Статті витрат	Загально виробничі витрати рах.91)	Адміністративні витрати (рах.92)	Витрати на збут (рах.93)	Інші операційні витрати (рах.94)	№ операції
Заробітна плата: ▪ Основна ▪ Додаткова					
Нарахування на соціальне страхування					
Виробничі запаси: ▪ Сировина ▪ Електроенергія ▪ Паливо ▪ Запасні частини					
Амортизація необоротних активів ▪ Основних засобів ▪ Нематеріальних активів					
Службові відрядження					
Разом:					

Таблиця 7

Залишки на рахунках на 30.11.10 р.

Шифр рахунку	Сума, грн.	Шифр рахунку	Сума, грн.
10	80000	40	118000
12	30000	43	3100
131	16000	44	28200
133	4000	47	1700
20	22000	48	2200
23	5000	60	25200
26	3400	63	15000
30	300	64	900
31	20000	65	4200
36	33000	66	1200
37	26000		

Таблиця 8

Оборотна відомість
за синтетичними рахунками за листопад
(схема скороч.)

Шифр Рахунку	Залишок на 31.10.10 р.		Обороти за листопад		Залишок на 30.11.10р.	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Разом:			**?**	**?**		

РОЗДІЛ 2
Ô³íàíñîâèé îáë³ê – 2

ÒÅÌÀ ¹ 1
Îáë³ê âëàñíîãî êàï³òàëó

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.08р. № 514-У1.*
2. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16. 07. 1999р. № 996 – XIV (зі змінами та доповненнями).*
3. *Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006р. №3480-IУ.*
4. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №5 «Звіт про власний капітал», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87.*
5. *Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затв. рішенням ДКЦПФР від 19.12. 2006р. №1591.*
6. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Власний капітал** - це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.
- **Капітал підприємства** – це засвідчені в пасивній стороні балансу вимоги на майно, яке відображено в активах; демонструє джерела фінансування активів підприємства.
- **Вкладений капітал** - це капітал, внесений власниками підприємств (статутний капітал, пайовий капітал, додатково оплачений капітал). Сума вкладеного капіталу може збільшуватися також унаслідок конвертування боргових зобов'язань підприємства в акції або частки (паї).
- **Накопичений капітал** - це капітал, отриманий у процесі діяльності підприємства. Він включає:
  - **Капітал від переоцінки** - додатковий капітал, сформований унаслідок дооцінки активів, яка здійснюється у випадках, передбачених чинним законодавством, та відповідно до положень бухгалтерського обліку.
  - **Дарчий капітал** - додатковий капітал, отриманий підприємством від інших осіб у вигляді безоплатно одержаних активів (додатково отриманий капітал)
  - **Нерозподілений прибуток** - частина чистого прибутку, що не була розподілена між власниками.
- **Зареєстрований капітал** - умовно постійний капітал, сума якого визначається в установчих документах (статутний капітал, пайовий капітал).
- **Незареєстрований капітал** - умовно змінний капітал, який включає додатковий капітал та нерозподілений прибуток. За окремими видами підприємств існують законодавче закріплені мінімальні розміри зареєстрованого капіталу.
- **Власний капітал відповідно до П(С)БО 2 "Баланс" включає такі основні елементи:**
  - Статутний капітал.
  - Пайовий капітал.
  - Додатковий капітал.
  - Резервний капітал.
  - Нерозподілений прибуток (непокритий збиток).
- **Корегуючі показники** - це показники, які відображають рух власного капіталу у процесі його формування та управління цим капіталом.
  До коригуючих показників власного капіталу відносяться:
  - Неоплачений капітал.
  - Вилучений капітал.
- **Статутний капітал** відображає зафіксовану в установчих документах загальну вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіта-

лу підприємства. Розмір СК в Україні не може бути меншим за 1250 мінімальних заробітних плат.

- **Пайовий капітал** - це сукупність коштів фізичних та юридичних осіб, добровільно вкладених у здійснення спільної фінансово-господарської діяльності.
- **Додатковий капітал це** – капітал отриманий в процесі діяльності підприємства. Він включає: емісійний дохід, інший вкладений капітал, дооцінку активів, безоплатно одержані необоротні активи, інший додатковий капітал.
- **Емісійний дохід це -** різниця між вартістю реалізації випущених акцій та їх номінальною вартістю.
- **Резервний капітал** відображає суму резервів, створених за рахунок чистого прибутку підприємства відповідно до чинного законодавства або установчих документів. Резервний капітал не може бути меншим за 25% статутного капіталу. Щорічні відрахування до резервного капіталу здійснюються у розмірі 5% чистого прибутку.
- **Неоплачений капітал** відображає суму заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу підприємства.
- **Вилучений капітал** відображає фактичну собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників.
- **Акціонерне товариство** - це товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акції рівної номінальної вартості і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки своїм майном.
- **Акціонерами АТ можуть бути:**
  - фізичні особи;
  - юридичні особи;
  - держава, яку представляє Фонд державного майна України, або інша уповноважена особа.
- **За типами АТ поділяються на:**
  - публічні;
  - приватні.
- **Публічні це –** АТ акції якого розповсюджуються шляхом відкритої підписки та є предметом купівлі –продажу на фондовій біржі.
- **Приватні АТ це** - АТ акції якого розповсюджуються лише серед обмеженого і заздалегідь відомого кола осіб засновників.
- Акціонерне товариство може випускати такі види акцій: прості, привілейовані, документарні, бездокументарні.
- **Джерелом збільшення статутного капіталу може бути**: емісія акцій, обмін облігацій товариства на акції, збільшення номінальної вартості акцій.
- **Зменшення статутного капіталу** може відбуватися в результаті: анулювання акцій, зменшення номінальної вартості акцій.

Задачі

Задача 1

Загальні збори ПАТ «Фортуна -1» зі статутним капіталом 2000тис. грн. (поділено на 100 тис. простих акцій номіналом 20грн./шт.) вирішили викупити в акціонерів 10тис. акцій за ринковою ціною 25 грн./шт., а потім анулювати їх, не змінюючи пропорцій володіння всіх учасників.

Сальдо на рахунку додаткового капіталу (кредитове сальдо за субрахунком 421) − 40тис. грн.

Відобразити в обліку емітента дані господарські операції.

Задача 2

Загальні збори ПАТ «Тріада - Форум» зі статутним капіталом 2000тис. грн. (поділено на 100 тис. простих акцій номіналом 20грн./шт.) вирішили викупити в акціонерів 10тис. акцій за ринковою ціною 25 грн./шт. для їх перепродажу. Акції перепродали за ринковою ціною 30 грн./шт. За посередництво при продажу акцій торговцеві ЦП сплатили винагороду 2 тис. грн.

Відобразити в обліку емітента дані господарські операції.

Задача 3

На підставі інформації про власний капітал АТ визначити, чи має воно право здійснити викуп акцій, обґрунтувати своє рішення.

Назва статей балансу	**Варіант 1**	**Варіант 2**
	Сума, тис. грн.	**Сума, тис. грн.**
Статутний капітал	8000	6000
Пайовий капітал	-	100
Додатковий капітал	3200	180
Резервний капітал	2500	250
Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)	(1700)	600
Вилучений капітал	(120)	(160)
Неоплачений капітал	(130)	-
Усього:		

Задача 4

Вартість основних засобів, що були раніше внесені акціонерами, які повертають свої акції, становить 80000 грн. сума зносу, нарахо-

вана за період їх використання товариством, - 20000 грн. ПДВ при внесенні не нараховували. Грошова сума, яку вніс новий акціонер, - 80000 грн.

Відобразити в обліку операцію з викупу і перепродажу акцій АТ.

Задача 5

ВАТ «Синтез» викупило у акціонерів – юридичних осіб 1000 акцій власної емісії, номінал акцій – 100 грн., викупна ціна – 110 грн. за акцію. Викуплені акції було анульовано (із внесенням відповідних змін до статуту), у результаті СФ зменшився. На дату анулювання кредитове сальдо на субрахунку 421 «Емісійний дохід» становило 16000 грн.

Відобразити в обліку операцію з викупу акцій власної емісії.

Задача 6

ВАТ «Бета» викупило у акціонера – фізичної особи 500 акцій власної емісії, номінал акцій – 50 грн., викупна ціна – 55 грн. за акцію. Викуплені акції були продані юридичній особі за 45 грн. за акцію. На дату операції кредитове сальдо на субрахунку 441 складало – 15000 грн.

Відобразити в обліку операцію з викупу акцій власної емісії.

Задача 7

ВАТ «Сигма» доручило торговцю цінними паперами – фірмі «Омега» придбати за договором комісії на фондовій біржі 2000 акцій власної емісії, номінал акцій – 55 грн., викупна ціна – 45 грн. за акцію, сума комісійної винагороди за придбання акцій – 4500 грн. Пізніше ВАТ доручило фірмі «Омега» продати через біржу зазначений пакет акцій за ціною 60 грн. за акцію, комісійна винагорода за продаж становила 6000 грн. У ВАТ Сигма» на дату операції кредитове сальдо на субрахунку 421 «Емісійний дохід» становило 20000 грн.

Задача 8

ВАТ «Мрія» викупило 10000 шт. власних акцій у акціонерів, номінальна вартість – 1,0 грн., викупна – 1,5 грн. за акцію з метою подальшого анулювання. Відобразити в обліку викуп та анулювання власних акцій.

Задача 9

ВАТ «Обрій» викупило 35000 шт. власних акцій у акціонерів, номінальна вартість – 2,0 грн., викупна – 1,7 грн., продажна – 1,5 грн. за акцію з метою подальшого перепродажу.

Відобразити в обліку викуп та перепродаж власних акцій.

Задача 10

ВАТ «Синтез» викупило 55000 шт. власних акцій у акціонерів, номінальна вартість – 1,50 грн., викупна – 2,0 грн., продажна – 2,5 грн. за акцію з метою подальшого перепродажу.

Відобразити в обліку викуп та перепродаж власних акцій.

Задача 11

ВАТ «Онікс» викупило 25000 шт. власних акцій у акціонерів, номінальна вартість – 1,0 грн., викупна – 0,8 грн. за акцію з метою подальшого анулювання.

Відобразити в обліку викуп та анулювання власних акцій.

Задача 12

Строк остаточної оплати акцій – 30 червня 2010 року. На цей день у акціонера є заборгованість у розмірі 100000 грн., він погасив її 30 листопада 2011 року. Сума нарахованої пені складе 0,1% (річних) від суми заборгованості за кожний день прострочки.

Відобразити в обліку нарахування і сплату штрафу акціонером за внесками до статутного капіталу.

Задача 13

ВАТ на загальних зборах акціонерів прийняло рішення про виплату 12000 грн. дивідендів (усі засновники резиденти). Дивіденди були виплачені готовою продукцією підприємства. Собівартість готової продукції – 8000 грн.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 14

Підприємство за підсумками звітного періоду отримало прибуток (бухгалтерський) у сумі 200000 грн. На зборах засновників вирішили нарахувати дивіденди та спрямувати їх на збільшення статут-

ного капіталу. Зареєстровано відповідні зміни в установчих документах. Сума нарахованих дивідендів становить 100000 грн. При реінвестиції дивідендів співвідношення часток засновників у статутному капіталі не змінилось.

Відобразити в обліку цю господарську операцію.

ÒÅÌÀ ¹2
Îáë³ê çàááåçïå÷åííÿ çîáîâ'ÿçàíü

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про відпустки» від 15.11. 1996р. №504/96 – ВР (зі змінами та доповненнями).*
2. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16. 07. 1999р. №996 – XIV (зі змінами та доповненнями).*
3. *Постанова КМУ від 08.02.1995р. № 100 «Про порядок обчислення середньої заробітної плати».*
4. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №11 «Зобов'язання», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20.*
5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №26 «Виплати працівникам», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003р. №601.*
6. *Інструкція зі статистики заробітної плати. Затверджено наказом Міністерством статистики України від 13.01.2004 р. № 5.*
7. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Забезпечення це -** зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.
- **Забезпечення майбутніх витрат і платежів –** створювані з власної ініціативи підприємств забезпечення (резерви) для відшкодування майбутніх витрат, збитків, зобов'язань, величина яких є невизначеною.

- **Забезпечення можуть створюватись для відшкодування наступних (майбутніх) витрат на:**
  - виплату відпусток працівникам;
  - додаткове пенсійне забезпечення;
  - виконання гарантійних зобов'язань;
  - реструктуризацію;
  - виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів тощо.
- **Види відпусток:**
  1. **Щорічні відпустки**: основна і додаткові: за роботу із шкідливими і важкими умовами праці, за особливий характер праці, інші додаткові відпустки, передбачені законодавством;
  2. **Додаткові відпустки у зв'язку із навчанням;**
  3. **Творча відпустка;**
  4. **Соціальні відпустки**: відпустка у зв'язку із вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, додаткова відпустка працівникам, які мають дітей;
  5. **Відпустка без збереження зарплати.**
- **Розрахунковим періодом** для нарахування виплат за час щорічної відпустки, додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, творчої відпустки, додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, або компенсації за невикористані відпустки є останні **6 календарних місяців** роботи (у перший рік) або 12 місяців у наступні роки.
- **Середньоденна зарплата для нарахування відпускних визначається:** підсумковий заробіток за останні перед наданням відпустки 12 місяців або менший фактично відпрацьований час поділити на відповідну кількість календарних днів року або меншого відпрацьованого періоду (за винятком святкових і неробочих днів, встановлених законодавством). Потім одержаний результат необхідно помножити на число календарних днів відпустки.
- **Сума відпускних визначається** як добуток середньоденної заробітної плати на число календарних днів відпустки.
- **Не включаються і не оплачуються** святкові і неробочі дні відпустки, що припадають на період відпустки, якщо вони не збігаються з недільними днями, у розрахунок тривалості відпустки. [1]
- **У розрахунок середньої заробітної плати для нарахування відпускних включаються:** основна заробітна плата; доплати і надбавки (за надурочну роботу та роботу в нічний час; суміщення професій і посад; розширення зон обслуговування або виконання підвищених обсягів робіт

[1] Календар тривалості робочого часу наведено у додатку.

робітниками - почасовиками; високі досягнення в праці (високу професійну майстерність); умови праці; інтенсивність праці; керівництво бригадою, вислугу років та інші); виробничі премії та премії за економію конкретних видів палива, електроенергії і теплової енергії; винагорода за підсумками річної роботи та вислугу років тощо.

Задачі

Задача 1

Працівник основного виробництва з 02.06.2010року йде у щорічну відпустку на 24 к. дн. Дохід за розрахунковий період склав 35950 грн.

Необхідно нарахувати відпускні, провести усі необхідні нарахування та утримання і виплатити необхідну суму працівнику.

Задача 2

Менеджер фірми бере 10 днів щорічної відпустки з 25 травня. У липні, жовтні 2009 року, січні й квітні 2010 року йому виплачували премії за результатами роботи за попередні квартали. Заробіток за розрахунковий період: основна заробітна плата – 58000 грн., премії II кв. 2009 року, нарахована у липні, - 3000 грн., премія за III кв. 2009 року, нарахована у жовтні, - 4000 грн., IУ кв. 2009 року, нарахована в січні 2010 року, - 3000 грн., премія за I кв. 2010 року, нарахована у квітні, - 4000 грн.

Необхідно нарахувати відпускні, провести усі необхідні нарахування та утримання і виплатити необхідну суму працівнику.

Задача 3

Менеджер зі збуту 17 травня 2010 року йде у щорічну відпустку тривалістю 30 к. дн. У грудні 2009 року вона була у відпустці без збереження зарплати – 14 к. дн. Дохід за розрахунковий період: заробітна плата - 25300грн., 1500грн. – лікарняні.

Відобразити в обліку нарахування та виплату відпускних.

Задача 4

Працівниці бухгалтерії надають щорічну відпустку з 14 червня 2010 року терміном на 24 к.дн. Заробітна плата за розрахунковий

період 35000 грн. крім того, у липні 2009 року вона була у щорічній відпустці, за яку отримала 3000грн. відпускних. А у березні 2010 року перебувала на лікарняному по догляду за дитиною – 14 к.дн. (лікарняні – 1500 грн.).

Відобразити в обліку господарську операцію, скласти необхідні розрахунки.

Задача 5

Працівник допоміжного виробництва, який на підприємстві з 21.07.2009 року, звільняється 30 квітня 2010 року. Має право на 24 к.дн. відпустки на рік. Заробіток за розрахунковий період 36000 грн.

Розрахувати грошову компенсацію за невикористану відпустку та відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 6

Працівник відділу збуту, якого прийняли на роботу 2 листопада 2009 року, 17 травня 2010 року звільняється з підприємства. Він має право на 31 к.дн. відпустки. Дохід за розрахунковий період склав 22000 грн.

Скласти розрахунок компенсації за невикористану відпустку, відобразити дану операцію в обліку.

Задача 7

Тривалість щорічної відпустки жінки (касира) за трудовим договором 30 к.дн. крім того, вона має право на додаткову відпустку на двох дітей до 15 років – 10к.дн. (за 2010 рік). Вона бажає піти у відпустку 25 травня 2010 року на 24 к.дн., а за частину відпустки отримати компенсацію.

Скласти розрахунок компенсації за невикористану відпустку та відпускні, відобразити дану операцію в обліку.

Задача 8

Працівника допоміжного виробництва, який зазвичай працює за п’ятиденним робочим тижнем, у липні-грудні 2009року через брак замовлень на підприємстві перевели на неповний робочий тиждень

(три робочі дні: понеділок, вівторок,середа). Про це працівників попередили за два місяці. У червні 2010 року він іде у відпустку на 30 к. дн. Дохід за розрахунковий період склав 25000 грн.

Визначити робочі дні протягом яких працівник не працював, загальну кількість днів, що включаються в розрахунок та відобразити в обліку дану операцію.

Задача 9

У січні поточного року працівник виробництва за заявою працював на умовах неповного робочого тижня (два дні: понеділок та п'ятниця). 11 травня він іде в щорічну відпустку на 24 к.дн. Дохід за розрахунковий період склав 38000 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію з нарахування відпускних за умови роботи неповного робочого тижня.

Задача 10

Працівнику відділу збуту з 1 жовтня поточного року надано чергову щорічну відпустку терміном на 14 календарних дні. Заробіток за розрахунковий період (вересень 2010 р. – жовтень 2009 р.) склав 28600 грн. Оклад працівника 2700 грн., на підприємстві встановлено п'ятиденний робочий тиждень.

Необхідно нарахувати працівнику заробітну плату та відпускні, провести всі необхідні нарахування та утримання і виплатити необхідну суму.

Задача 11

Працівниці бухгалтерії в листопаді поточного року надано щорічну відпустку терміном на 24 календарні дні. Заробіток за розрахунковий період (12 місяців) склав 34300 грн.

Необхідно скласти розрахунок відпускних та відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 12

У травні поточного року працівник подав заяву про надання йому чергової щорічної відпустки з 3 по 27 червня. Відповідно до положень колективного договору підприємства він має право на отри-

мання матеріальної допомоги на оздоровлення у розмірі середньомісячної заробітної плати.

На підставі заяви видано наказ про надання працівнику щорічної відпустки з виплатою йому матеріальної допомоги на оздоровлення.

Дані для розрахунку:

Заробітна плата за квітень, травень -3220грн.

Кількість фактично відпрацьованих днів (квітень, травень) – 38

Дохід за 12 місяців – 18000грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату матеріальної допомоги на оздоровлення та відпускних.

Задача 13

Працівниця основного виробництва йде у щорічну відпустку з 4 червня 2010 року на 24 календарних дні. Працівниця працює на умовах неповного робочого дня (4 год. на день) згідно зі ст. 56 КЗпП. Розрахунковим періодом є червень 2009 року – травень 2010 року. Заробітна плата на місяць складає 2700грн.

Скласти розрахунок відпускних, якщо працівниця працює за неповним робочим днем, відобразити в обліку нарахування та виплату відпускних, провести всі необхідні обов’язкові нарахування та утримання.

Задача 14

Касир фірми йде у щорічну відпустку з 11 червня 2010 року на 24 календарних дні. Розрахунковим періодом є червень 2009 року – травень 2010 року. З червня 2009 року по лютий 2010 року працівниця працювала в режимі повного робочого тижня. З березня 2010 року на її прохання у зв’язку з вагітністю її переведено на режим неповного робочого тижня (3 дні на тиждень). Заробітна плата з червня 2009 року по лютий 2010 року склала 1950 грн., з березня по травень 2010 року –1650 грн.

Скласти розрахунок відпускних, відобразити в обліку нарахування та виплату відпускних, провести всі необхідні обов’язкові нарахування та утримання.

Задача 15

Працівниці бухгалтерії Мельник надана щорічна основна відпустка терміном на 24 календарні дні. Заробіток за розрахунковий період склав 32500 грн. з яких: заробітна плата – 10200 грн.; лікарняні – 950 грн.; дивіденди – 10000 грн.; пенсія – 7500 грн.; надбавка за високу професійну майстерність 2350 грн.; премія до 55 річчя – 1500 грн.

Скласти розрахунок відпускних, відобразити в обліку нарахування та виплату відпускних, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання.

ÒÅÌÀ ¹3
Îáë³ê äîâãîñòðîêîâèõ çîáîâ'ÿçàíü

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16. 07. 1999р. №996 – XIV (зі змінами та доповненнями).*
2. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №11 «Зобов'язання», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20.*
3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №14 «Оренда», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000р. №181.*
4. *Положення про порядок випуску облігацій підприємств, затв. рішенням ДКЦПФР від 17.07.2003р. №322.*
5. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Ризики, пов'язані з орендованим активом,** - можливі збитки від простоїв обладнання або застосування застарілих технологій і відхилень від надходжень внаслідок зміни економічних умов.
- **Ануїтет (щорічний платіж)** – щорічна рента та рівновеликі платежі, що регулярно надходять упродовж певного проміжку часу; один з видів термінової державної позики, за якою щорічно виплачуються відсотки і погашається частина суми.
- **Вигоди, пов'язані з орендними операціями,** - очікування прибуткової діяльності протягом економічного терміну експлуатації активу і прибутку від збільшення вартості активу або його продажу за залишковою вартістю.
- **Справедлива вартість** – сума, за якою може бути здійснений обмін активу або оплата зобов'язань у результаті операцій між обізнаними, зацікавленими і незалежними сторонами (П(С)БО 19).
- **Справжня вартість мінімальних орендних платежів** – це дисконтова на сума майбутніх мінімальних орендних платежів, яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язань у процесі оренди.

  Визначення мінімальних орендних платежів дається в П(С)БО 14, розрахунок яких можна представити за допомогою формули:

  МОП = ОП – ВПП – НОП + ГЛВ, де

  МОП [2]– мінімальні орендні платежі;

  ОП – орендна плата;

  ВПП – вартість послуг, податків, що підлягають сплаті орендодавцеві;

  НОП [3]– непередбачена орендна плата;

  ГЛВ – гарантована ліквідаційна вартість.

  Розрахунок справжньої вартості мінімальних орендних платежів можна представити у вигляді формули:

  СВМОП = ∑МОП (ануїтет) х К СВА, де

  СВМОП – справжня вартість мінімальних орендних платежів;

  ∑МОП – сума мінімальних орендних платежів;

  К СВА – коефіцієнт, необхідний для визначення справжньої вартості ануїтету.
- **Оренда** – угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.
- **Фінансова оренда** – оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом.

---

[2] МОП- платежі, що підлягають сплаті орендарем протягом строку оренди, збільшені на суму ГЛВ

[3] НОП – частина орендної плати, яка не зафіксована конкретною сумою та розраховується із застосуванням показників інших, ніж строк оренди (індекс інфляції та цін, обсяг продажу тощо)

- Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених нижче ознак:
  - орендар набуває права власності на орендований об'єкт після закінчення строку оренди;
  - орендар має можливість та намір придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливу вартість на дату придбання;
  - строк оренди становить більшу частину строку корисного використання;
  - теперішня вартість мінімальних орендних платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує справедливу вартість об'єкта оренди.
- **Оперативний лізинг (оренда) –** господарська операція фізичної чи юридичної особи, що передбачає відповідно до договору оперативного лізингу (оренди) передавання орендарю майна, що підпадає під визначення основного фонду (ст.8 ЗУ Про прибуток підприємств), придбаного або виготовленого орендодавцем на умовах інших, ніж передбачаються фінансовим лізингом.
- **Теперішня вартість –** дасконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде потрібна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства.
- **Довгострокові кредити банків** – це сума заборгованості підприємства банкам за отриманими від них позиками, яка не є поточним зобов'язанням.
- **Застава** – засіб забезпечення виконання зобов'язання, своєрідна майнова гарантія в обумовленому обсязі й у визначені умовами договору застави терміни.

Задачі

Задача 1

Підприємство зареєструвало випуск облігацій у розмірі 30000 грн. з відсотковим доходом 15% річних, який буде виплачено один раз одночасно з погашенням облігацій через три роки. 60% облігацій придбавають працівники підприємства, які подали до бухгалтерії заявки про спрямування частини належної їм до виплати зарплати на придбання облігацій, решту - 40%, розповсюджуються за готівку серед фізичних осіб, які не є працівниками підприємства. Заробітна плата працівникам нарахована в сумі 32000 грн.

Необхідно відобразити в обліку виплату працівникам заробітної плати облігаціями та реалізацію облігацій іншим фізичним особам.

Задача 2

Підприємство за договором купівлі – продажу придбало у вітчизняного постачальника обладнання на суму 42000 грн., у т.ч. ПДВ. Витрати на транспортування обладнання сторонньою організацією склали 240 грн., у т.ч. ПДВ. В рахунок оплати покупець переказав постачальнику довгостроковий відсотковий вексель терміном на 3 роки під 15% річних. Після закінчення терміну вексель був повністю погашений з виплатою відповідної суми відсотків. Собівартість обладнання – 34000 грн.

Відобразити в обліку продавця і покупця дану господарську операцію.

Задача 3

1 липня 2010 року підприємство отримало в банку кредит у розмірі 120000грн. строком на 4 роки під 16% річних. Умовами кредитного договору передбачено, що заборгованість підприємства по основній сумі боргу погашається щороку, частинами, одночасно з виплатою відсотків за кредит.

Відобразити в обліку операцію з отримання банківської позики.

Задача 4

2 січня 2010 року підприємство отримало в банку кредит у розмірі 180000 грн. строком на 5 роки під 18% річних. Умовами кредитного договору передбачено, що заборгованість підприємства по основній сумі боргу погашається в кінці терміну, а відсотки за кредит - в кінці кожного року.

Відобразити в обліку операцію з отримання банківської позики.

Задача 5

Покупець придбав у продавця товари на загальну суму 120000 грн., у т.ч. ПДВ. На суму заборгованості покупцем виписано простий вексель зі строком погашення 4 роки.

Відобразити в бухгалтерському обліку господарську операцію у покупця та продавця.

Задача 6

Підприємство емітент випустило 5000 шт. облігації номінальною вартістю 10 грн. за шт. з терміном погашення через 5 років. Відсоткова ставка за випущеними облігаціями склала 9% річних. За умовами випуску нарахування і виплата відсотків за облігаціями здійснюється щороку.

Відобразити в обліку випуск та розміщення облігацій.

Задача 7

ПАТ «Тріада – форум плюс» планує створити фонд погашення облігацій у банку в сумі 5млн.грн. на 01.05.2016 року. Для цього підприємство має наміри протягом останніх 6 років вносити до фонду однакові суми. Перший внесок зроблено у 2010 році, останній 2015році. Банк нараховує 7% річних на суму фонду. Значення ануїтету для визначення майбутньої вартості дорівнює 7,153290741.

Необхідно скласти графік накопичення коштів у фонді погашення облігацій, визначити майбутню вартість ануїтету, розмір щорічних внесків до фонду із застосуванням майбутньої вартості ануїтету (внески робляться на початок кожного року) та відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 8

ПАТ «Тріада – форум плюс» випустило облігації на 5млн. грн. строком на 5 років. Номінальна й емісійна вартості облігацій – 200 грн., заявлена ставка - 10% річних, ринкова – 12%. Погашення облігацій відбудеться в кінці строку.

Необхідно визначити продажну вартість облігацій. Для цього розрахувати теперішню вартість відсотків (ануїтет - 4,96764) та основної суми боргу (ануїтет - 0,40388). Розрахунок представити в таблиці.

Відобразити в обліку випуск та погашення облігацій, амортизацію дисконту за методом ефективної ставки відсотка.

Задача 9

ПАТ «Тріада – форум плюс» випустило облігації на 5млн. грн. строком на 5 років. Номінальна й емісійна вартості облігацій – 200

грн., заявлена ставка - 10% річних, ринкова – 8%. Погашення облігацій відбудеться в кінці строку.

Необхідно визначити продажну вартість облігацій. Для цього розрахувати теперішню вартість відсотків (ануїтет – 5,74664) та основної суми боргу (ануїтет - 0,54027). Розрахунок представити в таблиці.

Таблиця

Кінець року	Номінальна вартість облігацій	Виплата відсотка	Витрати на виплату відсотків за ринковою вартістю	Амортизація дисконту (премії) за відсотковою ставкою	Неамортизований дисконт (премія) за облігаціями	Балансова вартість облігацій
Разом						

Відобразити в обліку випуск та погашення облігацій, амортизацію премії за методом ефективної ставки відсотка.

Задача 10

Лізингодавцем придбаний необоротний актив на замовлення лізингоотримувача. Витрати лізингодавця на придбання активу склали 30000 грн., витрати на страхування 3000 грн.

Лізингодавець прийняв рішення, що об’єкт передається у фінансовий лізинг на 5 років. Лізингові платежі включають суму компенсації амортизованої вартості та витрат на страхування. Мінімальні лізингові платежі сплачуються один раз на рік у кінці року. Лізингова ставка відсотка 9% річних.

Необхідно:

1. По таблиці значень справжньої вартості ануїтету (за умови сплати в кінці періоду) визначити значення звичайного ануїтету, воно становить 3,23972.

2. На підставі формули справжньої вартості мінімальних лізингових платежів (СВМЛП) визначити розмір мінімального лізингово-

го платежу (МЛП): СВМЛП = МЛП х А, де А – значення ануїтету. МЛП = СВМЛП / А.

3. Визначити суму МЛП за 5 років.
4. Визначити фінансовий дохід лізингодавця.
5. Скласти бухгалтерські проводки.
6. Розрахунок представити у таблиці наступної форми:

Таблиця

Дата	Лізингові платежі			Залишок зобов'язань з оренди на кінець періоду
	Мінімальна сума лізингових платежів, що отримуються регулярно (ануїтет)	Фінансовий дохід	За об'єкт	
А	1	2	3	4

ÒÅÌÀ ¹4
Îáë³ê êîðîòêîñòðîêîâèõ çîáîâ'ÿçàíü

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16. 07. 1999р. №996 – XIV (зі змінами та доповненнями).*
2. *Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 16.11.2006 № 358-V.*
3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №11 «Зобов'язання», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20.*
4. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Кредит –** кошти та матеріальні цінності, які надаються резидентами або нерезидентами у користування юридичним або фізичним особам на визначений термін та під процент. Кредит розподіляється на фінансовий, товарний, інвестиційний податковий кредит та кредит під цінні папери, що засвідчує відносини позики (ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств»).
- **Проценти –** дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора у вигляді плати за користування залучених на визначений строк коштів або майна.
- **Депозит (вклад) –** кошти, які надаються фізичним чи юридичним особам в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно законодавства України, або нерезиденту на строк під процент.
- **Фінансовий кредит –** кошти, які надаються банком-резидентом або нерезидентом, кваліфікованим як банківська установа згідно із законодавством країни перебування нерезидента, або резидентами і нерезидентами, які мають статус небанківських фінансових установ, згідно з відповідним законодавством, а також іноземними урядами або його офіційними агентствами чи міжнародними фінансовими організаціями та іншими кредиторами-нерезидентами у позику юридичній чи фізичній особі на визначений строк, для цільового використання та під процент.
- **Товарний кредит –** товари, які передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичним чи фізичним особам на умовах угоди, що передбачає відстрочення кінцевого розрахунку на визначений строк під процент.
- **Інвестиційний податковий кредит –** це відстрочка плати податку на прибуток, що надається суб'єкту підприємницької діяльності на визначений строк з метою збільшення його фінансових ресурсів для здійснення інноваційних програм, з наступною компенсацією відстрочених сум у вигляді додаткових надходжень податку через загальне зростання прибутку, що буде отримано внаслідок реалізації інноваційних програм.
- **Комерційний кредит –** форма кредиту, яка характеризує відносини позики між двома суб'єктами господарювання, що виникають у результаті одержаних авансів у рахунок наступних поставок продукції (робіт, послуг) чи одержання товарів з відстрочкою платежів. Кредиторами за цього виду кредитування виступають комерційні партнери підприємств.

- **Постачальник –** юридична або фізична особа, яка забезпечує підприємство, фірму, компанію необхідними для виробництва товарів і послуг матеріальними ресурсами.
- **Постачання - 1)** передавання виробником (продавцем) товару покупцю; 2) форма договору купівлі-продажу, згідно з яким продавець або посередник зобов'язується передати покупцю відповідний вид товару в установлений період.
- **Поручительство –** додаткове зобов'язання стосовно кредитора, оформлене договором між кредитором за основним зобов'язанням і поручителем для забезпечення виконання основного зобов'язання.
- **Кредитор –** юридична та (або) фізична особа, яка має підтверджені належними документами грошові вимоги до боржника, в т.ч. вимоги з виплати заробітної плати, сплати податків та інших обов'язкових платежів тощо.
- **Овердрафт –** особлива форма надання короткострокового кредиту клієнтові банку у разі, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта. На погашення такого кредиту спрямовуються усі кошти, які надходять на поточний рахунок клієнта.
- **Дивіденди –** частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства.
- **Аліменти –** періодичні платежі в грошовій або натуральній формі, які здійснюють у встановлених законодавством випадках одні особи (платники) на користь інших – тих, хто потребує матеріальної допомоги (одержувачів). СКУ передбачено, що аліменти сплачують: за ініціативою платника; за договором (добровільно або примусово); на підставі рішення суду (добровільно або примусово).
- **Поворотна фінансова допомога –** це сума коштів, переданих платнику податку у користування на визначений строк відповідно до договорів, які не передбачають нарахування процентів або надання інших компенсацій як плати за користування такими коштами.

Задачі

Задача 1

Для розрахунків з постачальниками підприємство придбало бланки простого векселя 10 штук по 5,40 грн. за од., при цьому сплачено мито 1,70грн. за один вексельний бланк. Заборгованість підприємства перед постачальником за отриману сировину склала 24000грн., у

т.ч. ПДВ. На суму заборгованості, згідно з договором, підприємством було видано короткостроковий вексель. По закінченні строку вексель був погашений.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання вексельних бланків та розрахунків з покупцями векселем.

Задача 2

Підприємство отримало від нерезидента товар, договірна вартість якого склала 20000€. Мито та митний збір, сплачені при розмитнені товару, склали відповідно 10% та 0,3% його митної вартості. Оплату за товар на всю суму договору перераховано постачальнику у термін, визначений договором. Офіційні курси євро, установлені НБУ склали: на момент митного оформлення товару – 10,35грн. за 1€; на останній день кварталу – 10,40 грн. за 1€; на дату погашення заборгованості перед постачальником – 10,30 грн. за 1€.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання імпортного товару та виникнення курсових різниць.

Задача 3

1 червня поточного року для розрахунків з постачальниками за отримані товари, підприємство отримало у «Фольксбанку» кредит у розмірі 8000 грн. строком на 6 місяців під 25% річних. Умовами кредитного договору передбачено, що заборгованість підприємства по основній сумі боргу погашається щомісяця, частинами, одночасно з виплатою відсотків за кредит.

Відобразити в обліку операцію з отримання короткострокової банківської позики.

Задача 4

За підсумками року підприємство Б (нерезидент, який знаходиться в Австрії) нараховує своєму засновнику – підприємству А (резиденту України) дивіденди в сумі 206000 грн. (20000€ за курсом на дату зарахування 10,30 грн. за 1€). Підприємство А володіє 35% статутного фонду підприємства Б. Відповідно до міжнародного до-

говору із суми дивідендів в Австрії утримано податок у розмірі 5%. У наступному звітному періоді підприємство А отримує від нерезидента дивіденди (за вирахування утриманого податку) в сумі 195700 грн. Курс НБУ не змінився на кінець звітного періоду, в якому отримано дивіденди.

Відобразити в обліку нарахування та виплату дивіденді у підприємства А.

Задача 5

Підприємство-емітент нарахувало своєму засновнику дивіденди у сумі 12000грн. за домовленістю сторін вирішено виплатити дивіденди готовою продукцією, звичайна ціна продукції 3000 грн. за одиницю на суму 28000грн. Собівартість одиниці продукції 1750 грн.

Відобразити господарську операцію у підприємства-емітента та у засновника.

Задача 6

Засновниками товариства з обмеженою відповідальністю є дві фізичні особи, частка кожної з яких у статутному капіталі підприємства становить:

Засновника А – 70%;

Засновника Б – 30%.

На загальних зборах учасників ТОВ було прийнято рішення нарахувати засновникам підприємства дивіденди в сумі 10000 грн. і розподілити їх пропорційно участі у статутному капіталі.

Усю суму дивідендів було спрямовано на збільшення статутного капіталу.

Необхідно визначити суму дивідендів кожному з засновників та відповісти на питання чи будуть оподатковуватись нараховані дивіденди?

Задача 7

На підставі виконавчого листа із заробітної плати менеджера зі збуту компанії «АВС» утримано аліменти на дитину віком до 18

років у розмірі 30% від заробітної плати. Вартість поштового переказу з ПДВ складає 4,8% від суми переказу і сплачується за рахунок коштів платника аліментів. Заробітна плата менеджера за місяць складає 2800 грн.

Необхідно відобразити в обліку нарахування та виплату аліментів, а також усі інші операції, які з ними пов'язані.

Задача 8

Для здійснення виробничої діяльності підприємство придбало сировину й матеріали у вітчизняного постачальника. Згідно з умовами договору, підприємство перерахувало аванс у сумі платежу на рахунок постачальника у розмірі 16000 грн., у т.ч. ПДВ. Витрати на доставку сировини склали 180 грн. у т.ч. ПДВ, на вантажно-розвантажувальні роботи 200 грн.

Відобразити в обліку придбання виробничих запасів у вітчизняного постачальника.

Задача 9

В кінці звітного місяця підприємство отримало рахунки на оплату комунальних послуг, у т.ч.:

– за використану електроенергію – 600 грн.;
– за водопостачання та водовідведення – 230 грн.;
– вивіз сміття – 20 грн.;
– опалення приміщення - 5000грн.

Рахунки були оплачені до кінця місяця, а витрати списані на загальногосподарські.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 10

Підприємство за договором купівлі-продажу оплатило вартість матеріалів у сумі 24000грн., у т.ч. ПДВ. Отримано податкову накладну від постачальника. При отриманні матеріалів виявлено нестачу на суму 3000грн., у т.ч. ПДВ. За погодженням сторін постачальник у тому ж звітному періоді повернув на банківський рахунок підприєм-

ства-покупця вартість матеріалу, якого не вистачає. Виписано рахунок коригування сум ПДВ.

Відобразити в обліку господарську операцію по розрахунках з постачальниками та за претензіями.

Задача 11

Директор підприємства вніс до каси поворотну фінансову допомогу в сумі 15000грн. заборгованість підприємства із виплати заробітної плати становила 10000грн., суми внесків до фондів соціального страхування 3500грн., ПДФО-1500грн. З отриманої фінансової допомоги підприємство платіжними дорученнями сплачує внески до соцфондів – 5000грн., решту -10000грн. спрямовує на виплату заробітної плати за платіжними відомостями.

Поворотна фінансова допомога повертається директору у встановлений договором термін.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 12

ТзОВ прийняло рішення про розподіл прибутку та виплату дивідендів учасникам у розмірі 20000 грн.

Необхідно відобразити в обліку нарахування дивідендів, нарахування авансового внеску з ПП та утримання ПДФО із суми дивіденді, що підлягають виплаті, а також погасити заборгованість перед бюджетом з нарахованих податків і виплати учасникам дивіденди.

Задача 13

Підприємство здійснило чергове технічне обслуговування легкового автомобіля, що використовується в адміністративних цілях. Вартість послуг 1200грн., у т.ч. ПДВ. При цьому до рахунка було включено вартість паливо-мастильних матеріалів, які було використано під час ТО на загальну суму 200 грн., у т.ч. ПДВ.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

ÒÅÌÀ ¹5
Îáë³ê ïðàö³ òà ¿¿ îïëàòè

Законодавча та нормативна база

1. *Кодекс законів про працю.*
2. *Закон України «Про оплату праці» 23.01.1997р. № 20/ 97 – ВР.*
3. *Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22.05.2003р. № 889-1У.*
4. *Постанова КМУ від 08.02. 1995р. № 100 «Про порядок обчислення середньої заробітної плати» зі змінами та доповненнями.*
5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №26 «Виплати працівникам», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003р. №601.*
6. *Інструкція зі статистики заробітної плати. Затверджено наказом Міністерством статистики України від 13.01.2004 р. № 5.*

Ключові терміни і поняття

- **Основна заробітна плата** це - винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці (норм часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки). Основна зарплата працівника залежить від результатів його праці у відповідності до норм праці, а також надбавок і доплат в розмірах не вище встановлених чинним законодавством.
- **Додаткова оплата праці** залежить від результатів господарської діяльності підприємства і встановлюється у вигляді премій, винагород, інших заохочувальних і компенсаційних виплат, надбавок і доплат, які передбачені чинним законодавством.
- **Заробітна плата** це - основна форма оплати праці за виконану роботу або надані послуги згідно з трудовими договорами працівників, як правило, у грошовій формі, але може бути і в натуральній формі. Заробітна плата є також одним з елементів виробничих витрат.
- **Додаткові блага** це - кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку його працедавцем, якщо такий дохід не є заробітною платою чи виплатою, відшкодуванням чи компенсацією за цивільно-правовими угодами, укладеними з таким платником податку. Внески до фондів соціального страху-

вання, в т.ч. до Пенсійного фонду, на додаткове благо не нараховуються. Отримане додаткове благо збільшується на «натуральний» коефіцієнт. ***Натуральний коефіцієнт*** розраховується за формулою:

$$K=100/(100-15)=1,17647$$

Задачі

Задача 1

Штат підприємства «Альфа» складається з семи осіб. У трудових договорах, укладених з працівниками, до розділу заходів з оплати праці включено пільгове харчування, що надається працівника підприємства безкоштовно у формі комплексних обідів. Вартість одного комплексного обіду, зазначеного в договорі складає 30 грн. включаючи ПДВ. Для реалізації пільги, що надається керівник видає наказ.

Бухгалтер підприємства на отримане безкоштовне харчування складає відомість і подає на затвердження керівнику. Після затвердження суми наданого безкоштовного харчування включено до оподаткованого доходу працівників і відображено при нарахуванні заробітної плати за відповідний місяць.

Бухгалтеру Харченко А.К. за поточний місяць нарахована заробітна плата у розмірі 1200 грн., і вона отримала безкоштовні комплексні обіди на суму 540 грн. у т.ч. ПДВ.

Відобразити в бухгалтерському обліку усі господарські операції.

Задача 2

Працівник звернувся до підприємства із заявою-проханням про перерахування частини коштів, які йому належать до виплати, на рахунок спорткомплексу. Підприємство оплатило басейну вартість місячного абонемента для занять свого працівника відділу збуту у сумі 200грн. Заробітна плата працівника за місяць – 1500грн.

Задача 3

Працівнику підприємства, у червні поточного року, безкоштовно надається попередньо закуплена у сторонньої організації путівка до

санаторію. Вартість її 6000 грн., у т.ч. ПДВ. За червень працівнику нарахована заробітна плата у розмірі 3000 грн.

Визначити дохід працівника отриманий у вигляді вартості безкоштовної путівки та сукупний оподаткований дохід і відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 4

Оклад працівника відділу маркетингу Пилип Н.А. 2500 грн. У січні він знаходився на роботі з 2 по 20. На підприємстві встановлено п'ятиденний робочий тиждень. Крім цього з працівника утримано аліменти у сумі 200 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 5

Нарахувати заробітну плату працівнику основного виробництва, якщо у лютому він виготовив 250 деталей, розцінка - 23,90 грн. за одиницю. За допущений брак з працівника утримано 120 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 6

Нарахувати заробітну плату працівнику основного виробництва, якщо у жовтні він відпрацював 180 год., тарифна ставка - 25,5 грн. За неповернені підзвітні суми з працівника утримано 60 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 7

Оклад працівника відділу збуту 2600 грн. У березні він знаходився на роботі з 2 по 18. На підприємстві встановлено п'ятиденний робочий тиждень. Крім цього з працівника утримано нестачу сировини, виявлену при інвентаризації, у сумі 180 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 8

Нарахувати заробітну плату працівнику допоміжного виробництва, якщо у жовтні він відпрацював 180 год., тарифна ставка - 23,0 грн. З працівника утримано 40 грн. індивідуальних страхових платежів.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 9

Нарахувати заробітну плату працівнику основного виробництва, якщо у листопаді він виготовив 480 деталей, розцінка - 25,20 грн. за одиницю. За індивідуальне страхування з працівника утримано 50 грн. страхових платежів.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 10

Оклад працівника відділу маркетингу Кулинич Н.А. 2700 грн. У січні він знаходився на роботі з 2 по 14. На підприємстві встановлено п'ятиденний робочий тиждень. Крім цього з працівника утримано аліменти у сумі 100 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 11

Нарахувати заробітну плату працівнику основного виробництва, якщо у листопаді він виготовив 350 деталей, розцінка - 26,90 грн. за одиницю. За допущений брак з працівника утримано 40 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 12

Нарахувати заробітну плату працівнику основного виробництва, якщо у жовтні він відпрацював 180 год., тарифна ставка - 18,5 грн. За неповернені підзвітні суми з працівника утримано 30 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 13

Оклад працівника відділу збуту Піх О.А. 3500 грн. В лютому він знаходився на роботі з 2 по 20. На підприємстві встановлено п'ятиденний робочий тиждень. Крім цього з працівника утримано нестачу товару, виявлену при прийманні товару на склад у сумі 100 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Задача 14

Оклад працівниці бухгалтерії Сидір О.К. 2500 грн. На її утриманні знаходиться троє неповнолітніх дітей. Вона має право на підвищену податкову соціальну пільгу.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

ÒÅÌÀ ¹ 6
Îáë³ê ðîçðàõóíê³â çáþäæåòîì

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України про систему оподаткування в Україні від 18.02. 1997р.*
2. *Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.1997 р. (зі змінами).*
3. *Закон України «Про податок на додану вартість» від 03.04. 1997 р.(зі змінами).*
4. *Закон України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби»15.09.1995р. № 329/95-ВР.*
5. *Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22.05.2003р. № 889-1У.*
6. *Декрет КМУ «Про акцизний збір» від 26.12.92р. №18-92.*

Ключові терміни і поняття

- **Податки** - це обов'язкові платежі підприємств та окремих осіб в державний або місцевий бюджети.
- **Обов'язкові платежі** - це система встановлених законодавством внесків та відрахувань юридичних і фізичних осіб, що формують доходи до державного бюджету.
- **Податкове зобов'язання** - загальна сума податку, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді.
- **До загальнодержавних належать такі податки і збори:** ПДВ, АЗ, Податок на прибуток підприємств, Податок з доходів фізичних осіб, Мито, Державне мито, Податок на нерухоме майно, Плата (податок) на землю, Податок з власників транспортних засобів, Збір за забруднення навколишнього середовища, Збори до фондів соціального страхування, Фіксований с\г податок та ін. (всього 23)
- **До місцевих податків відносять:** Комунальний податок, Податок з реклами.
- **До місцевих зборів (обов'язкових платежів) належить:** Готельний збір, Ринковий збір, Курортний збір, Збір за припаркування автотранспорту, Збір за участь у бігах на іподромі та ін. (всього 14).
- **Податковий кредит** - сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду.
- **Платниками податку на прибуток** є всі суб'єкти підприємницької діяльності (в тому числі бюджетні та громадські організації), які одержують прибуток від господарської діяльності, нерезиденти, а також філії, відділення та інші відокремлені підрозділи, що зобов'язані мати окремий банківський рахунок та вести окремий облік результатів діяльності.
- **Об'єктом оподаткування податком на прибуток** є величина, яка визначається у податковому обліку шляхом порівняння скоригованих валових доходів і скоригованих валових витрат та амортизаційних відрахувань.
- **Датою виникнення податкового кредиту** вважається дата здійснення першої з подій:

– або дата списання коштів з банківського рахунку платника податку в оплаті товарів (робіт, послуг), дата виписки відповідного рахунку (товарного чеку) - у випадку розрахунку з використанням кредитних дебетових карток або комерційних чеків;
– або дата отримання податкової накладної, що підтверджує факт придбання платником податку товарів (робіт, послуг).

- **Акцизний збір** - це непрямий податок на високорентабельні і монопольні товари, що виробляються в Україні або імпортуються.
- **Мито** – це податок на товари та інші предмети, які переміщуються через митний кордон України і законом підлягають оподаткуванню.
- **Митна вартість** – це заявлена в декларантом або визначена митним органом вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, яка обчислюється на момент перетинання товарами митного кордону України.
- **Платниками податку з доходів фізичних осіб є:**

– резидент, який отримує доходи з джерелом їх походження на території України, так і іноземні доходи;
– нерезидент, який отримує доходи з джерелом їх походження на території України.

- **Податково-зарплатний алгоритм:**

– нарахувати заробітну плату;
– розрахувати розмір утримань до Пенсійного фонду, страхування від непрацездатності та Фонду страхування від безробіття за поточний місяць;
– вирахувати із первинної суми зарплати обчислені утримання;
– із одержаної зменшеної зарплати обчислити податок з доходів з утриманням пільг з цього податку;
– віднявши від проміжного результату суму податку, одержати чисту зарплату.

- **Податковий вексель –** це письмове безумовне грошове зобов'язання платника податку сплатити до бюджету відповідну суму коштів у порядку та терміни, визначені ЗУ «Про податок на додану вартість», що підтверджене комерційними банками шляхом авалю, який видається платником на відстрочення сплати податку на додану вартість, що справляється при імпорті товарів на митну територію України.
- **Платник податку на додану вартість –** особа, яка згідно з Законом зобов'язана здійснювати утримання та внесення до бюджету податку, що сплачується покупцем, або особа, яка імпортує товари на митну територію України.

Задачі

Задача 1

Нарахувати заробітну плату працівниці основного виробництва, провести нарахування та утримання ПДФО та ПСП, інших обов'язкових внесків, якщо дохід за січень склав 1560 грн., вона є вдовою, і на її утриманні знаходиться неповнолітня дитина.

Задача 2

Працівниці допоміжного виробництва за лютий поточного року нарахована заробітна плата 210 грн., відпускні – 1530грн., лікарняні – 320грн. На її утриманні знаходиться троє дітей віком до 18 років. Працівниця подала до бухгалтерії необхідні документи про застосування ПСП.

Необхідно відобразити в обліку нарахування заробітної плати, визначити розмір ППС та суму ПДФО, яка підлягає перерахуванню до бюджету.

Задача 3

На підставі нижченаведених операцій скласти бухгалтерські проводки та визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету:

№з/п	Зміст операцій	Сума, грн., у т.ч. ПДВ
1.	Одержано дохід (виручка) від реалізації покупцям (замовникам):	
1.1	Готової продукції	12000
1.2	Товарів	2400
1.3	Виробничих запасів	3600
1.4	Основних засобів	4800
1.5	Від здачі в оренду майна	600
2.	Придбано (одержано) у постачальників (підрядників):	
2.1	Сировину	15000
2.2	Основні засоби	5400
2.3	Малоцінні та швидкозношувальні предмети	120
2.4	Товари	800
2.5	Послуги з ремонту основних засобів	300
2.6	Плата за комунальні послуги	240
2.7	Транспортні послуги	60

Задача 4

Підприємство за договором купівлі-продажу реалізувало на умовах переоплати:

1. Готову продукцію – 420000грн.(у т.ч. ПДВ), собівартість – 310000 грн.;
2. Товари – 3200 грн. (у т.ч. ПДВ), собівартість - 2800грн.;
3. Основні засоби – 15000грн. (у т.ч. ПДВ), залишкова вартість - 9000грн.;
4. Виконало послуги з доставки – 2600 грн. (у т.ч. ПДВ), собівартість – 1450грн.

Визначити суму податкових зобов'язань за місяць, фінансовий результат від реалізації та скласти бухгалтерські проводки.

Задача 5

За звітний місяць підприємство придбало (одержало) у вітчизняних постачальників (підрядників) та інших кредиторів на умовах передоплати наступні товарно-матеріальні цінності (послуги):

1. Сировину для потреб основного виробництва – 16000грн., у т.ч. ПДВ.
2. Будівельні матеріали для поточного ремонту офісу – 900 грн., у т.ч. ПДВ.
3. МШП – 50 грн., у т.ч. ПДВ.
4. Товари – 120 грн., у т. ч. ПДВ.
5. Верстат – грн., у т.ч. ПДВ.
6. Технологічну лінію – 18000грн., у т.ч. ПДВ.
7. Послуги електрозв'язку – 60 грн., у т.ч. ПДВ.
8. Інтернет послуги – 80 грн., ПДВ.
9. Транспортні послуги – 240грн., у т.ч. ПДВ.

Визначити суму податкового кредиту та відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 6

Використовуючи умови задач № 4 та № 5 визначити суму податкового зобов'язання за місяць та перерахувати його в бюджет.

Задача 7

На підставі нижченаведених операцій скласти бухгалтерські проводки та визначити суму податку на прибуток, що підлягає перерахуванню до бюджету відповідно до чинного законодавства.

№ з\п	Зміст операцій	Сума, грн.
1.	Одержано дохід від реалізації послуг, у т.ч. ПДВ	54000
2.	Собівартість наданих послуг	40000
3.	Адміністративні витрати	3200
4.	Витрати на збут	1000
5.	Одержано дохід від реалізації іноземної валюти	2500
6.	Одержано дохід від здачі в оренду майна, у т.ч. ПДВ	2400
7.	Одержано дохід від реалізації виробничих запасів, у т.ч. ПДВ	1800
8.	Собівартість реалізованих виробничих запасів	1300
9.	Собівартість реалізованої іноземної валюти	2300
10.	Одержані дивіденди від об’єктів інвестування	800
11.	Одержано дохід за облігаціями	3100
12.	Нараховані відсотки за кредит	2950
13.	Нараховані відсотки за векселями	740
14.	Нараховано податок на прибуток від звичайної діяльності відповідно до чинного законодавства	?
15.	Сплачено до бюджету податок на прибуток	?

ÒÅÌÀ ¹ 7
Îáë³ê ðîçðàõóíê³â çà ñîö³àëüíèì ñòðàõóâàííÿì

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-ІУ зі змінами та доповненнями.*
2. *Закон України «Про загальнодержавне соціальне страхування в зв’язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, зумовленими народженням та похованням» від 18.01.2001 р. № 2240 зі змінами та доповненнями.*

3. *Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03. 2000 р. № 1533 зі змінами та доповненнями.*
4. *Закон України «Про загальнодержавне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 22.02. 2001 р. № 2272-III зі змінами та доповненнями.*
5. *Постанова КМУ від 29.09.2001р. № 1266 «Про порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням» зі змінами і доповненнями від 08.12.2009р. №1332.*
6. *Постанова КМУ від 06.05.2001р. № 439 «Про порядок оплати перших 5 днів тимчасової непрацездатності…»*

Ключові терміни і поняття

- **Соціальне страхування** - фундаментальна основа державної системи соціального захисту населення, що уможливлює матеріальне забезпечення і підтримку непрацездатних громадян за рахунок фондів, сформованих працездатними членами суспільства.
- **Види загальнообов'язкового державного соціального страхування:**
  - на випадок безробіття;
  - у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням;
  - від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності;
  - Пенсійне страхування.
- **Страховий стаж –** це період (сума періодів), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами зумовленими народженням і похованням, і сплачує або за неї сплачують страхові внески до Фонду.
- **Розмір допомоги з ТВП залежно від страхового стажу:** 60% середньої заробітної плати, якщо страховий стаж до п'яти років; 80% середньої заробітної плати, якщо страховий стаж від п'яти до восьми років**;** 100% середньої заробітної плати, якщо страховий стаж понад вісім років.
- **Основним джерелом формування коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування визначені** страхові внески страхувальників – роботодавців та застрахованих осіб (крім Фонду соці-

ального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, до якого внески сплачують лише роботодавці), асигнування державного бюджету; суми фінансових санкцій, застосованих до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів фондів, а також суми адміністративних штрафів, накладених на посадових осіб та громадян за такі порушення; прибуток, одержаний від тимчасово вільних коштів фондів, у тому числі резерву коштів фондів, на депозитному рахунку; благодійні внески підприємств, установ, організацій та фізичних осіб; інші надходження відповідно до законодавства України.

- **Трирівнева пенсійної системи України:**

– Перший рівень – солідарна система;
– Другий рівень – накопичувальна система;
– Третій рівень – система недержавного пенсійного забезпечення.

- **Кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, спрямовуються на фінансування:**

1) ***допомоги по тимчасовій непрацездатності*** (включаючи догляд за хворою дитиною);
2) ***допомоги по вагітності та пологах***;
3) ***допомоги при народженні дитини***;
4) ***допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;***
5) ***допомоги на поховання*** (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);
6) ***забезпечення оздоровчих заходів*** (оплата путівок на санаторно-курортне лікування застрахованим особам та членам їх сімей, до дитячих оздоровчих закладів, часткове утримання санаторіїв - профілакторіїв, надання соціальних послуг у позашкільній роботі з дітьми).

- **Кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття використовуються на виплату матеріального забезпечення:**

1. Допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;
2. Матеріальна допомога у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації безробітного;
3. Допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні.

Допомога по безробіттю виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до визначеного розміру:

– у перші 90 календарних днів виплачується 100 % призначеної допомоги, яка залежить від страхового стажу особи;
– протягом наступних 90 календарних днів – 80 %;
– у подальшому – 70 %.

Задачі

Задача 1

Менеджер підприємства Жук М.К. подала до бухгалтерії листок непрацездатності за період з 3 по 23 вересня поточного року. Заробітна плата за розрахунковий період - 13200 грн., за цей час відпрацьовано усі робочі дні. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем. Страховий стаж – 7 років 6 місяців. Місячний оклад 2800 грн. Нарахування до ФНВН – 1,6%.

Відобразити в обліку нарахування заробітної плати та допомоги, провести усі необхідні нарахування та утримання з цих сум та погасити заборгованість з оплати праці перед працівником.

Задача 2

Нарахувати допомогу з тимчасової втрати працездатності працівниці бухгалтерії, яка з 6 по 10 листопада поточного року знаходилась на лікарняному. Стаж роботи на підприємстві 6 років 3 місяці, заробіток за розрахунковий період 8560 грн. У розрахунковому періоді відпрацьовано усі робочі дні. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Задача 3

Працівник, який входить до складу загальновиробничого персоналу, хворів з 5 по 10 січня поточного року включно. Лікарняний листок було подано ним у січні. Дохід за розрахунковий період склав 15300грн. Страховий стаж – 2 роки.

Заробітна плата за фактично відпрацьовані дні січня склала 900 грн. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Скласти розрахунок допомоги з тимчасової непрацездатності, відобразити в обліку нарахування лікарняних та зарплати, провести необхідні нарахування та утримання з цих сум та виплатити належну працівнику суму.

Задача 4

Менеджер фірми Хом'як подала до бухгалтерії листок непрацездатності за період хвороби з 5 по 13 листопада поточного року. Її страховий стаж - 7 років. За розрахунковий період їй нараховано дохід: заробітна плата - 13900 грн., в т.ч. в червні – 3100 грн. відпускні за період з 1 по 14 число. Оклад працівниці 1200 грн. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Необхідно нарахувати лікарняні та заробітну плату за відпрацьовані дні листопада, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання і виплати належну працівнику суму.

Задача 5

Працівниці бухгалтерії видано листок непрацездатності у зв'язку з необхідністю догляду за хворою дитиною віком 4 роки з 2 по 18 червня поточного року. Страховий стаж працівниці 5 років 8 місяців. Заробіток за розрахунковий період 13200 грн. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Необхідно нарахувати допомогу з тимчасової втрати працездатності та відобразити дану господарську операцію в обліку.

Задача 6

Працівниця ТзОВ 7 грудня поточного року подала до бухгалтерії листок непрацездатності по вагітності та пологах на 126 календарних днів. Заробіток за розрахунковий період 14600 грн. Страховий стаж працівниці - 3 роки. Оклад 2500 грн. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Необхідно нарахувати і виплатити працівниці заробітну плату та допомогу по вагітності та пологах і відобразити дану господарську операцію в обліку.

Задача 7

Працівник подав до бухгалтерії листок непрацездатності, який виписано з 17 по 23 липня 2010 року включно. Страховий стаж працівника більше 10 років. За розрахунковий період йому нараховані 38333грн. У розрахунковому періоді відпрацьовані усі дні.

Необхідно нарахувати допомогу з тимчасової втрати працездатності та відобразити дану господарську операцію в обліку.

Задача 8

Працівниця фінансового відділу йде у відпустку по вагітності та пологах із 20 вересня поточного року. До цього вона була у відпустці по догляду за дитиною до трьох років. Годинна тарифна ставка за посадою працівниці – 12 грн. Норма тривалості робочого тижня, установленого на підприємстві, - 40 годин.[4]

Необхідно нарахувати допомогу по вагітності й пологах працівниці, якщо в розрахунковому періоді застрахована особа не мала заробітку.

Задача 9

Працівниця допоміжного виробництва, яку прийняли на роботу в березні поточного року, йде у відпустку по вагітності й пологах із 13 вересня на 126 к.дн. заробітна плата за місяць становить 2000 грн. У квітні та травні жінка працювала по 4 години на день, і за них нараховані по 1000 грн. зарплати.

Необхідно нарахувати допомогу по вагітності й пологах працівниці, якщо у розрахунковому періоді неповний робочий день.

Задача 10

Підприємство отримало від фонду соціального страхування три путівки. Їх вартість згідно з накладною становить 9000 грн.(по 3000 грн. кожна). Дві путівки було видано з частковою оплатою: 20% від вартості і 50% від вартості. Третя путівка була надана працівникові безкоштовно. Сума часткової оплати в розмірі 20% внесена підприємством і включена до оподаткованого доходу працівника як части-

[4] Середньомісячна кількість календарних днів, - 30,44 (п14 Порядку 1266)

на зарплати. Заробітна плата працівника, якому була надана безкоштовна путівка складає 2000 грн.

Відобразити в обліку отримання путівок від Фонду і передачу їх працівникам та здійснення розрахунків за путівки.

ÒÅÌÀ ¹ 8
Îáë³ê äîõîä³â, âèòðàò òà ô³íàíñîâèõ ðåçóëüòàò³â

Законодавча та нормативна база

1. *Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16. 07. 1999р. №996 – XIV (зі змінами та доповненнями).*
2. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31. 12.1999р. №318.*
3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №15 «Доходи», затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999р. №290.*
4. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №3 «Звіт про фінансові результати», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87.*
5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №17 «Податок на прибуток», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000р. №353.*
6. *План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999р. №291 зі змінами та доповненнями.*

Ключові терміни і поняття

- **Доходи –** збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання власного капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період.
- **Витрати –** зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) за звітний період.
- **Звичайна діяльність** – будь-яка діяльність підприємства, а також операції, які забезпечують її або виникають внаслідок здійснення такої діяльності.
- **Операційна діяльність –** це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю**.**
- **Основна діяльність –** операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, послуг), що є визначальною метою створення підприємства та забезпечують основну частину його доходу.
- **Інвестиційна діяльність** – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також фінансових інвестицій, які не є складовою еквівалентів грошових коштів.
- **Фінансова діяльність** – діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позиченого капіталу підприємства.
- **Чистий дохід (виручку)** від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначають вирахуванням з валового доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідних податків, зборів, знижок тощо.
- **Фінансовий результат** – прибуток (збиток) від операційної діяльності визначають як алгебраїчну суму валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.
- **Адміністративні витрати** - витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства.
- **Витрат на збут -** витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів), робіт, послуг.
- **Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування** визначають як алгебраїчну суму прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків).

- **Прибуток від звичайної діяльності** визначають як різницю між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування та сумою податків з прибутку.
- **Чистий прибуток (збиток)** розраховують як алгебраїчну суму прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного доходу, надзвичайних витрат і податків з надзвичайного прибутку.
- **Збиток –** перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.
- **Прибуток –** сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ним витрати.
- **Валовий прибуток (збиток) –** розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).
- **Податковий прибуток**, що підлягає оподаткуванню визначається як різниця між скоригованими валовими доходами за звітний період та скоригованими валовими витратами і амортизаційними відрахуваннями.
- **Фінансовий прибуток** – це різниця між доходами (чистими) та витратами звітного періоду.
- **Постійні різниці** з'являються у тому випадку, коли події вплинуть на остаточний результат або тільки податкового прибутку, або ж тільки оподатковуваного прибутку.
- **Тимчасова різниця** – різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно.

  Тимчасова різниця є результатом додавання сум, які у майбутньому збільшать оподатковуваний прибуток (коли зобов'язання буде погашене), та сум, що їх у майбутньому віднімуть від оподатковуваного прибутку (коли актив буде компенсовано).
- **Надзвичайна діяльність** – операції або події, які відрізняються від звичайних і не відбуваються часто або регулярно.
- **Відстрочені податкові активи -** суми податку на прибуток, що підлягають відшкодуванню в наступних звітних періодах.
- **Відстрочені податкові зобов'язання -** суми податку на прибуток, які сплачуватимуться в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню.

Задачі

Задача 1

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку доходи і витрати, пов'язані із різними видами діяльності підприємства, використовуючи дані таблиці

№ опер.	Зміст операції	Сума, грн.
1	2	3
	Облік доходів від іншої операційної діяльності	
1	Відображено дохід від реалізації оборотних активів	36000
	Нарахований ПДВ від вартості реалізації оборотних активів	?
	Списано собівартість реалізованих оборотних активів	15500
2	Відображено дохід від реалізації іноземної валюти	2600
	Списано собівартість реалізованої іноземної валюти	2450
3	Одержано доходи від операційної оренди	1700
4	Одержано дохід від операційних курсових різниць	200
5	Одержано пені, штрафи, неустойки	550
6	Списано кредиторську заборгованість по закінченні строку позовної давності	1800
7	Віднесено до складу операційного доходу кошти, одержані як цільове фінансування	3000
8	Віднесено інший операційний дохід на рахунок фінансових результатів по закінченні звітного періоду	?
9	Списані в кінці звітного періоду на фінансовий результат інші витрати операційної діяльності	?
	Витрати на збут	
10	Нараховані послуги за рекламу готової продукції	900
	Відображено суму ПДВ	?
11	Створено забезпечення гарантійних зобов'язань	300
12	Нарахована заробітна плата працівникам сфери збуту	13600
13	Нараховані внески до фондів соціального страхування	?
14	Створення забезпечення на оплату відпусток працівникам відділу збуту (20% від зарплати)	?
15	Нарахована амортизація необоротних активів, що забезпечують збут	450
16	Списані витрати на службові відрядження працівників відділу збуту	1500
17	В кінці звітного періоду витрати на збут списані на фінансові результати	?
	Інші операційні витрати	
18	Відображено в обліку витрати на дослідження та розробки	2550
19	Створення резерву сумнівних боргів по дебіторській заборгованості	3850

20	Відображено втрати від операційних курсових різниць	160
21	Віднесено на витрати втрати від знецінення запасів	380
22	Відображено в обліку недостачі матеріальних цінностей	3920
23	Віднесено на витрати визнані економічні санкції	760
24	Закрито рахунок “Інші витрати операційної діяльності” по закінченні звітного періоду	?
	Облік надзвичайних доходів і витрат	
25	Відображено в обліку списання основних засобів в результаті аварії (стихійного лиха)	5300
26	Зараховано на рахунок підприємства страхове відшкодування вартості майна	5300
27	Віднесено суму надзвичайних доходів, отриманих за звітний період на рахунок фінансових результатів	?
28	Списано надзвичайні витрати для визначення фінансового результату від надзвичайних подій	?
	Облік інвестицій за методом участі в капіталі	
29	Здійснено інвестиції грошовими коштами в асоційовані підприємства	25000
30	Відображено інвестором прибуток, одержаний від участі в капіталі	2000
31	Нараховані підприємством дивіденди від інвестицій, що обліковуються за методом участі в капіталі	5000
32	Відображено інвестором частини збитку в складі втрат від участі в капіталі	1200
33	Віднесено доходи від участі в капіталі, отримані за звітний період до складу фінансового результату	?
34	Списано втрати від участі в капіталі, одержані за звітний період для визначення фінансового результату	?
	Реалізація необоротних активів	
35	Відображено дохід від реалізації основних засобів	4100
36	Нарахований ПДВ з продажної вартості основних засобів	?
37	Списано залишкову вартість основних засобів	2800
38	Відображено списання зносу реалізованих основних засобів	6800
39	Списано в кінці звітного періоду доходи і витрати від реалізації на фінансовий результат	?
	Інші витрати	
40	Відображено втрати від неопераційної курсової різниці по розрахунках з постачальниками	230
41	Віднесено на витрати уцінку необоротних активів і фінансових інвестицій	1380
42	Відображено залишкову вартість ліквідованих необоротних активів	4500
43	Списано в кінці року інші витрати для визначення фінансового результату від іншої звичайної діяльності	?

Задача 2

ТОВ «Аліса» відвантажило товари ПП «Прометей» на загальну суму 12000 грн., у т.ч. ПДВ. Покупець у строк не розплатився, і продавець подав позов до суду в сумі 12000 грн. Суд ухвалив рішення щодо стягнення заборгованості за товари та пені у сумі 1400грн., а також інфляційних 600грн. Рішення суду залишилось невиконаним через відсутність майна для стягнення. Боржника було оголошено банкрутом у порядку встановленому законодавством, а його майно виявилось недостатнім для того, щоб задовольнити вимоги ТОВ «Аліса», включеного до реєстру кредиторів.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Задача 3

На підставі нижченаведених господарських операцій підприємства ПАТ «Тріада-форум» за 2010 рік необхідно:

- Скласти бухгалтерські проводки;
- Оборотну відомість;
- Баланс;
- Звіт про фінансові результати;
- Звіт про рух грошових коштів;
- Звіт про власний капітал;
- Визначити на підставі оборотного балансу суму відстроченого податкового активу та відстроченого податкового зобов'язання.

Вихідні дані:

Виробничі витрати (рахунок 23)

- Використані сировина й матеріали – 725000 грн.;
- Нарахована заробітна плата – 200000 грн.;
- Проведені нарахування на заробітну плату -? (визначити).

Загальновиробничі витрати (рахунок 91)

- Нарахована амортизація обладнання 5250 грн.;
- Нараховані комунальні послуги –75000 грн. (крім того ПДВ);
- Нарахована заробітна плата 100000 грн.;
- Проведені нарахування на заробітну плату -? (визначити);

– Нарахована амортизація нематеріальних активів – 6000 грн.;
– Нарахована орендна плата за виробничий будинок – 163750 грн. (крім того ПДВ);
– Списано МШП – 25000 грн.;
– Виробнича собівартість реалізованої продукції 1412500 грн.

Адміністративні витрати (рахунок 92)

– Нарахована заробітна плата - 100000 грн.;
– Проведені нарахування на заробітну плату -? (визначити);
– Аудиторські послуги – 200250 грн. (крім того ПДВ);
– Нарахований комунальний податок – 2250 грн.

Витрати на збут (рахунок 93)

– Маркетингові послуги – 21000 грн. (крім того ПДВ);
– Рекламні послуги – 189000 грн. (крім того ПДВ);

Витрати іншої операційної діяльності (рахунок 94)

– Визнано і сплачено штрафні санкції – 16000 грн.;

Крім цього:

– Вкладено кошти на депозит – 300000 грн.;
– Отримано відсотки по депозиту – 60000 грн.;
– Оплачено й оприбутковано сировину й матеріали – 600000 грн. (крім того ПДВ);
– Оплачено й оприбутковано МШП - 25000 грн. (крім того ПДВ);
– Перераховані внески до статутного фонду ТОВ «Сатурн» – 30000 грн.;
– Нараховані дивіденди засновникам – 28571 грн.;
– Виплачені дивіденди засновникам – 20000 грн.;
– Проведено нарахування в резервний фонд підприємства – 500 грн.;
– Отримано заробітну плату з банку в касу підприємства – 330 000 грн.;
– Видано заробітну плату з каси – 330000 грн.;

Утримано із заробітної плати:

1. ПДФО – 60000 грн.;
2. Збір на обов’язкове пенсійне страхування – 8000 грн.;

3. Внески на загальнообов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття – 1000 грн.;

4. Внески на загальнообов'язкове соціальне страхування в зв'язку з тимчасовою непрацездатністю – 1000 грн.;

Перераховано з поточного рахунку:

1. У Пенсійний фонд - 136000 грн.;
2. Фонд соціального страхування на випадок безробіття – 8000 грн.;
3. Фонд соціального страхування по тимчасовій непрацездатності – 16000 грн.;
4. Фонд соціального страхування у зв'язку з травмами на виробництві – 4000 грн.;
5. В бюджет - ПДФО – 60000 грн.;
6. Комунальний податок – 2000 грн.

– Нарахований податок на прибуток відповідно до декларації про прибуток підприємства – 350000 грн., включаючи сплачений податок на дивіденди – 8571грн.;
– Перераховано у бюджет податок на прибуток - 100000 грн.

Додаткова інформація.

За 2010 рік підприємство реалізувало продукцію на суму 3 млн. грн., крім того ПДВ; одержало на поточний розрахунковий рахунок за реалізовану продукцію кошти в сумі 2500000 грн., крім того ПДВ; одержало аванс за нереалізовану продукцію в сумі 1000000 грн., крім того ПДВ.

Залишки на рахунках станом на 01.01.2010 року ПАТ «Тріада-форум»

Рахунок, субрахунок	Дебет	Рахунок, субрахунок	Кредит
10	100000	40	50000
12	30000	425	44000
201	200000	431	12000
26	65000	441	204000
311	120000	631	32000
361	51000	6411	13000
371	18600	6412	12000
377	36000	6413	11000
46	12000	6414	600
		651	8000

		652	3000
		653	1000
		661	85000
		681	125000
		685	12000

Примітка: форми фінансової звітності наведені в додатках.

Задача 4

Визначити фінансовий результат діяльності підприємства за звітний період на підставі господарських операцій:

№ з/п	Зміст операції
1	2
1.	Реалізовані товари на суму 220000 грн.,у т.ч. ПДВ, собівартість товарів - 180000 грн.
2.	Реалізовані матеріали (собівартість 200000 грн., ціна реалізації – 300 000 грн., у т.ч. ПДВ.
3.	основні засоби (первісна вартість – 800000 грн., знос – 100 000 грн., ціна реалізації – 600000 грн., у т.ч. ПДВ)
4.	Надані автопослуги (основна діяльність) (ціна реалізації – 1200000 грн., у т.ч. ПДВ, собівартість послуг – 800000 грн.)
5.	Виявлено при проведені інвентаризації: а) нестача палива понад межі природних втрат запасів – 10500 грн.
	б) часткова втрата вартості товарів – 8000 грн.
6.	Отримані повідомлення про нарахування дивідендів від фінансових інвестицій – 2920 грн.
7.	Нарахована матеріальна допомога управлінському персоналу за рахунок ФОП – 12000 грн.
8.	Нарахована і сплачена сума за участь у семінарі – 1000 грн.
9.	Нараховані штрафи та пені за несвоєчасну сплату Пенсійному фонду – 150 грн.
10.	Нараховані банком: а) плата за обслуговування – 250 грн.
	б) відсотки за кредит – 2500 грн.
11.	Нарахований податок на прибуток згідно з даними податкового обліку (ставка - 25 %)

Задача 5

Скласти бухгалтерські проводки з обліку адміністративних витрат на підставі наступних даних:

№ з/п	Господарські операції	Сума, грн.
1.	Нарахована заробітна плата адміністрації підприємства	15 800
2.	Нараховані обов'язкові страхові внески до фондів соціального страхування	Визначити
3.	Нарахований знос обладнання офісу	420
4.	Списано будівельні матеріали на поточний ремонт офісу	4380
5.	Відображено в обліку витрати на службові відрядження управлінського персоналу	2122
6.	Нараховано і сплачено банку за касово-банківське обслуговування	300
7.	Оплачено з каси поточні витрати, що відносяться до адміністративних	450
8.	Нараховані комунальні послуги, в т.ч. ПДВ	2800
9.	Перераховано з розрахункового рахунку заборгованість за комунальні послуги	2800
10.	Нараховано лікарняні управлінському персоналу за рахунок ФОП	3150
11.	Створено забезпечення на оплату відпусток управлінського персоналу (20% оплати праці)	визначити
12.	Використано паливо на службові легкові автомобілі	1200
13.	Визначено і списано адміністративні витрати на фінансовий результат діяльності	визначити

ÒÅÌÀ ¹ 9
Ô³íàíñîâà çâ³òí³ñòü ï³äïðèºìñòâ

Законодавча та нормативна база

1. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03. 1999р. №87.*
2. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №2 «Баланс», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03. 1999р. №87.*
3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №3 «Звіт про фінансові результати», затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87.*
4. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87.*

5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №5 «Звіт про власний капітал», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87.*
6. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №6 «Виправлення помилок у фінансових звітах», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999р. №392/3685.*
7. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №20 «Консолідована фінансова звітність», затвердж. наказом Міністерства фінансів України від 30.07.1999р. №176.*

Ключові терміни і поняття

- **Фінансова звітність –** бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.
- **Баланс -** це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.
- **Звіт про фінансові результати** — це звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства.
- **Звіт про власний капітал** — звіт, який відображає надходження і видаток грошових кошів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді.
- **Звіт про рух грошових коштів** – це звіт про надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.
- **Примітки до фінансової звітності** - сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію й обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами).
- **Якісні характеристики фінансової звітності -** зрозумілість, доречність, достовірність, порівнювальність звітності.
- **Користувачі фінансової звітності** – фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень.
- **Бухгалтерська звітність –** звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для потреб певних користувачів.
- **Консолідована фінансова звітність –** звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

- **Принципи підготовки фінансової звітності:** автономності підприємства; безперервності діяльності; періодичності; історичної (фактичної) собівартості; нарахування та відповідності доходів і витрат; повного висвітлення; послідовності; обачності; превалювання змісту над формою; єдиного грошового вимірника.
- **Користувачами фінансових звітів** є наявні та потенційні інвестори, працівники, постачальники та інші торгові кредитори, замовники, уряд та урядові установи, громадськість, інші фізичні та юридичні особи.
- ***Мета складання фінансової звітності*** **-** надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

Задачі

Задача 1

Приватне підприємство займається виробництвом меблів для дому та офісу. Воно є платником податку на прибуток і ПДВ на загальних підставах.

Завдання:

1. Скласти бухгалтерські проводки за всіма господарськими операціями та відобразити їх в журналі господарських операцій.
2. Скласти оборотну відомість за місяць.
3. Заповнити облікові реєстри (журнали та відомості) за всіма рахунками.
4. Скласти фінансову звітність (ф.1,2,3,4)

Додаткова інформація:

– Підприємство обліковує витрати на рахунках класу 9;
– При амортизації основних засобів застосовує прямолінійний метод;
– Вартісна межа малоцінних необоротних матеріальних активів – 500грн., їх амортизацію нараховують у першому місяці використання об’єктів у розмірі 100% вартості;
– Вартість запасів при вибутті оцінюють методом середньозваженої собівартості;

– Усі контрагенти підприємства (крім операції 19) є платниками ПДВ;
– Господарські операції за жовтень 2010р. відображені в журналі господарських операцій.

Залишки на рахунках активів, капіталу і зобов'язань на 1 жовтня 2010 року:

1. Основні засоби: (грн.)

Основні засоби	Первісна вартість	Знос
Адміністративна будівля	23040,00	7872,00
Будівля магазину	75000,00	1212,50
Будівля цеху 1	90000,00	37125,00
Будівля цеху 2	69000,00	9890,00
Верстат для виготовлення продукції 2	1332,00	244,20
Комп'ютер (відділ збуту)	2700,00	1800,00
Комплект монтажних інструментів	500,00	141,67
Легковий автомобіль	36000,00	12600,00
Машина для обробки деталей продукції 3	1988,28	1017,81
Верстат для обробки деталей продукції 4	1152,00	608,00
Орендований фрезерувальний верстат	25000,00	-
Верстат для виробництва продукції 1	852,00	227,20

2. Залишок коштів на поточному рахунку – 35540,00 грн.;

3. Залишок валюти на рахунку – 2000,00 дол. (курс 1 дол. на 31.09.2010р. – 5,05 грн.);

4. Статутний капітал – 202000,00грн.;

5. Неоплачений капітал – 3000,00грн.;

6. Нерозподілений прибуток – 60000,00грн.;

7. Залишки за рахунками зобов'язань:

Назва рахунка	Сума, грн.
Розрахунки за податками (податок з доходів фізичних осіб)	387,74
Розрахунки за заробітною платою	4050,62
Розрахунки за пенсійним забезпеченням	1425,96
Розрахунки за соціальним страхуванням	171,95
Розрахунки за страхуванням на випадок безробіття	108,02
Розрахунки за страхуванням від нещасних випадків	99,01

8. Готова продукція

Вид продукції	Кількість	Виробнича собівартість, од., грн.	Відпускна ціна, грн.
Продукція №1	5	135,00	300,00
Продукція №2	1	330,00	792,00
Продукція №3	8	73,00	186,00
Продукція №4	4	197,00	450,00

ЖУРНАЛ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

№	Зміст операції (документ, що засвідчує її проведення)	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Придбання матеріалів за попередньою оплатою			
	Перераховано аванс постачальнику за матеріали (платіжне доручення, банківська виписка)			30000,00
	Відображено податковий кредит з ПДВ (податкова накладна)			5000,00
	Отримано матеріали від постачальника (накладна, товарно-транспортна накладна)			25000,00
	Відображено податковий кредит (податкова накладна)			5000,00
	Проведено залік заборгованостей (бухгалтерська довідка)			30000,00
2	Придбання запасів з наступною оплатою у нерезидента за іноземну валюту			
	Нараховано митні платежі (вантажно-митна декларація)			450,00
	Нараховано ввізне мито (вантажно-митна декларація)			1008,00
	Сплачено митні платежі та ввізне мито (платіжне доручення, банківська виписка)			1458,00
	Сплачено ПДВ на імпорт та нараховано податковий кредит (податкова накладна)			2217,60
	Отримано матеріали від іноземного постачальника, курс долара — 5,04 грн. (вантажно-митна декларація)			2000,00 дол. 10080,00 грн.
	Перераховано іноземну валюту постачальнику, курс долара — 5,03 грн. (платіжне доручення, банківська виписка)			2000,00 дол. 10060,00 грн.
	Нараховано курсову різницю за залишком коштів на валютному рахунку (бухгалтерська довідка на дату проведення розрахунків): (5,05 - 5,03) х 2000,00 = 40,00			40,00
	Відображено доход від курсової різниці за заборгованістю перед іноземним постачальником (бухгалтерська довідка на дату проведення розрахунків)2: (5,04 - 5,03) х 2000,00 = 20,00			20,00
3	Безоплатно отримано матеріали від постачальника (накладна, товарно-транспортна накладна)			25000,00

1	2	3	4	5
4	Придбання матеріалів підзвітною особою			
	Отримано готівку в касу підприємства для видачі її підзвітній особі (банківська виписка, прибутковий касовий ордер)			2400,00
	Видано кошти під звіт на придбання матеріалів (видатковий касовий ордер)			2400,00
	Оприбутковано матеріали, придбані підзвітною особою (авансовий звіт)			2000,00
	Відображено податковий кредит за придбаними матеріалами (податкова накладна)			400,00
5	Нараховано зарплату і премію (розрахункова або розрахунково-платіжна відомість):			
	— працівникам виробництва			900,00
	— загальновиробничому персоналу			1000,00
	— адміністративному персоналу			1800,00
	— працівнику відділу збуту			490,00
6	Нараховано лікарняні за три дні непрацездатності Журавського М. О. (листок непрацездатності)			80,00
7	Утримано із заробітної плати (розрахункова або розрахунково-платіжна відомість):			
	— внесків до Пенсійного фонду			85,40
	— внесків на страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності			37,40
	— внесків на страхування на випадок безробіття			20,95
	— податку з доходів фізичних осіб			357,61
8	Нараховано на зарплату:			
	— внески до Пенсійного фонду			163,35
				323,00
				581,40
				184,11
	— внески на страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності			26,10
				29,00
				52,20
				14,21
	— внески на страхування на випадок безробіття			14,40
				16,00
				28,80
				7,84
	— внесків на соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності			19,80
				22,00
				39,60
				10,78
9	Відпущено сировину та матеріали (накладна на внутрішнє переміщення матеріалів):			
	— у цех № 1			1456,95
	— у цех № 2			2070,00
10	Нараховано амортизацію необоротних активів (відомість нарахування амортизації):			
	— верстата для виробництва продукції № 1			74,20
	— верстата для виробництва продукції № 2			22,20
	— машини для виробництва продукції № 3			23,67
	— верстата для виробництва продукції № 4			16,00

1	2	3	4	5
	— монтажних інструментів			8,33
	— будівлі цеху № 2			230,00
	— будівлі цеху № 1			375,00
	— адміністративного приміщення			64,00
	— калькулятора (100% його вартості)			500,00
	— легкового автомобіля			200,00
	— комп'ютера (відділ збуту)			75,00
	— будівлі магазину			312,50
11	Витрати на електроенергію (рахунок):			
	— цех № 1			60,00
	— цех № 2			40,00
	— адмінбудівля			34,00
	— торговельне приміщення			50,00
	Відображено податковий кредит з ПДВ (податкова накладна)			36,80
12	Витрати на прибирання приміщень (акт виконаних робіт):			
	— цех № 1			75,00
	— цех № 2			30,00
	— адмінбудівля			40,00
	— торговельне приміщення			50,00
	Відображено податковий кредит з ПДВ (податкова накладна)			39,00
13	Використано матеріали для пакування продукції (накладна на внутрішнє переміщення матеріалів)			32,70
14	Віднесено загальновиробничі витрати до (розрахунок розподілу загальновиробничих витрат):			
	— виробничих витрат			1765,00
	— собівартості реалізованої продукції			435,00
15	Оприбутковано з виробництва (акт оприбуткування готової продукції):			
	— 10 одиниць продукції № 1 (цех № 1)			1200,00
	— 5 одиниць продукції № 2 (цех № 1)			1800,00
	— 20 одиниць продукції № 3 (цех № 2)			1600,00
	— 10 одиниць продукції № 4 (цех № 2)			1900,00
16	Реалізовано продукцію за передоплатою (8 одиниць продукції № 1 по 300 грн. і 6 одиниць продукції № 2 по 792 грн.)			
	Одержано передоплату від покупця (банківська виписка)			7152,00
	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ (податкова накладна)			1192,00
	Відображено доход при відвантаженні продукції покупцю (накладна, товарно-транспортна накладна)			7152,00
	Закрито рахунок податкових зобов'язань (податкова накладна)			1192,00
	Відображено собівартість реалізованої продукції (відомість обліку готової продукції)			3130,00
	Відображено залік заборгованостей (бухгалтерська довідка)			7152,00
17	Реалізація продукції з наступною оплатою (22 одиниці продукції № 3 по 186 грн. і 7 одиниць продукції № 4 по 450 грн.)			
	Відображено доход при відвантаженні продукції покупцям (накладна)			7242,00
	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ (податкова накладна)			1207,00

1	2	3	4	5
	Списано собівартість реалізованої продукції (бухгалтерська довідка)			3060,00
	Одержано оплату від покупця (банківська виписка)			7242,00
18	Виплата зарплати за попередній місяць			
	Перераховано в бюджет податок з доходів фізичних осіб (платіжне доручення, банківська виписка)			387,34
	Перераховано внески до пенсійного фонду (платіжне доручення, банківська виписка)			1425,96
	Перераховано внески на соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (платіжне доручення, банківська виписка)			171,95
	Перераховано внески на страхування на випадок безробіття (платіжне доручення, банківська виписка)			108,02
	Перераховано внески на страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності (платіжне доручення, банківська виписка)			99,01
	Отримано готівку в касу для виплати заробітної плати (банківська виписка, прибутковий касовий ордер)			4050,62
	Виплачено зарплату (платіжна відомість, розрахунково-платіжна відомість)			3618,04
	Депоновано невиплачену заробітну плату (відомість депонування заробітної плати)			432,58
	Повернено готівку на рахунок у банку (видатковий касовий ордер, банківська виписка)			432,58
19	Надходження основних засобів як внеску у статутний капітал підприємства			
	Одержано деревообробний станок як внесок до статутного капіталу підприємства від засновника — неплатника ПДВ і введено його в експлуатацію (установчі документи, акт приймання-передачі основних засобів)			3000,00
20	Придбання малоцінного необоротного матеріального активу з наступною оплатою			
	Одержано калькулятор (договір купівлі-продажу, накладна)			500,00
	Відображено суму податкового кредиту (податкова накладна)			100,00
	Введено калькулятор в експлуатацію (передано в бухгалтерію підприємства на підставі акта приймання-передачі основних засобів)			500,00
	Перераховано кошти постачальнику (платіжне доручення, банківська виписка)			600,00
21	Виготовлення основних засобів із залученням підрядника			
	Перераховано аванс на виготовлення комплекту меблів (4 шафи) підряднику — платнику ПДВ (платіжне доручення, банківська виписка)			3600,00
	Відображено суму податкового кредиту (податкова накладна)			600,00
	Списано матеріали, використані на виготовлення меблів (накладна на відпуск матеріалів)			7000,00
	Отримано виготовлені меблі від підрядника (акти виконаних робіт)			3000,00
	Введено меблі в експлуатацію (акт приймання-передачі основних засобів)			10000,00

1	2	3	4	5
	Відображено закриття рахунка податкового кредиту (податкова накладна)			600,00
	Відображено закриття заборгованостей по підряднику (бухгалтерська довідка)			3600,00
22	Безоплатне отримання основних засобів			
	Отримано безоплатно причіп до легкового автомобіля (акт приймання-передачі основних засобів)			3000,00
23	Продаж основних засобів з одержанням авансу			
	Одержано аванс за комплект монтажних інструментів (банківська виписка)			480,00
	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ (податкова накладна)			80,00
	Виведено з експлуатації об'єкт основних засобів у зв'язку з продажем (списано залишкову вартість, акт приймання-передачі основних засобів)			350,00
	Відображено списання зносу (акт приймання-передачі основних засобів)			150,00
	Передано комплект монтажних інструментів покупцю (договір купівлі-продажу, накладна)			480,00
	Закрито рахунки розрахунків (бухгалтерська довідка)			480,00
	Відображено розрахунки за податковими зобов'язаннями (податкова накладна)			80,00
24	Списання об'єкта основних засобів			
	Виведено з експлуатації автомобіль у зв'язку з його крадіжкою (акт приймання-передачі основних засобів)			23200,00
	Відображено списання зносу (акт приймання-передачі основних засобів)			12800,00
	Відображено суму збитків на позабалансовому рахунку (бухгалтерська довідка)			30000,00
25	Вибуття основних засобів у вигляді інвестиції у статутний фонд іншого підприємства (засновники новоствореного підприємства погодили, що вартість цього основного засобу становить 72 тис. грн., в т. ч. ПДВ — 12 тис. грн.)			
	Списано суму зносу будівлі цеху 1, яку буде передано до статутного капіталу іншого підприємства (акт приймання-передачі основних засобів)			37500,00
	Передано будівлю (акт приймання-передачі основних засобів)			52500,00
	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ (податкова накладна)			12000,00
	Відображено різницю між справедливою вартістю інвестиції і балансовою вартістю обладнання			7500,00
26	Передача в оренду основного засобу (магазину)			
	Відображено первісну вартість і знос переданої в оренду частини будівлі магазину (договір оренди, акт приймання-передачі)			7500,00
				1312,50
	Нараховано податкові зобов'язання (податкова накладна)			200,00
	Отримано в касу підприємства аванс за перший місяць оренди (прибутковий касовий ордер)			1200,00
	Нараховано орендну плату за поточний місяць (договір оренди, акт виконаних робіт, рахунок на оплату)			1200,00

1	2	3	4	5
	Відображено закриття рахунка податкових зобов'язань (податкова накладна)			200,00
	Закрито рахунки розрахунків (бухгалтерська довідка)			1200,00
	Здано готівку в банк (видатковий касовий ордер, банківська виписка)			1100,00
27	Отримання в оренду основного засобу (легковий автомобіль)			
	Отримано за договором операційної оренди легковий автомобіль (договір оренди, акт приймання-передачі)			25000,00
	Нараховано орендну плату і податкові зобов'язання з ПДВ (договір оренди, акт виконаних робіт, податкова накладна)			400,00
				80,00
	Сплачено орендну плату за поточний місяць (платіжне доручення, банківська виписка)			480,00
28	Ремонти власних основних засобів (підтримання у робочому стані)			
	Проведено ремонт автомобіля, яким користується адміністрація підприємства (акт виконаних робіт)			500,00
	Відображено податковий кредит з ПДВ (податкова накладна)			100,00
	Оплачено ремонт автомобіля (платіжне доручення,, банківська виписка)			600,00
29	Поліпшення (модернізація) орендованого основного засобу			
	Проведено модернізацію фрезерувального станка (акт виконаних робіт)			550,00
	Відображено податковий кредит з ПДВ (податкова накладна)			110,00
	Утворено необоротний актив "Поліпшення орендованого станка" (бухгалтерська довідка)			550,00
	Оплачено ремонт станка (платіжне доручення, банківська виписка)			660,00
30	Віднесено витрати на рахунок фінансових результатів:			
	— собівартість реалізованої продукції			6625,00
	— адміністративні витрати			4690,00
	— витрати на збут			1307,14
	— собівартість реалізованих необоротних активів			350,00
	— втрати від неопераційних курсових різниць			40,00
	— вартість списаних необоротних активів			23200,00
31	Віднесено доходи на рахунок фінансових результатів:			
	— від реалізації готової продукції			11995,00
	— від операційної оренди активів			1000,00
	— від операційної курсової різниці			20,00
	— від безоплатно одержаних оборотних активів			25000,00
	— від реалізації необоротних активів			400,00
	— інші доходи від звичайної діяльності			7500,00
32	Визначено фінансовий результат:			
	— прибуток від операційної діяльності			25392,86
	— збиток від іншої діяльності			15690,00

Приклади розв'язку типових задач

Ô³íàíñîâèé îáë³ê – 1

Тема №1: «Облік грошових коштів»

Виробнича ситуація 1

На підставі наказу керівника підприємства в касі було проведено інвентаризацію каси в результаті чого складено акт. Комісією, яка проводила інвентаризацію каси встановила нестачу готівки у розмірі 200 грн. Нестача була погашена шляхом утримання суми нестачі із заробітної плати касира. Необхідно відобразити в обліку результати інвентаризації каси.

Розвязок доцільно оформити в таблиці наступної форми:

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Виявлено нестачу грошей в касі*	*947*	*301*	*200*
2	*Списано суму нестачі на фінансовий результат діяльності підприємства*	*793*	*947*	*200*
3	*Сума нестачі віднесена на матеріально-відповідальну особу*	*375*	*716*	*200*
4	*Нестачу коштів утримано із заробітної плати касира*	*661*	*375*	*200*
5	*Списано суму доходу від відшкодування завданих збитків на фінансовий результат*	*716*	*793*	*200*

Виробнича ситуація 2

Підприємство подало до уповноваженого банку заявку на реалізацію $7000 США. Курс НБУ на дату списання коштів з рахунку - 9,35 грн. за $1. Курс продажу 9,45 грн. за $1. Комісійна винагорода банку за здійснення операції 0,4%. Курс НБУ на дату зарахування гривневої виручки склав 9,5 грн. за $1.

Відобразити в обліку реалізацію іноземної валюти.

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Перераховано валюту для продажу: $7000х9,35=65450грн.	334	312	$7000 65450грн.
2	Зараховано на поточний рахунок виручку від реалізації:$7000х9,5=66500грн.	311	711	66500
3	Перераховано банку комісійну винагороду	685	311	266
4	Списано собівартість проданої валюти: $7000х9,5=66500грн.	942	334	66500
5	Списана на витрати комісійна винагорода	942	685	266
6	Відображено курсову різницю між датою списання і зарахування коштів на рахунок:9,5-9,35=0,15х$7000=1050грн.	334	714	1050
7	Списано доходи і витрати на фінансовий результат	711 714 942	793	66500 1050 66750
8	Фінансовий результат від реалізації	442	793	1050

Виробнича ситуація 3

Підприємство подало до уповноваженого банку заявку на придбання € 5000 за договірним курсом 10,5 грн. за € 1. Комісійна винагорода банку за здійснення операції 0,3%. Сума збору до Пенсійного фонду України сплачена згідно чинного законодавства. Курс НБУ на дату зарахування валютної виручки склав 10,4 грн. за € 1. На дату балансу курс НБУ склав 10,3 грн. за € 1.

Відобразити в обліку придбання іноземної валюти.

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	Перераховано грошові кошти для купівлі валюти: (€5000х10,2 грн. за € 1=51000грн.)	333	311	€5000 51000грн.
2	Перераховано збір до Пенсійного фонду: 51000х0,5%=25500грн.	651	311	255
3	Перераховано комісійну винагороду банку за здійснення операції	685	311	153
4	Віднесено на витрати збір до ПФУ	92	651	255
5	Віднесено на витрати комісійну винагороду банку	92	685	153
6	Зараховано на валютний рахунок придбану іноземну валюту за курсом НБУ: €5000х10,4 грн. за € 1=52000грн.	312	333	€5000 52000грн.
7	Відображено курсову різницю між договірним і фактичним курсом купівлі валюти: 10,4-10,2=0,2х5000€=1000грн.	333	714	1000
8	Відображено курсову різницю на дату балансу :(10,4-10,3)=0,1х5000€=500грн.	945	312	500
9	Списано доходи і витрати на фінансовий результат	714 791	791 92 945	1000 408 500

Виробнича ситуація 4

Підприємство відвантажує готову продукцію нерезиденту на суму $8000 США. Курс НБУ на момент виникнення дебіторської заборгованості склав 8,0 грн. за $1. На дату балансу курс НБУ змінився і склав 9,0 грн. за $1.

Відобразити в бухгалтерському обліку перерахунок дебіторської заборгованості в іноземній валюті на кінець звітного періоду.

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Відображено дебіторську заборгованість нерезидента: $8000х8,0=64000грн.	362	701	$8000 64000
2	Відображено курсову різницю на дату балансу: (9,0-8,0)х$8000=8000грн.	362	714	8000
3	Списано доходи на фінансовий результат	714	791	8000

Тема №2 «Облік короткострокових фінансових інвестицій»

Виробнича ситуація 1

Підприємство реалізувало 800 акцій невласної емісії за ціною 5,0 грн. номінальною вартістю 3,0 грн. кожна.

Відобразити в обліку реалізацію фінансових інвестицій і визначити фінансовий результат.

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Відображено дохід від реалізації фінансових інвестицій	311	741	4000
2	Дохід від реалізації списано на фінансовий результат	741	793	4000
3	Відображено собівартість реалізованих фінансових інвестицій	971	352	2400
4	Собівартість віднесено на фінансовий результат	793	971	2400
5	Визначено фінансовий результат від реалізації (4000-2400=2600грн.)	791	441	2600

Виробнича ситуація 2

ТОВ «Тріада-форум» придбало 800 акцій за ціною 5,0 грн. за одну акцію. Номінальна вартість акції 3,0 грн. Крім того, витрати, пов'язані з оформленням операцій, склали: консультаційні послуги - 120 грн., у т.ч. ПДВ, оплата реєстратору – 350 грн. без ПДВ.

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Оприбутковано придбані фінансові інвестиції	352	311	4000
2	Нараховані витрати пов'язані з придбанням фінансових інвестицій (консультаційні послуги)	352	685	100
3	ПДВ	641	685	20
4	Оплата реєстратору	352	685	350
5	Оплачені послуги, пов'язані з придбанням фінансових інвестицій	685	311	470

Виробнича ситуація 3

Підприємство «А» на вторинному ринку цінних паперів купило у торговця цінними паперами акції підприємства «Б» номінальною вартістю 4200 грн. В рахунок оплати акцій відвантажило готову продукцію, справедлива вартість якої дорівнює 3600 грн., собівартість – 3000 грн.

Відобразити в обліку придбання фінансових інвестицій в обмін на готову продукцію.

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Одержано фінансові інвестиції в обмін на ГП	352	701	3600
2	Відображено ПДВ	701	641	600
3	Списано чистий дохід на фінансовий результат	701	793	3000
4	Відображено собівартість ГП	901	26	3000
5	Списано собівартість на фінансовий результат	793	901	3000

Тема №3 "Облік довгострокових фінансових інвестицій"

Виробнича ситуація 1

Підприємство «А» 02.01.2011р. придбало пакет акцій підприємства «Б» (60%) за 10000 грн. Протягом року підприємство «Б» отримало 5000 грн. чистого прибутку і виплатило 1000 грн. дивідендів. Збільшення додаткового капіталу дочірнього підприємства за рік – 1500 грн.

Визначити балансову вартість інвестицій, що обліковується за методом участі в капіталі на кінець року та відобразити в обліку господарську операцію.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Здійснено фінансову інвестицію в дочірнє підприємство	141	311	10000

2	*Відображена частка інвестора в чистому прибутку дочірнього підприємства 5000х60%=3000грн.*	*141*	*723*	*3000*
3	*Відображена сума нарахованих дивідендів 1000х60%=600грн.*	*373*	*141*	*600*
4	*Відображена частка інвестора в сумі збільшення додаткового капіталу 1500х60%=900грн.*	*141*	*423*	*900*
5	*Одержана сума нарахованих дивідендів*	*311*	*373*	*600*
6	*Списано суму доходів на фінансовий результат*	*732*	*792*	*3000*

Виробнича ситуація 2

Облігації номінальною вартістю 50000 грн. придбані 03.01 2010р. за 52019 грн., тобто премія становила 2019 грн. (52019-50000). Фіксована ставка відсотка за облігаціями встановлена 9% річних. Погашення облігацій відбудеться через 5 років. Виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року, його номінальна сума становить 4500 грн. (50000х9%).

ЕСВ=(50000х9%)- (2019:5) / (52019+50000): 2 = 8%.

Розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облігації

Дата	*Номінальна сума відсотка*	*Сума відсотка за ефективною ставкою*		*Сума амортизації премії*		
		Сума	*Алгоритм розрахунку*	*Сума*	*Алгоритм розрахунку*	*Амортизована собівартість інвестицій*
03.01.10р.	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*52019*
31.12.10р.	*4500*	*4161*	*(52019 х 8%)*	*339*	*4500-4161*	*51680*
31.12.11р.	*4500*	*4134*	*(52019-339=51680)х8%*	*365*	*4500-4134*	*51315*
31.12.12р.	*4500*	*4105*	*(51680-365=51315)х8%*	*395*	*4500-4105*	*50920*
31.12.13р.	*4500*	*4073*	*(51315-395=50920)х8%*	*427*	*4500-4073*	*50493*
31.12 14р.	*4500*	*4039*	*(50920-427=50493)х8%*	*461*	*4500-4039*	*50000*

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
03.01.10	*Придбано за грошові кошти облігації*	*14*	*311*	*52019*
31.12.10	*Нараховані відсотки за облігаціями*	*373*	*732*	*4500*
	Зараховано на поточний рахунок відсотки за облігаціями	*311*	*373*	*4500*
	Списана сума амортизації премії	*952*	*14*	*339*
	Віднесено на фінансовий результат фінансові витрати	*792*	*952*	*339*
	Списано на фінансовий результат фінансові доходи	*732*	*792*	*4500*
31.12.11	*Нараховані відсотки за облігаціями*	*373*	*732*	*4500*
	Зараховано на поточний рахунок відсотки за облігаціями	*311*	*373*	*4500*
	Списана сума амортизації премії	*952*	*14*	*365*
	Віднесено на фінансовий результат фінансові витрати	*792*	*952*	*365*
	Списано на фінансовий результат фінансові доходи	*732*	*792*	*4500*
*31.12.12**	*і. т.д.*			
*3112.2014***	*Погашення облігацій*	*311*	*14*	*50000*

**Операції повторюються, змінюється лише сума амортизації премії*

*** Операції аналогічно 2010р., крім суми амортизації премії. У 2014р. відображається погашення облігацій.*

Тема №4 «Облік дебіторської заборгованості»

Виробнича ситуація 1

Для придбання малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП) підзвітній особі був виданий аванс в сумі 1800 грн. МШП були придбані і оприбутковані на склад на суму 1250 грн. (у т.ч. ПДВ). На наступний день підзвітна особа подала авансовий звіт на 1250 грн., який був затверджений керівником фірми, а невикористана сума авансу утримана із заробітної плати працівника. Відобразити в обліку цю господарську операцію.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Видано з каси кошти під звіт*	*372*	*301*	*1800*
2	*Придбано МШП*	*22*	*372*	*1042*
3	*ПДВ*	*641*	*372*	*208*
4	*Утримана із заробітної плати невикористана сума авансу*	*661*	*372*	*550*

Виробнича ситуація 2

Покупцю здійснено відвантаження товарів договірною вартістю 15000 грн. (у тому числі ПДВ). Фактична собівартість відвантажених товарів склала 9000грн. У рахунок оплати покупцем передано простий 15% відсотковий вексель. Пред'явлені покупцю в термін (один рік) до оплати векселі оплачено в повній сумі.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Відвантажено товари покупцю*	*361*	*702*	*15000*
2	*ПДВ*	*702*	*641*	*2500*
3	*Чистий дохід*	*702*	*793*	*12500*
4	*Відображено собівартість товару*	*902*	*28*	*9000*
5	*Собівартість списана на фінансовий результат*	*793*	*902*	*9000*
6	*Одержано вексель від покупця*	*341*	*361*	*15000*
7	*Нараховані відсотки по векселю*	*373*	*732*	*2250*
8	*Погашено вексель*	*311*	*341*	*15000*
9	*Погашені відсотки по векселю*	*311*	*373*	*2250*
10	*Визначено фінансовий результат*	*793*	*441*	*3500*
11	*Фінансовий дохід списано на фінансовий результат*	*732*	*793*	*2250*

Тема №5 «Облік основних засобів»

Виробнича ситуація 1

На балансі підприємства значиться об'єкт основних засобів первісна вартість якого – 50000 грн., сума нарахованого зносу –

3000 грн., справедлива вартість об'єкта становить 85000 грн. У зв'язку з цим прийнято рішення про переоцінку вартості об'єкта основних засобів.

1) Розрахувати індекс переоцінки;

2) Розрахувати первісну вартість і суму зносу після переоцінки;

3) Визначити суму дооцінки (уцінки) первісної вартості та зносу;

4) Відобразити на рахунках бухгалтерському обліку результати проведеної переоцінки.

Розраховуємо індекс переоцінки (Іп)

Іп=Св/Зв де,

Св – справедлива вартість;

Зв - залишкова вартість.

Іп=85000/47000=1,8.

Розраховуємо первісну вартість і суму зносу після переоцінки:

*1) 50000*1,8=90000грн.- переоцінена первісна вартість*

*2) 3000*1,8=5400грн.- переоцінена сума зносу*

Розраховуємо суму дооцінки первісної вартості та суми зносу:

1) 90000-50000=40000грн.

2) 5400-3000=2400грн.

На рахунках бухгалтерського обліку дана господарська операція буде відображатися наступним чином:

1) Дт10 Кт 423-37600грн.- на суму залишкової вартості

2) Дт10 Кт 131-2400грн.- на суму зносу.

Виробнича ситуація 2

Підприємство реалізувало вітчизняному покупцю виробниче обладнання договірною вартістю 180000 грн., у тому числі ПДВ. Первісна вартість проданого об'єкта –190000 грн., знос на день реалізації -15000 грн.

Відобразити в бухгалтерському обліку реалізацію об'єкта основних засобів, якщо оплата відбудеться раніше відвантаження та визначити фінансовий результат від цієї операції.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Одержано передоплату від покупця*	*311*	*681*	*180000*
2	*Відображено в обліку податкове зобов'язання*	*643*	*641*	*30000*
3	*Відображено валовий дохід від реалізації*	*361*	*746*	*180000*
4	*Списано податкове зобов'язання*	*746*	*643*	*30000*
5	*Відображено чистий дохід від реалізації*	*746*	*793*	*150000*
6	*Відображено залишкову вартість обладнання*	*977*	*104*	*175000*
7	*Списано знос реалізованого обладнання*	*131*	*104*	*15000*
8	*Списано на фінансовий результат залишкову вартість обладнання*	*793*	*977*	*175000*
9	*Проведено взаємозарахування заборгованості*	*681*	*361*	*180000*
10	*Визначено фінансовий результат від реалізації обладнання* (150000-175000= - 25000 грн. - збитки)*	*442*	*793*	*25000*

**Фінансовий результат від реалізації активу = чистий дохід – залишкова вартість(собівартість).*

Виробнича ситуація 3

Підприємство придбало у вітчизняного постачальника легковий автомобіль за 80000 грн. (у т. ч. ПДВ). Витрати на перевезення автомобіля склали 360 грн.(у т. ч. ПДВ), палива -160 грн. Вартість послуг з державної реєстрації автомобіля склала 100 грн., сплата до Пенсійного фонду України -200 грн.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку, якщо оплата витрат відбудеться раніше оприбуткування (одержання).

Усі витрати на придбання основних засобів, відображаються на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». За дебетом субрахунку відображається накопичення витрат, пов'язаних з придбанням, за кредитом - списання в дебет рахунку 10 із включенням їх у первісну вартість активу.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Перераховано аванс в рахунок майбутнього надходження об'єкта*	*371*	*311*	*80000*
2	*Відображено податковий кредит з ПДВ*	*641*	*644*	*13333*
3	*Одержано від постачальника авто*	*152*	*631*	*66667*
4	*Списано суму податкового кредиту*	*644*	*631*	*13333*
	Відображено витрати пов'язані з придбанням авто:			
5	*- витрати на перевезення автомобіля*	*152*	*685*	*300*
6	*- ПДВ*	*641*	*685*	*60*
7	*- витрати на реєстрацію*	*152*	*685*	*100*
8	*- внески до ПФУ*	*152*	*651*	*200*
9	*Погашено заборгованість перед різними кредиторами*	*685* *685*	*311*	*360* *100*
10	*Погашено заборгованість перед ПФУ*	*651*	*311*	*200*
11	*Проведено взаємозарахування заборгованостей*	*631*	*371*	*80000*
12	*Зараховано на баланс придбане авто за первісною вартістю (Пв=Дт152) (66667+300+100+200=67267грн.)*	*105*	*152*	*67267*

Тема №6 «Облік нематеріальних активів»

Виробнича ситуація 1

За рахунок кредитних коштів була придбана авторська комп'ютерна програма. Вартість програми – 3200 грн., у т. ч. ПДВ. Нарахований відсоток банку за користуванням кредитом в 15% річних. Кредит був одержаний терміном на 6місяців.

Відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*2*	*3*	*4*	*5*
1	*Одержано банківський кредит для придбання НА*	*311*	*601*	*3200*
2	*Придбана комп'ютерна програма*	*125*	*631*	*2667*
3	*Відображено ПДВ*	*641*	*631*	*533*

4	*Нараховані відсотки за кредит (за 6 місяців3200*15/12/*6/100=240)*	*951*	*684*	*240*
5	*Сплачені відсотки за кредит**	*684*	*311*	*240*
6	*Списані фінансові витрати на результат фінансової діяльності*	*792*	*951*	*240*
7	*Погашена короткострокова позика*	*601*	*311*	*3200*

** Суму відсотків нараховують та сплачують відповідно до кредитної угоди, як правило щомісячно.*

Виробнича ситуація 2

Із групою працівників у складі 5 осіб, які розробили комп'ютеру програму, підприємство уклало договір про передавання (відчуження) майнових прав на комп'ютерну програму згідно з повним переліком, встановленим Законом про авторське право. Визначено, що за це кожному працівникові виплачується разовий платіж у розмірі 20 тис. грн.

Витрати за реєстрацію договору – 200 грн.

Не маючи достатніх потужностей для самостійного тиражування і розповсюдження примірників комп'ютерної програми, підприємство видало виключну ліцензію на тиражування і розповсюдження примірників комп'ютерної програми. За цією ліцензійною угодою йому надходить платіж у вигляді роялті в сумі 14 тис. грн. на місяць.

Відобразити в обліку зазначену господарську операцію.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Нараховано паушальні платежі (5чол.х 20тис. грн.=100тис. грн.)*	*154*	*663*	*100000*
2	*Утримано ПДФО* (100тис. х 15%=15000грн.)*	*663*	*641*	*15000*
3	*Перерахована на особисті картрахунки суми паушальних платежів*	*663*	*311*	*85000*
4	*Перераховано ПДФО до бюджету*	*641*	*311*	*15000*
5	*Відображено витрати на оплату зборів за реєстрацію договору про відчуження майнових авторських прав***	*154*	*685*	*200*
6	*Перераховано збір за реєстрацію авторського договору*	*685*	*311*	*200*

7	*Визнано у складі нематеріальних активів авторські права*	*125*	*154*	*100200*
8	*Нараховано в кінці місяця роялті****	*373*	*719*	*14000*
9	*Сума доходу списана на фінансовий результат*	*719*	*793*	*14000*
10	*Одержано роялті*	*373*	*311*	*14000*

**Внески до соцфондів не утримуються, оскільки ці платежі не є виплатами за виконані роботи, надані послуги.*

*** Сума умовна.*

**** Роялті не є об'єктом оподаткування ПДВ.*

Тема №7 «Облік виробничих запасів»

Виробнича ситуація 1

Підприємство випускає взуття. Згідно з договором купівлі - продажу придбано шкіру на суму 42000 грн. (у т.ч. ПДВ). Транспортні витрати на доставку шкіри на підприємство сторонніми організаціями становили 240 грн.(у т.ч. ПДВ). Витрати на розвантаження (заробітна плата з нарахуваннями) 120 грн. без ПДВ.

Відобразити в обліку господарську операцію з придбання сировини.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Отримано сировину від постачальника*	*201*	*631*	*35000*
2	*ПДВ*	*641*	*631*	*7000*
3	*Відображено витрати на транспортування*	*201*	*685*	*200*
4	*ПДВ*	*641*	*685*	*40*
5	*Нарахована заробітна плата, внески до соцфондів*	*201*	*661,65*	*120*
6	*Оплачено рахунок постачальника*	*631*	*311*	*42000*
7	*Оплачено транспортні витрати*	*685*	*311*	*240*
8	*Виплачено заробітну плату**	*661*	*301*	*120*

**Сума умовна*

Виробнича ситуація 2

Підприємство у зв'язку з припиненням виробництва реалізує залишок сировини облікова вартість 2900 грн., договірна-3000грн. (у т. ч. ПДВ). Відобразити в обліку реалізацію сировини.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	*Зміст операції*	*Дебет*	*Кредит*	*Сума, грн.*
1	*Відображено валовий дохід від реалізації*	*361*	*712*	*3000*
2	*ПДВ з доходу*	*712*	*641*	*500*
3	*Чистий дохід (3000-500=2500грн.)*	*712*	*793*	*2500*
4	*Відображено собівартість сировини*	*943*	*201*	*2900*
5	*Списана собівартість на фінансовий результат*	*793*	*943*	*2900*
6	*Визначено фінансовий результат (2500-2900=-400)*	*442*	*793*	*400*
7	*Надійшли кошти від покупця*	*311*	*361*	*3000*

Виробнича ситуація 3

Використовуючи методи ФІФО та середньозваженої собівартості визначити собівартість вибулих запасів та їх залишку на кінець звітного періоду.

Вихідні дані:

На початок звітного періоду у підприємства в залишку значилося 50 кг сировини вартістю 170 грн. за 1 кг.(8500грн.)

Підприємство протягом звітного періоду придбало сировину у такій кількості та за такими цінами в такому порядку:

100 кг по 176 грн. = 17600 грн.;

250 кг по 180 грн. = 45000 грн.;

120 кг по 175 грн. = 21000 грн.;

***Разом**: 83600 грн.*

У цьому ж періоді 180 кг сировини було відпущено у виробництво.

***Собівартість залишку запасів на кінець періоду** = залишок на початок періоду + надходження запасів за звітний період - вибуття запасів у цьому ж періоді.*

***Метод ФІФО** передбачає, що запаси списуються у послідовності їх надходження. Тому, використовуючи цей метод визначимо:*

Собівартість вибулих запасів:

(50кг х 170грн.)+(100кг х 176грн.)+(30кг х 180грн.)
=8500грн.+17600 + 5400=31500грн.

Собівартість залишку на кінець періоду:

8500 +83500 – 31500 = 60600 грн.

За методом середньозваженої собівартості спочатку визначаємо середньозважену собівартість запасів:

$$Сзв.с/б= \frac{(8500+17600+45000+21000)}{(50+100+250+120)} = \frac{92100}{520} = 177,11грн.$$

Собівартість вибулих запасів:

180 кг х 177,11грн. = 31880грн.

Собівартість залишку на кінець періоду:

8500+83600-31880=60220грн.

Тема №8 «Облік готової продукції»

Виробнича ситуація 1

Вітчизняному покупцю відвантажено готову продукцію власного виробництва фактичною собівартістю 48000 грн., без попередньої оплати, договірною вартістю 54000 грн. (у т. ч. ПДВ).

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку реалізацію готової продукції покупцю згідно з П(С)БО.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Відображено валовий дохід від реалізації	361	701	54000
2	ПДВ з доходу	701	641	9000
3	Чистий дохід (54000-9000=45000грн.)	701	791	45000
4	Відображено собівартість готової продукції	901	26	48000
5	Списана собівартість на фінансовий результат	791	901	48000
6	Визначено фінансовий результат (45000-48000=-3000)	442	791	3000
7	Надійшли кошти від покупця	311	361	54000

Виробнича ситуація 2

Під час проведення інвентаризації на складі виявлено нестачу готової продукції на суму 2450 грн. На дату проведення інвентаризації рішення про конкретних винуватців не прийнято. В наступному звітному періоді встановлено винну особу. З її заробітної плати утримано суму збитків, розраховану згідно з Порядко. № 116. Індекс інфляції склав 1,3.

Розраховуємо розмір збитків, які підлягають відшкодуванню винною особою:

*[(2450*1,3)+(3185*20%)]*2=(3185+637)*2=7644грн.*

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Виявлено нестачу готової продукції	947	26	2450
2	Віднесено на позабалансовий рахунок суму нестачі	072	-	2450
3	Встановлено винну особу і визнано дохід на суму нестачі [(2450*1,3)+(3185*20%)]*2= (3185+637)*2=7644грн.	375	716	7644
4	Відображено суму, яка підлягає перерахуванню в бюджет	716	641	5194
5	Списано дохід на фінансовий результат	716	791	2450
6	Списано з позабалансового рахунку суму нестачі	-	072	2450
7	Утримано із заробітної плати суму нестачі	661	375	7644
8	Списано нестачу на фінансовий результат	793	947	2450

Ô³íàíñîâèé îáë³ê – 2

Тема № 1 «Облік власного капіталу»

Виробнича ситуація 1

Акціонерне товариство викупило 5000 шт. власних акцій у акціонерів, номінальна вартість – 10,50 грн., викупна – 12,0 грн., продажна – 12,5 грн. за акцію з метою подальшого перепродажу.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Викуплені акції у акціонерів 5000шт х12,0грн.=60000грн.	451	311	60000
2	Продано раніше викуплені акції 5000шт х 12,5грн. =62500грн.	311	451	62500
3	Відображено емісійний дохід 5000шт х(12,5-10,0)=2500грн.	451	421	2500

Виробнича ситуація 2

Відобразити в обліку викуп та перепродаж власних акцій.

ВАТ «Мрія» викупило 8000 шт. власних акцій у акціонерів, номінальна вартість – 10,0 грн., викупна – 11,5 грн. за акцію з метою подальшого анулювання.

Відобразити в обліку викуп та анулювання власних акцій.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Викуплені акції у акціонерів 8000шт х11,5грн.=88000грн.	451	311	8800
2	Анульовано раніше викуплені акції 8000шт х 10,0грн. =8000грн.	311	451	8000
3	Відображено емісійний дохід 8000шт х(11,5-10,0)=800грн.	421	451	800

Виробнича ситуація 3

ВАТ на загальних зборах акціонерів прийняло рішення про виплату 180000 грн. дивідендів. Дивіденди були виплачені готовою продукцією підприємства. Собівартість готової продукції – 140000 грн.

Відобразити в обліку дану господарську операцію.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Відображено дохід від реалізації на суму дивідендів	671	701	180000
2	ПДВ	701	641	30000
3	Чистий дохід	701	791	150000
4	Відображено собівартість готової продукції	901	26	140000
5	Собівартість віднесена на фінансовий результат	791	901	140000

Тема №2 «Облік забезпечення зобов'язань»

Виробнича ситуація 1

Працівниці бухгалтерії Мельник надана щорічна основна відпустка терміном на 24 календарні дні з 2 червня 2010р. Заробіток за розрахунковий період склав 42500 грн. з яких: заробітна плата – 20200 грн.; лікарняні за рахунок підприємства – 950 грн.; дивіденди – 10000 грн.; пенсія – 7500 грн.; надбавка за високу професійну майстерність 2350 грн.; премія до 55 річчя – 1500 грн.

Скласти розрахунок відпускних, відобразити в обліку нарахування та виплату відпускних, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання.

1. Заробіток за розрахунковий період, який включається до розрахунку (відповідно до Порядку №100):

20200грн.+950грн.+2350грн.=23500грн.

2. Кількість календарних днів у розрахунковому періоді:

365к.дн. – 11с.н.дн.=354к.дн.(згідно календаря наведеному в додатку);

3. Середньоденна заробітна плата:

23500грн./354к.дн.=66,38грн.

4. Сума відпускних:

66,38грн. х 24 к.дн.=1593,12грн.

5. Сума забезпечення для оплати відпустки (сума відпускних +обов'язкове нарахування до соціальних фондів):

1593,12+(1593,12 х 36,76%/100%)=1593,12+586,63=2179,75грн.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Створено забезпечення для оплати відпустки працівниці бухгалтерії	92	471	2179,75
2	Нараховано відпускні за рахунок раніше створено забезпечення	471	661	1593,12
3	Нараховано єдиний соціальний внесок із суми забезпечення	471	651	586,63
4	Утримано із суми відпускних єдиний внесок (1593,12 х 3,6%)	661	651	57,35
5	Утримано ПДФО (1593,12-57,35)х15%	661	641	230,37
6	Перераховано у ПФУ єдиний внесок 586,63+57,35	651	311	643,98
7	Перераховано в бюджет ПДФО	641	311	230,37
8	Виплачено відпускні Мельник 1593,12-57,35-230,37	661	311	1305,40
9	Списано адміністративні витрати на фінансовий результат	791	92	2179,75

Виробнича ситуація 2

У січні поточного року працівник виробництва за заявою працював на умовах неповного робочого тижня (два дні: понеділок та

п'ятниця). 15 травня 2010р. він іде в щорічну відпустку на 24 к. дн. Дохід за розрахунковий період склав 54000 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію з нарахування відпускних за умови роботи неповного робочого тижня.

Розрахунок

Розрахунковий період	*травень 2009р. - квітень 2010р.*
Заробіток за розрахунковий період	*54000 грн.*
К - ть к. дн. у розрахунковому періоді	*365к.дн. – 10 с. н. дн.**
Середньоденна заробітна плата	*54000грн./355 к. дн. = 152,11 грн.*
Відпускні	*152,11 х 24 к. дн. =3650,64грн.*

**Відповідно до Порядку №100, якщо працівник виконує роботу на умовах неповного робочого часу (дня, тижня і навіть одночасно дня і тижня) за власним бажанням, середню зарплату для оплати відпусток визначають на загальних засадах.*

Порядок відображення в обліку нарахування та виплати відпускних аналогічний виробничій ситуації 1.

Виробнича ситуація 3

Працівник виробництва, який на підприємстві з 21.07.2009 року, звільняється 30 квітня 2010 року. Має право на 26 к. дн. відпустки на рік. Заробіток за розрахунковий період 42000 грн.

Розрахувати грошову компенсацію за невикористану відпустку та відобразити в обліку дану господарську операцію.

Розрахунок

Розрахунковий період	*серпень 2009р. - березень 2010р.*
Заробіток за розрахунковий період	*42000 грн.*
К - ть к. дн. у розрахунковому періоді	*243к.дн. – 4 с. н. дн.=239*
Середньоденна заробітна плата	*42000грн./239 к. дн. = 175,73 грн.*
Кількість днів відпустки, за які слід нарахувати компенсацію	*26 к. дн./355 к.дн. х 279 к. дн. = 20 к. дн.*
Сума грошової компенсації	*175,73 х 20 к. дн. = 3514,6 грн.*

Порядок відображення в обліку нарахування та виплати відпускних аналогічний виробничій ситуації 1,2.

Тема №3 «Облік довгострокових зобов'язань»

Виробнича ситуація 1

2 січня 2009 року підприємство отримало в банку кредит у розмірі 80000 грн. строком на 4 роки під 16% річних. Умовами кредитного договору передбачено, що заборгованість підприємства по основній сумі боргу погашається рівними частинами кожного року, одночасно з погашенням відсотків.

Відобразити в обліку операцію з отримання банківської позики.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ операції	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Зараховано на поточний рахунок банківську позику	311	501	80000
2	Нараховані відсотки за кредит за перший рік 80000 х0,16	951	684	12800
3	Сплачено банку відсотки	684	311	12800
4	Списані на фінансові результати фінансові витрати	792	951	12800
5	Сплачено кредит за перший рік 80000/4	501	311	20000
6	Нараховані відсотки за кредит за другий рік 80000- 20000 х 0,16	951	684	9600
7	Нараховані відсотки за кредит за третій рік 60000- 20000 х 0,16	951	684	6400
8	Нараховані відсотки за кредит за останній рік 40000- 20000 х 0,16	951	684	3200
9	Переведено у поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями залишок кредиту за останній рік сплати	511	611	20000
10	Погашено кредит за останній рік	611	311	20000

Примітка: операції 2-5 повторюються щорічно, а сума відсотків нараховується від залишку основного боргу.

Виробнича ситуація 2

Лізингодавцем придбаний необоротний актив на замовлення лізингоотримувача. Витрати лізингодавця на придбання активу склали 10000 грн., витрати на страхування 1000 грн.

Дотримуючись правила фінансового лізингу, проведемо розрахунок вартості об'єкта, за якою він може бути переданий у фінансовий лізинг. 60% вартості об'єкта це - 6000 грн. Лізингодавець прийняв рішення, що об'єкт передається у фінансовий лізинг на 4 роки. Лізингові платежі включають суму компенсації амортизованої вартості та витрат на страхування. Справжня вартість суми мінімальних лізингових платежів 7000 грн. (6000+1000), справедлива вартість об'єкта лізингу складає 11000 грн. Мінімальні лізингові платежі сплачуються один раз на рік у кінці року. Лізингова ставка відсотка 8% річних. Визначимо суму мінімальних лізингових платежів:

1. По таблиці значень справжньої вартості ануїтету (за умови сплати в кінці періоду) визначимо значення звичайного ануїтету, воно становить 3,31213 (перетин рядка періоду 4 роки та графи 8%);

2. На підставі формули справжньої вартості мінімальних лізингових платежів (СВМЛП) визначимо розмір мінімального лізингового платежу (МЛП): СВМЛП = МЛП х А,

А – значення ануїтету.

Отже, МЛП = СВМЛП / А, МЛП = 7000/3,31213 = 2113 грн.

3. Сума МЛП за 4 роки становить 8452 грн.(2113 х 4).

4. Фінансовий дохід лізингодавця складе: 8452 – 7000 = 1452 грн.

Порядок розподілу фінансового доходу у складі лізингових платежів наведемо в таблиці.

Дата	Лізингові платежі			Залишок зобов'язань з оренди на кінець періоду
	Мінімальна сума лізингових платежів, що отримуються регулярно (ануїтет)	Фінансовий дохід *	За об'єкт **	
А	**1**	**2**	**3**	**4**
02.01.06	-	-	-	7000
31.12.06	2113	560=7000х8%	1553=2113-560	5447=7000-1553
31.12.07	2113	435=5447х8%	1678=3113-435	3769=5447-1678

31.12.08	*2113*	*301=3769x8%*	*1812=2113-301*	*1957=3769-1812*
31.12.09	*2113*	*156=1957x8%*	*1957=2113-156*	-
Усього	***8452***	***1452***	***7000***	

** Визначається як добуток залишку зобов'язання з оренди на попередню дату платежу та орендної ставки відсотка за період.*

*** Визначається як різниця між сумою орендного платежу та сумою фінансових витрат.*

Розрахунок:

1) гр.2 = гр.4 х 8%

2) гр.3 = гр.1 – гр. 2

3) гр.4 наступний період = гр.4 попередній період – гр.3,

тобто:

560 грн. = 7000 х 8%

1553 грн. = 2113 – 560

5447 грн. = 7000-1553.

Після закінчення терміну фінансового лізингу об'єкт викуповується за залишковою вартістю, що дорівнює 11000 – 7000 = 4000 грн. ПДВ на вартість об'єкта – 800 грн.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	*Зміст господарської операції*	*Дебет рахунка*	*Кредит рахунка*	*Сума, грн.*
	У орендодавця			
1.	*Здійснені витрати на придбання об'єкта на замовлення лізингоотримувача*	*631*	*311*	*10000*
2.	*Отриманий об'єкт, придбаний для передачі у фінансовий лізинг*	*152*	*631*	*10000*
3.	*Перераховані страхові платежі, за об'єкт, що передається у фінансовий лізинг*	*655*	*311*	*1000*
4.	*Відображені витрати на страхування об'єкта фінансової оренди*	*152*	*655*	*1000*
5.	*Відображена дебіторська заборгованість при передачі об'єкта у фінансовий лізинг*	*161*	*742*	*11000*
6.	*Відображена собівартість необоротного активу, переданого у фінансовий лізинг*	*972*	*152*	*11000*
7.	*Включена до складу поточної дебіторської заборгованості частина витрат на придбання об'єкта, що підлягає сплаті в кінці року*	*377*	*161*	*1553*

8.	*Нарахована сума фінансового доходу за перший рік лізингу*	*373*	*732*	*560*
9.	*Списана на фінансовий результат сума доходу*	*746*	*793*	*11000*
10.	*Списана на фінансовий результат сума фінансового доходу*	*732*	*793*	*560*
11.	*Списана на фінансовий результат собівартість переданого в оренду об'єкта*	*793*	*977*	*11000*
*12.**	*Отримані лізингові платежі за перший рік оренди:* *- фінансовий дохід* *- орендна плата*	 *311* *311*	 *373* *377*	 *560* *1553*
	У орендаря			
13.	*Отримано у фінансовий лізинг необоротний актив*	*151*	*531*	*7000*
14.	*Введений в експлуатацію об'єкт лізингу*	*10*	*151*	*7000*
15.	*Відображена частина заборгованості за перший рік лізингу*	*531*	*611*	*1553*
16.	*Відображено фінансові витрати за перший рік оренди*	*952*	*684*	*560*
17.	*Списані на фінансовий результат витрати*	*792*	*952*	*560*
18.	*Перераховані кошти в оплату лізингових платежів:* *- відсотки за користування об'єктом* *- орендна плата*	 *684* *611*	 *311* *311*	 *560* *1553*
	По закінчені терміну оренди			
19.	*Відображена залишкова вартість об'єкту, що підлягає викупу*	*152*	*631*	*4000*
20.	*ПДВ*	*641*	*631*	*800*
21.	*Зараховано до складу основних засобів об'єкт лізингу за залишковою вартістю*	*10*	*152*	*4000*
22.	*Перераховані кошти в оплату заборгованості за об'єкт*	*631*	*311*	*4800*

** операції з 7по 12 та з 15 по 18 повторюються щорічно.*

Тема №4 «Облік короткострокових зобов'язань»

Виробнича ситуація 1

Підприємство придбало у вітчизняного постачальником сировину вартістю 24000грн., у т.ч. ПДВ. На суму заборгованості, згідно з договором, підприємством було видано короткостроковий 16% від-

сотковий вексель терміном на 8 місяців. По закінченні строку вексель був погашений зі сплатою відсотків за відстрочку платежу.

Відобразити в обліку господарську операцію по розрахунках підприємства з постачальником за допомогою векселя.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Отримано сировину від постачальника	201	631	20000
2.	ПДВ	641	631	4000
3.	Видано вексель постачальнику на суму заборгованості	631	621	24000
4.	Нараховано відсотки за векселем 24000х 0,16/12міс. х 8 міс	952	684	2560
5.	Погашено вексель	621	311	24000
6.	Сплачені відсотки по векселю	684	311	2560
7.	Списані витрати на фінансовий результат	793	952	2560

Виробнича ситуація 2

Підприємство отримало від нерезидента товар, договірна вартість якого склала 10000€. Мито та митний збір, сплачені при розмитнені товару, склали відповідно 10% та 0,3% його митної вартості. Оплату за товар на всю суму договору перераховано постачальнику у термін, визначений договором. Офіційні курси євро, установлені НБУ склали: на момент митного оформлення товару – 10,35грн. за 1€; на останній день кварталу – 10,40 грн. за 1€; на дату погашення заборгованості перед постачальником – 10,30 грн. за 1€.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Оприбутковано отриманий від нерезидента товар (10000х10,35грн. за 1$)	28	632	10000$ / 103500
2.	Перераховано митному органу ввізне мито та митний збір 103500*10%+103500*3%=10350+3105	377	311	13455
3.	Суми сплачених митних платежів включено до первісної вартості товару	28	377	13455

4.	*Сплачено ПДВ щодо імпортного товару 103500+13455*	*377*	*311*	*23391*
5.	*На підставі ВМД суму ПДВ включено до складу податкового кредиту*	*641*	*377*	*23391*
6.	*Відображено курсову різницю на кінець кварталу (10,40-10,35)*103500*	*945* *791*	*632* *945*	*5175*
7.	*Перераховано нерезиденту оплату за отриманий товар 10000*10,30*	*632*	*312*	*103000*
8.	*Відображено курсову різницю, яка виникла при погашенні заборгованості 10,4-10,3*10000*	*632*	*714*	*1000*
9.	*Списано на фінансовий результат додатну курсову різницю*	*714*	*791*	*1000*

Виробнича ситуація 3

Підприємство отримало поворотну фінансову допомогу від засновника у сумі 10000 грн. одержану допомогу підприємство повернуло повністю і своєчасно.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	*Зміст господарської операції*	*Дебет рахунка*	*Кредит рахунка*	*Сума, грн.*
1.	*Отримано поворотну фіндопомогу*	*301*	*685*	*10000*
2.	*Суму з каси внесено на поточний рахунок*	*311*	*301*	*10000*
3.	*Отримано кошти в касу для повернення фіндопомоги*	*301*	*311*	*10000*
4.	*Повернено фіндопомогу*	*685*	*301*	*10000*

Тема №5 «Облік праці та її оплати»

Виробнича ситуація 1

Нарахувати заробітну плату працівнику основного виробництва, якщо у лютому він виготовив 450 деталей, розцінка - 15,60 грн. за одиницю. За допущений брак з працівника утримано 120 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Заробітна плата за лютий:

450дет х 25,60 грн.=7020 грн.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Нараховано заробітну плату за лютий	23	661	7020
2.	Утримано єдиний соціальний внесок 7020 х 3,6%*	661	651	252,72
3.	Утримано ПДФО 7020-252,72 х 15%	661	641	1015,09
4.	Нараховано єдиний внесок до соцфондів 7020 х 36,76%*	23	651	2580,55
5.	Переховано заборгованість до ПФУ 252,72+2580,55	651	311	2833,27
6.	Переховано ПДФО до бюджету	641	311	1015,09
7.	Утримано із заробітної плати за допущений брак	661	24	120
8	Одержано з поточного рахунку в касу для виплати заробітної плати 7020-252,72-1015,09-120	301	311	5632,19
9	Виплачено з каси заробітну плату	661	301	5632,19

**З 1 січня 2011 року запроваджується єдиний соціальний внесок*

Виробнича ситуація 2

Оклад працівника відділу маркетингу 2800 грн. У січні він знаходився на роботі з 4 по 12. На підприємстві встановлено п'ятиденний робочий тиждень. Крім цього з працівника утримано аліменти у сумі 200 грн.

Відобразити в обліку нарахування та виплату зарплати, провести всі необхідні обов'язкові нарахування та утримання із заробітної плати.

Заробітна плата за місяць:

Середньоденна зарплата за місяць = оклад/к-ть роб.дн. у січні х к-ть відпрацьованих

2800грн./19 роб. дн. х 6 дн. = 884,21грн.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Нараховано заробітну плату за лютий	93	661	884,21
2.	Утримано єдиний соціальний внесок 884,21 х 3,6%	661	651	31,83
3.	Утримано ПДФО 884,21-31,83- 434,50* х 15%	661	641	62,68
4.	Нараховано єдиний внесок до соцфондів 884,21 х 36,76%	23	651	325,03
5.	Переховано заборгованість до ПФУ 31,83+325,03	651	311	356,87
6.	Переховано ПДФО до бюджету	641	311	62,68
7.	Утримано із заробітної плати за допущений брак	661	24	200
8	Одержано з поточного рахунку в касу для виплати заробітної плати 884,21-31,83-62,68-200	301	311	589,70
9	Виплачено з каси заробітну плату	661	301	589,7
10	Списано витрати на фінансовий результат	791	93	884,21

**434,50- податкова соціальна пільга, оскільки дохід не перевищує максимальний розмір заробітної плати, до якої застосовують ПСП, тобто 1220 грн. у 2010р.*

Тема №6 «Облік розрахунків з бюджетом»

Виробнича ситуація 1

Працівниці допоміжного виробництва за грудень поточного року нарахована заробітна плата 95 грн., відпускні – 3130грн., лікарняні – 120 грн. На її утриманні знаходиться троє дітей віком до 18 років. Працівниця подала до бухгалтерії необхідні документи про застосування ПСП.

Необхідно відобразити в обліку нарахування заробітної плати, визначити розмір ППС та суму ПДФО, яка підлягає перерахуванню до бюджету.

Розрахунок

- *Дохід працівниці за місяць: 95+3130+120=3345грн.*
- *Розмір доходу, що дає право на застосування ПСП: (1220грн.*3дітей)+1220грн.=4880грн.*

– *Отже, дохід працівниці не перевищує граничну межу щодо застосування ПСП.*

– *Розмір пільги*: (651,75 грн. х 3)+ 434,5грн.=2389,75 грн.*

**див. додаток.*

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Нараховано за грудень: заробітну плату відпускні лікарняні	 23 471 23	 661 661 663	 95 3130 120
2.	Утримано єдиний соціальний внесок із: заробітної плати та відпускних (95+3130*3,6%) лікарняних (120*2%)	 661 663	 651 651	 116,10 2,40
3.	Утримано ПДФО (3345-116,10-2,40-2389,75)х 15%	661	641	125,51
4.	Нараховано єдиний внесок до соцфондів: заробітної плати та відпускних* **1383грн**. х 36,76% лікарняних (120 х 33,2%)**	 23 23	 651 	 508,39 39,84
5.	Переховано заборгованість до ПФУ 116,10+2,40+508,39+39,84	651	311	666,73
6.	Переховано ПДФО до бюджету	641	311	125,51
7.	Одержано з поточного рахунку в касу для виплати заробітної плати	301	311	3100,99
9.	Виплачено з каси заробітну плату, відпускні, лікарняні	66	301	3100,99

максимальна величина доходу з якої нараховуються соціальні внески у грудні 2010року складає **1383 грн.

*** і з суми лікарняних нараховуються внески лише до ПФУ у розмірі 33,2%.*

Тема №7 «Облік розрахунків за соціальним страхуванням»

Виробнича ситуація 1

Працівниця підприємства 6 грудня поточного року подала до бухгалтерії листок непрацездатності по вагітності та пологах на 126 календарних днів. Заробіток за розрахунковий період 18300 грн.

Страховий стаж працівниці - 3 роки. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Необхідно нарахувати і виплатити допомогу по вагітності та пологах і відобразити дану господарську операцію в обліку.

1. Визначаємо розрахунковий період: Листопад-червень

2. Визначаємо кількість робочих днів у розрахунковому періоді:

Червень-21, липень-22, серпень-21, вересень-22, жовтень-21, листопад-22.

Всього робочих днів у розрахунковому періоді – 129роб.днів.

3. Визначаємо середньоденну заробітну плату.

Сдн.з/пл.=18300грн./129дн.=141,86грн.

4. Розмір допомоги:

141,86грн. х 126 к.дн.=1494,36грн.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Нарахована допомога по вагітності та пологах за рахунок ФССТВП	652	663	1494,36
2.	Зараховано на поточний рахунок кошти від ФССТВП для виплати допомоги	311	652	1494,36
3.	Одержано в касу з поточного рахунку кошти для виплати допомоги	301	311	1494,36
4.	Виплачено з каси працівниці допомогу	663	301	1494,36

Допомога нараховується у розмірі 100% не залежно від стажу. Із суми допомоги не проводяться нарахування та утримання до соціальних фондів та ПДФО.

Виробнича ситуація 2

Нарахувати допомогу з тимчасової втрати працездатності працівниці бухгалтерії, яка з 6 по 12 жовтня поточного року знаходилась на лікарняному. Стаж роботи на підприємстві 5 років 6 місяців. Заробіток за розрахунковий період 9540 грн. У розрахунковому періоді відпрацьовано усі робочі дні. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Розрахунок

1. Визначаємо розрахунковий період:

Вересень-квітень

2. Визначаємо кількість робочих днів у розрахунковому періоді:

Квітень – 21, травень – 17, червень-21, липень-22, серпень-21, вересень-22.

Всього робочих днів у розрахунковому періоді – 124 роб. днів.

3. Визначаємо середньоденну заробітну плату.

Сдн.з/пл.=9540грн./124дн.=76,94грн.

4. Кількість робочих днів, що припадають на період хвороби:

6,7,8 та 11,12 жовтня (9 та 10 вихідні дні) тобто, це 5 робочих днів.

5. Розмір допомоги:

76,94грн. х 5 роб.дн.=384,70 грн.

Оплата лікарняних за робочі дні, які припадають на перші п'ять календарних проводиться за рахунок коштів підприємства. У нашому випадку це - 3 дні (6,7,8жовтня): 76,94грн. х 3дн.=230,82 грн.

Оплата лікарняних починаючи з 6 дня проводиться за рахунок коштів ФССТВП. У нашому випадку це – 2 дні (11,12жовтня): 76,94грн. х 2дн.=153,88 грн.

Із суми лікарняних проводяться нарахування та утримання до ПФУ та ПДФО.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Нараховані лікарняні працівнику підприємства: - За рахунок коштів підприємства - За рахунок коштів ФССТВП	 92 652	 663 663	 230,82 153,88
2.	Нараховано єдиний соцвнесок на суму допомоги – 33,2%*	92	65	127,72
3.	Утримано соцвнесок із суми лікарняних – 2%*	663	65	7,69
4.	Утримано ПДФО (384,70-7,69)х15%	663	641	56,55

5.	*Перераховано внесок до ПФУ (127,72+7,69)*	*65*	*311*	*135,41*
6.	*Перераховано ПДФО*	*641*	*311*	*56,55*
7.	*Одержано в касу з поточного рахунку кошти для виплати допомоги 384,7-56,55-7,69*	*301*	*311*	*320,46*
8.	*Виплачено з каси підприємства допомогу*	*663*	*301*	*320,46*

**З 1 січня 2011року*

Виробнича ситуація 3

Працівниці бухгалтерії видано листок непрацездатності у зв'язку з необхідністю догляду за хворою дитиною віком 4 роки з 2 по 18 липня поточного року. Страховий стаж працівниці 5 років 8 місяців. Заробіток за розрахунковий період 13200 грн. Підприємство працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Необхідно нарахувати допомогу з тимчасової втрати працездатності та відобразити дану господарську операцію в обліку.

Розрахунок за 2010 р.

1. Визначаємо розрахунковий період:

Червень - січень

2. Визначаємо кількість робочих днів у розрахунковому періоді:

Січень – 19, лютий – 20, березень – 22, квітень – 21, травень – 17, червень-21.

Всього робочих днів у розрахунковому періоді – 120 роб. днів.

3. Визначаємо середньоденну заробітну плату (Сдн.з/пл).

Сдн.з/пл.=1320грн./120дн.=110грн.

4. Кількість днів, які беруть участь у розрахунку:

2-15 липня (не більше 14 кал. дн.)

5. Кількість робочих днів, що припадають на період хвороби:

2,5-9,12-15 (3,4,10 та 11 вихідні дні) тобто, це 10 робочих днів.

6. Розмір допомоги:

110грн. х 10 роб.дн.=1100 грн.

Допомога по догляду за хворою дитиною нараховується винятково за рахунок коштів ФССТВП.

Таблиця реєстрації бухгалтерських проводок

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума, грн.
1.	Нараховані лікарняні працівнику підприємства за рахунок коштів ФССТВП	652	663	1100,0
2.	Нараховано єдиний соцвнесок на суму допомоги (33,2%)*	92	65	365,20
3.	Утримано соцвнесок із суми лікарняних (2%)*	663	65	22,0
4.	Утримано ПДФО (1100-22)х15%	663	641	161,70
5.	Перераховано внесок до ПФУ (365,20+22)	65	311	387,20
6.	Перераховано ПДФО	641	311	161,70
7.	Одержано в касу з поточного рахунку кошти для виплати допомоги(1100-22-161,7)	301	311	916,30
8.	Виплачено з каси підприємства допомогу	663	301	916,30

** з 01.01.2011 р.*

Тема №8 «Облік доходів, витрат та фінансових результатів»

Виробнича ситуація 1

Скласти бухгалтерські проводки з обліку витрат на збут на підставі наступних даних:

№ з/п	Господарські операції	Дебет рах.	Кредит рах.	Сума, грн.
1.	Нарахована заробітна плата працівникам відділу збуту	93	661	13200
2.	Нараховані обов'язкові страхові внески до фондів соціального страхування (36,76%)	93	65	4852,32
3.	Нарахований знос обладнання відділу	93	131	120
4.	Списано будівельні матеріали на поточний ремонт відділу	93	205	2380
5.	Відображено в обліку витрати на службові відрядження	93	372	3250
6.	Списано МШП на потреби відділу	93	22	300
7.	Оплачено з каси поточні витрати	93	30	450
8.	Нараховані комунальні послуги, в т.ч. ПДВ	93 641	685 685	1250 250
9.	Перераховано з розрахункового рахунку заборгованість за комунальні послуги	685	311	1500
10.	Нараховано лікарняні працівникам відділу за рахунок ФОП	93	663	2890

11.	*Створено забезпечення на оплату відпусток персоналу (25% оплати праці)*	*93*	*471*	*3300*
12.	*Використано паливо на службові легкові автомобілі*	*93*	*203*	*4200*
13.	*Визначено і списано витрати на збут на фінансовий результат діяльності підприємства 13200+4852,32+120+2380+300+450+1250+ 2890+3300+4200= 30364,82*	*791*	*93*	*30364,82*

Усі суми за операціями відображаються за дебетом рахунка 93(без ПДВ), списання витрат відображається за кредитом рахунка.

Тестові завдання для контролю знань

Ô³íàíñîâèé îáë³ê – 1

1. Бухгалтерський облік на підприємстві може вестись:

1. Керівником (власником) чи головним бухгалтером.
2. Спеціалістом з бух. обліку, що зареєстрований як підприємець.
3. Керівником (власником) чи головним бухгалтером, спеціалістом з бух. обліку, що зареєстрований як підприємець, аудитором або централізованою бухгалтерією.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

2. Бухгалтерський облік на підприємстві ведуть:

1. З моменту створення підприємства.
2. З моменту реєстрації підприємства.
3. З моменту заснування підприємства.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

3. Кожне підприємство (юридична особа), що має касу, для обліку операцій з готівкою в національній валюті веде:

1. Тільки одну касову книгу.
2. Кількість, яка залежить від потреби.
3. Дві касові книги.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г)4.

4. Виправлення помилок у касовій книзі:

1. Не допускається.
2. Допускається.
3. Допускається, з використанням бухгалтерського методу.
4. Допускається будь-яким способом.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

5. Інвентаризацію каси проводить:

1. Головним бухгалтером, в присутності касира.
2. Головним бухгалтером та касиром.
3. Комісією, яка призначається наказом керівника підприємства.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г 4.

6. Видача з каси заробітної плати працівникам відображається:

1. Дт 661 Кт 301
2. Дт 662 Кт 301
3. Дт 663 Кт 301.
4. Дт 301Кт 661.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

7. Для відкриття рахунку підприємство подає до банку наступні документи:

1. Платіжні доручення, платіжні доручення – вимоги, чеки, акредитиви.
2. Картку із взірцями підписів та печатки; заяву; копії документів, що підтверджують взяття його на податковий облік та реєстрацію в органах соцстраху; копію статуту тощо.
3. Заяву, копію ідентифікаційного кодує.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

8. Одержання з банку коштів на виплату заробітної плати депонентам відображається в обліку:

1. Дт 301 Кт 311.
2. Дт 662 Кт 311.
3. Дт 301 Кт 662.
4. Дт 662 Кт 30.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

9. До фінансових інвестицій відносяться:

1. Поштові марки, сплачені проїзні квитки, путівки в санаторії тощо.
2. Платіжні доручення, вимоги, акредитиви, чеки.
3. Акції, облігації, депозитні сертифікати тощо.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

10. Одержання доходу від реалізації поточних фінансових інвестицій відображається в обліку:

1. Дт 35 Кт 741.
2. Дт 741 Кт 35.
3. Дт 31 Кт 35.
4. Дт 311 Кт 741.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

11. Безнадійна дебіторська заборгованість це:

1. Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її непогашення боржником або замовником.
2. Поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником.
3. Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув термін позовної давності.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

12. Оренда це:

1. Договір, що передбачає передачу орендарю всіх вигод та ризиків, пов'язаних з правом користування та володіння активом.
2. Угода, за якою орендар набуває права власності на одержаний в оренду об'єкт.
3. Угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендарем строку.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

13. Об'єкт операційної оренди обліковується на балансі:

1. Орендаря.
2. Орендодавця.
3. Орендаря та орендодавця.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

14. До первісної вартості придбаних основних засобів не включають:

1. Суми ввізного мита.
2. Суми непрямих податків, сплачених постачальнику, які не відшкодовуються підприємству.
3. Суми відсотків за банківський кредит, одержаний для придбання основних засобів.
4. Транспортні витрати.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

15. Витрати в незавершеному виробництві на кінець звітного періоду відображає:

1. Сальдо рахунку 23 "Виробництво".
2. Сальдо рахунку 25 "Напівфабрикати".
3. Дебетовий оборот рахунку 26 "Готова продукція".
4. Кредитові обороти рахунку 23 "Виробництво".

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

16. Якщо товари облічуються за цінами продажу, то різниця між купівельною вартістю і цінами продажу відображається на:

1. Рахунку "Торгова націнка".
2. Рахунку "Інші доходи від операційної діяльності".
3. Рахунку "Дохід від реалізації товарів".
4. Рахунку «Торгова знижка».

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

17. Чиста вартість реалізації запасів - це:

1. Сума, за якою можна обміняти актив або погасити заборгованість з операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.
2. Витрати на придбання, на переробку та інші витрати, що виникли під час доставки запасів до їх теперішнього місця знаходження та приведення їх у теперішній стан.
3. Очікувана ціна реалізації в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

18. Первісною вартістю безоплатно одержаних запасів відповідно до П(С)БО 9 є:

1. Справедлива вартість.
2. Відновна вартість.
3. Балансова вартість.
4. Ринкова вартість.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

19. Списання готової продукції втраченої внаслідок надзвичайних подій відображається бухгалтерською проводкою:

1. Дт 26 Кт 23.
2. Дт 99 Кт 26.
3. Дт 26 Кт 99.
4. Дт 794 Кт 75.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

20. Залишки на рахунках запасів відображаються в Балансі підприємства у:

1. І розділі активу.
2. ІІ розділі активу.
3. ІІІ розділі активу.
4. ІІ та ІІІ розділах активу.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

21. Сума уцінки залишкової вартості основних засобів відображається бухгалтерською проводкою:

1. Дт 10 Кт 423.
2. Дт 975 Кт 10.
3. Дт 793 Кт 975.
4. Дт 10 Кт 131.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

22. Відповідно до Закону про бухгалтерський облік, облікову політику підприємство:

1. Визначає і затверджує самостійно.
2. Доводиться вищестоячою організацією.
3. Розробляється міністерством.
4. Визначає самостійно і затверджується міністерством.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

23. Видача касових ордерів і видаткових відомостей на руки особам, що вносять або одержують готівку:

1. Дозволяється головним бухгалтером.
2. Строго забороняється.
3. Дозволяється керівником.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

24. Видача готівки під звіт на закупівлю сільськогосподарської продукції дозволяється на строк:

1. Не більше десяти робочих днів.
2. Не більше двох робочих днів.
3. Не більше трьох робочих днів.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

25. Одержання готівки з банку до каси здійснюється на підставі:

1. Чека з грошової чекової книжки.
2. Чека з лімітованої чекової книжки.
3. Прибуткового касового ордера.
4. Оголошення на внесення готівки.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

26. Комісійна винагорода банку за операції з купівлі валюти відноситься до:

1. Інших витрат операційної діяльності.
2. Інших витрат.
3. Адміністративних витрат.
4. Фінансових витрат.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

27. Виплата з каси працівнику підприємства допомоги з тимчасової втрати працездатності відображається проводкою:

1. Дт 661 Кт 301.
2. Дт 663 Кт 301.
3. Дт 301 Кт 663.
4. Дт 661 Кт 302.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

28. До еквівалентів грошових коштів відносять:

1. Поточні фінансові інвестиції початковий строк погашення яких не перевищує 3 місяців.
2. Поточні фінансові інвестиції термін погашення яких на протязі одного року.
3. Поточні фінансові інвестиції термін погашення яких на протязі 12 місяців з дати балансу.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

29. Відображення в обліку собівартості реалізованих фінансових інвестицій здійснюється:

1. Дт 975 Кт 352.
2. Дт 971 Кт 352.
3. Дт 792 Кт 971.
4. Дт 971 Кт 351.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

30.У балансі поточна дебіторська заборгованість відображається за:

1. Теперішньою вартістю.
2. Чистою реалізаційною вартістю.
3. Первісною вартістю.
4. Ринковою.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

31. Відповідно до Порядку №116 розмір збитків, які підлягають відшкодуванню за нестачу основних засобів визначається за формулою:

1. Рз = ((Бв-А) х Іінф + ПДВ + Азб) х 2.
2. Рз = ((Бв - А) х Іінф - ПДВ - Азб) х 2.
3. Рз = ((Бв-А)+ПДВ + Азб) х Іінф) х 2.
4. Рз = (Бв х Іінф + ПДВ + Азб) х 2.

А) 1; Б) 2; В) 3;) 4.

32. Створення резерву сумнівних боргів відображається в обліку:

1. Дт 944 Кт 38.
2. Дт 38 Кт 944.

3. Дт 38 Кт 36.
4. Дт 944 Кт 36.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

33. Передача будівлі у фінансову оренду відображається в обліку:

1. Дт 31 Кт181.
2. Дт 10 Кт 181.
3. Дт 181 Кт 10.
4. Дт 152 Кт 181.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

34. Нарахування амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів, які використовуються для загальновиробничих потреб відображається в обліку:

1. Дт 132 Кт 22.
2. Дт 91 Кт 132.
3. Дт 132 Кт 91.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

35. Якщо орендна плата сплачується в кінці року, то відповідно до МСБО 14 теперішня вартість мінімальних орендних платежів (ТВА) визначається за формулою:

1. ТВА = А х [1+ (1 - $\frac{1}{(1+i)^{n-1}}$): i].
2. ТВА = А х [1+ (1 - $\frac{1}{(1+i)^{n}}$): i].
3. ТВА = А х [1- (1 + $\frac{1}{(1+i)^{n}}$): i].
4. ТВА = А х [1+ (1 - $\frac{1}{(1+i)^{n}}$) х i].

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

36. Справжня вартість МОП це:

1. Дисконтова на сума майбутніх мінімальних орендних платежів, яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язань у процесі оренди.
2. Сума, за якою може бути здійснений обмін активу або оплата зобов'язань у результаті між обізнаними, зацікавленими і незалежними сторонами.
3. Дисконтова на сума майбутніх орендних платежів за якою може бути здійснений обмін активу між зацікавленими сторонами.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

37. Сума уцінки зносу нематеріальних активів відображається бухгалтерською проводкою:

1. Дт 133 Кт 12.
2. Дт 975 Кт 133.
3. Дт 132 Кт 11.
4. Дт 12 Кт 133.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

38. Валовий дохід від реалізації споруди 42000 грн., первісна вартість 50000 грн., знос 10000 грн. Фінансовий результат від реалізації складе:

1. 2000 грн.
2. 5000 грн.
3. 4000 грн.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

39. Інформація про рух запасів фірми:

Показники	Кількість, одиниць	Собівартість од., грн.
Залишок на 01.03.	8000	8
Надходження за 03	12000	10
Вибуття за 03	10000	?
Залишок на 31.03	?	?

Якщо фірма використовує метод ФІФО, то собівартість вибули запасів і залишку складе:

Собівартість вибулих	**собівартість Залишку**
1. 100000	84000
2. 64000	100000
3. 84000	100000
4. 8000	1000

А) 1; Б) 2; В) 3; Г)4.

40. Інформація про витрати виробництва:

Заробітна плата – 5000 грн.
Відрахування на соціальні заходи – 1800 грн.
Брак у виробництві – 100 грн.
Матеріальні витрати – 3000 грн.
Зворотні відходи виробництва –200 грн.

Фактична собівартість готової продукції складе:

1. 9600 грн.
2. 9500 грн.
3. 9700 грн.
4. 9400 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

41. Підприємство реалізує готову продукцію покупцям. Якщо дохід (виручка) від реалізації склала 3000 грн. (у т.ч. ПДВ), собівартість 2600 грн., то підприємство матиме:

1. Прибуток - 400 грн.
2. Збитки - 100 грн.
3. Прибуток - 100 грн.
4. Збитки - 400грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

42. Інформація про рух запасів підприємства наступна:

Показник Кількість, од. Собівартість, грн.
Залишок на 01.01. 8000 11
Придбано 08.01. 13000 12
Придбано 19.01 5 000 13
Вибуло 22.01. 17000?

Якщо підприємство використовує метод ФІФО, собівартість залишку запасів станом на 31.01. становитиме:

1. 99 000 грн.
2. 108 000 грн.
3. 113 000 грн.
4. 309000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

43. Чиста вартість реалізації необоротного активу це:

1. Справедлива вартість необоротного активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію
2. Різниця між первісною вартістю необоротного активу та сумою нарахованого зносу
3. Первинна (переоцінена) вартість необоротного активу за вирахуванням їх ліквідаційної вартості.
4. Вартість необоротного активу після переоцінки.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

44. Списання залишкової вартості основних засобів при їх реалізації відображається бухгалтерською проводкою:

1. Дт 976 Кт 10
2. Дт 977 Кт 10
3. Дт 10 Кт 972.
4. Дт 793 Кт 977.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

45. Підприємство 1 січня придбало автомобіль за 30000 грн. і визначило термін його корисного використання 7 років, а ліквідаційну вартість – 2000 грн. Для нарахування амортизації встановлено прямолі-

нійний метод. 31 грудня поточного року залишкова вартість автомобіля складе:

1. 16500 грн.
2. 26000 грн.
3. 4285 грн.
4. 4000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

46. Підприємство придбало верстат, договірна вартість якого 12000 грн. (у т. ч. ПДВ), крім того воно сплатило 200 грн. за транспортування та 500 грн. відсотків за банківський кредит, одержаний для купівлі верстату. Первісна вартість придбаного верстату складе:

1. 10200 грн.
2. 12500 грн.
3. 10500 грн.
4. 12700 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

47. Підприємство прийняло рішення про переоцінку основних засобів. На день переоцінки первісна вартість основних засобів – 2500 тис. грн., знос – 500 тис. грн., справедлива вартість 3500 тис. грн. Переоцінена сума зносу дорівнює:

1. 375 тис. грн.
2. 175 тис. грн.
3. 875 тис. грн.
4. 357 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

48. Списання суми накопиченої амортизації нематеріальних активів відображається бухгалтерською проводкою:

1. Дт 12 Кт 133
2. Дт 133 Кт 12
3. Дт 92 Кт 133.
4. Дт 133 Кт 92.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

49. Підприємство реалізує об’єкт основних засобів, первісна вартість якого 16000грн., знос – 4000 грн., договірна вартість – 18000 грн.(у т.ч. ПДВ). Фінансовий результат від реалізації основних засобів складе:

1. 3000 грн.
2. 6000 грн.
3. 3000 грн.
4. 2000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

50. Підприємство придбало комп'ютер за 5000 грн. і оцінило строк його корисного використання 5 років, а ліквідаційну вартість 500 грн. Якщо для нарахування амортизації використовується прямолінійний метод, то річна сума амортизації комп'ютера складе:

1. 900 грн.
2. 833 грн.
3. 1100 грн.
4. 1000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

51. Витрати, що пов'язані з поліпшенням стану основних засобі, які призводять до збільшення очікуваних в майбутньому економічних вигод:

1. Включаються до балансової вартості основних засобів.
2. Списуються на витрати звітного періоду.
3. Зменшують балансову вартість основних засобів.
4. Правильно відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

52. П(С)БО 7 "Основні засоби" передбачає здійснювати переоцінку основних засобів на дату балансу, якщо їх залишкова вартість відрізняється від справедливої:

1. Більше як на 10%.
2. Суттєво.
3. Менше ніж на 10%.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

53. Відповідно до Положення № 637 готівка це:

1. Грошові знаки національної валюти України – банкноти і монети, у т.ч. обігові, пам'ятні та ювілейні монети, які є дійсним платіжним засобом.
2. Готівка в касі, на рахунках підприємства в установах банків та депозити до запитання.
3. Готівка в касі підприємства.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

54.Оприбуткування активів, придбаних підзвітною особою відображається в обліку:

1. Дт 20, 28, 10, 22 Кт 372.
2. Дт 372 Кт 20,22,10, 11.
3. Дт 372 Кт 30.
4. Дт 372 Кт 311.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

55. Ліміт каси:

1. Встановлюється податковою інспекцією.
2. Розраховується уповноваженим банком.
3. Розраховується підприємством самостійно.
4. Розраховується підприємством самостійно та погоджується з банком.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г)4.

56. Придбання лімітованої чекової книжки в національній валюті відображається проводкою:

1. Дт 331 Кт 311.
2. Дт 313 Кт 311.
3. Дт 311 Кт 313.
4. Дт 314 Кт 301.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

57. Уцінка поточних фінансових інвестицій відображається в обліку:

1. Дт 351 Кт 975.
2. Дт 975 Кт 352.
3. Дт 793 Кт 975.
4. Дт 14 Кт 421.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

58. Придбання поточних фінансових інвестицій відображається:

1. Дт 311 Кт 352.
2. Дт 352 Кт 311.
3. Дт 311 Кт 741.
4. Дт 351 Кт 301.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

59. Оприбуткування запасів придбаних у постачальника відображається в обліку:

1. Дт 20, 28, 10, 22 Кт 63.
2. Дт 372 Кт 20,22,10, 11.
3. Дт 63 Кт 30.
4. Дт 20 Кт 631.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

60. Які з наведених статей не включаються до первісної вартості запасів, придбаних за плату?

1. Суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству.
2. Витрати на заготівлю.
3. Витрати на збут.
4. Транспортні витрати.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

61. Підприємство придбало обладнання договірною вартістю 720 грн. (у т.ч. ПДВ). Транспортні витрати склали 60 грн., у т.ч. ПДВ. Первісна вартість обладнання складе:

1. 650 грн.
2. 780 грн.
3. 660 грн.
4. 720 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

62. Дохід від реалізації споруди 2400 грн., у т.ч. ПДВ, первісна вартість 2500 грн., знос – 600 грн. фінансовий результат від реалізації складе:

1. 100 грн.
2. 700 грн.
3. 500 грн.
4. 1900 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

63. Підприємство перерахувало 3000$ для продажу. Курс на дату перерахування 5,00 грн. за 1$. Комісійна винагорода банку 100 грн. Валюту продано за курсом 5,12 грн. за 1$. Фінансовий результат від реалізації валюти складе:

1. 512 грн.
2. 260 грн.
3. 15360 грн.
4. 15872 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

64. Підприємство перерахувало заборгованість іноземним постачальникам $ 40000 за курсом НБУ 5,5 грн. за $1. на дату балансу курс НБУ склав 5,3 грн. за 1$. Курсові різниці на дату балансу будуть відображені в обліку у вигляді операційного доходу в сумі:

1. 800 грн.
2. 212000 грн.
3. 220000 грн.
4. 8000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

65. Підприємство відвантажило товари на експорт на суму $2000. Курс НБУ на момент відвантаження склав 5,05 грн. за 1$. На дату балансу курс змінився і склав 5,10 грн. за 1$. Сума курсової різниці на дату балансу буде відображена в обліку:

1. 1100 грн.
2. 100 грн.

3. 10200 грн.
4. 10000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

66. Підприємство з метою залучення коштів придбало цінні папери на фондовому ринку за 400 грн. при цьому скористалось послугами брокера. Вартість послуг 100грн., первісна вартість придбаних фінансових інвестицій буде відображена в обліку у сумі:

1. 500 грн.
2. 400 грн.
3. 390 грн.
4. 100 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

67. Підприємство реалізувало поточні фінансові інвестиції за договірною вартістю 1800 грн., собівартість реалізованих інвестицій – 1200 грн. Фінансовий результат від реалізації складе:

1. 300 грн.
2. 600 грн.
3. 3000 грн.
4. 960 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

68. Ринкова вартість поточних фінансових інвестицій суттєво зросла, і підприємство прийняло рішення про їх дооцінку. Вартість інвестицій 500 грн., індекс переоцінки - 2,5. Сума дооцінки фінансових інвестицій складе:

1. 750 грн.
2. 1250 грн.
3. 125 грн.
4. 250 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

69. На кінець звітного періоду підприємство мало наступну інформацію про дебіторську заборгованість:

- **Первинна вартість – 200 тис. грн.**
- **Резерв сумнівних боргів – 80 тис. грн.**

У Балансі підприємства чиста реалізаційна вартість буде відображена у сумі:

1. 120 тис. грн.
2. 280 тис. грн.
3. 80 тис. грн.
4. 200 тис. грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г)4.

70. Якщо нестача матеріальних цінностей - 200 грн., ПДВ – 40 грн., індекс інфляції -1,5, то розмір збитків дорівнює:

1. 480 грн.
2. 680 грн.
3. 320 грн.
4. 300 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

71. Якщо вартість переданого на 3 роки об'єкта оренди складає 600000 грн., відсоткова ставка - 13% річних, місячна орендна плата складе:

1. 780 грн.
2. 600 грн.
3. 650 грн.
4. 200000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

72. Якщо ануїтет - 3,22, СВМЛП – 60,0 грн., МОП складуть:

1. 18,63 грн.
2. 56,78 грн.
3. 193,2 грн.
4. 63,22 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

73. Мінімальні орендні платежі – 1200 грн., фінансовий дохід – 300 грн., орендна плата за об'єкт складе:

1. 900 грн.
2. 1500 грн.
3. 4,00.
4. 1000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г).

74. Підприємство придбало комп'ютер за 3000 грн. і оцінило строк його корисного використання 4 років, а ліквідаційну вартість 200 грн. Якщо для нарахування амортизації використовується прямолінійний метод, то річна сума амортизації комп'ютера складе:

1. 700 грн.
2. 2800 грн.
3. 750 грн.
4. 3000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

75. На початку року підприємство прийняло рішення про переоцінку обладнання. На день переоцінки первісна вартість обладнання складала 500 грн., сума зносу 100 грн., справедлива вартість 700 грн. Переоцінена сума первісної вартості обладнання складе:

1. 400 грн.
2. 875 грн.
3. 285,7 грн.
4. 375 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

76. Підприємство реалізує об'єкт основних засобів, первісна вартість якого 700грн., знос – 100 грн., договірна вартість – 900 грн. (у т.ч. ПДВ). Фінансовий результат від реалізації основних засобів складе:

1. 450 грн.
2. 600 грн.
3. 150 грн.
4. 200 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

77. Первісна вартість основних засобів - 2000 грн., знос - 1000 грн., загальний індекс інфляції 1,5, розмір збитків відповідно до Порядку 116 складе:

1. 2760 грн.
2. 3100 грн.
3. 3000 грн.
4. 1500 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

78. На початку року підприємство прийняло рішення про переоцінку обладнання. На день переоцінки первісна вартість обладнання складала 6000 грн., сума зносу 500 грн., справедлива вартість 7000 грн. Переоцінена сума зносу обладнання складе:

1. 636 грн.
2. 583 грн.
3. 136 грн.
4. 392 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

79. Підприємство реалізує об'єкт основних засобів, первісна вартість якого 500 тис. грн., знос – 100 тис. грн., договірна вартість – 300 тис. грн.(у т.ч. ПДВ). Фінансовий результат від реалізації основних засобів складе:

1. 200 тис. грн.
2. 100 тис. грн.
3. 150 тис. грн.
4. 400 тис. грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

80. Підприємство придбало легковий автомобіль договірною вартістю 3000 грн. (у т.ч. ПДВ). Витрати за реєстрацію склали 100 грн., на доставку 120 грн., у т.ч. ПДВ. Первісна вартість автомобіля складе:

1. 25200 грн.
2. 30220 грн.
3. 3200 грн.
4. 2700 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

Ô³íàíñîâèé îáë³ê – 2

1. Нарахування заробітної плати відображається в обліку записом:

1. Дт 661 Кт 301;
2. Дт 301 Кт 661;
3. Дт 23, 91,92,93 Кт 661.
4. Дт 23,91,92, 94 Кт 662.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

2. Середньоденна заробітна для розрахунку страхових виплат та оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця обчислюється шляхом:

1. Ділення нарахованої за розрахунковий період заробітної плати на кількість відпрацьованих робочих днів у розрахунковому періоді;
2. Ділення нарахованої за розрахунковий період заробітної плати на кількість робочих днів у розрахунковому періоді;
3. Ділення нарахованої за розрахунковий період заробітної плати на кількість календарних днів за розрахунковий період.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

3. Нарахування дивідендів за рахунок прибутку відображається записом:

1. Дт 671 Кт 441;
2. Дт 443 Кт 671;
3. Дт 671 Кт 443.
4. Дт 441 Кт 672.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

4. Нарахування відсотків за одержаний кредит відображається в бухгалтерському обліку наступним записом:

1. Дт 50 Кт 684.

2. Дт 951 Кт 684.
3. Дт 952 Кт 684.
4. Дт 684 Кт 951.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

5. Заборгованість орендаря за об'єкт оренди відображається в обліку орендодавця:

1. Дт 377 Кт 181.
2. Дт 181 Кт 746.
3. Дт 10 Кт 531.
4. Дт 181Кт 742

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

6. Ризики, пов'язані з орендованим об'єктом це:

1. Очікування прибуткової діяльності протягом терміну експлуатації активу і прибутку від збільшення вартості активу або його продажу за залишковою вартістю.
2. Можливі збитки від простоїв обладнання або застосування застарілих технологій і відхилень від надходження внаслідок зміни економічних умов.
3. Збитки від експлуатації обладнання.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

7. Після закінчення договору фінансової оренди об'єкт оренди може:

1. Викуповуватися.
2. Повертатися власнику.
3. Викуповуються або повертаються власнику.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

8. Фінансова оренда це:

1. Оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом.
2. Угода, за якою орендар набуває права власності на одержаний в оренду об'єкт.
3. Угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендарем строку.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3;) 4.

9. Неоплачений капітал це -:

1. Різниця між зареєстрованою сумою статутного капіталу та фактично внесеною засновниками.
2. Заборгованість учасників по внесках до статутного капіталу.

3. Різниця між зареєстрованою сумою статутного капіталу та фактично внесеною засновниками або заборгованість учасників по внесках до статутного капіталу.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

10. Власники привілейованих акцій мають переваги при розподілі ліквідаційної виручки перед:

1. Власниками простих акцій.
2. Кредиторами АТ.
3. Власниками простих акцій.
4. Кредиторами АТ та власниками простих акцій.
5. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

11. Збільшення статутного капіталу АТ може здійснюватися шляхом:

1. Придбання основних засобів.
2. Емісії конвертованих облігацій.
3. Збільшення номінальної вартості акцій.
4. Одержання банківського кредиту.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

12. Збільшення додаткового капіталу в результаті дооцінки активів відображається в обліку:

1. Дт 423 Кт 40.
2. Дт 10,11,12 Кт 423.
3. Дт 421 Кт 10,12,11.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

13. Резервний капітал може використовуватись на такі основні цілі:

1. Покриття збитків підприємства та непередбачуваних витрат, виплату дивіденді.
2. Виплату відсотків за банківським кредитом.
3. нарахування допомоги з тимчасової втрати працездатності.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

14. Ведення бухгалтерського обліку статутного капіталу АТ починається з:

1. Дня випуску акцій АТ.
2. Дня реєстрації АТ в державному реєстрі суб’єктів підприємництва.
3. Моменту внесення учасниками майна та коштів до статутного капіталу.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

15. Анулювання акцій, які раніше були викуплені за номіналом відображається в обліку:

1. Дт 421 Кт 451.
2. Дт 40 Кт 451.
3. Дт 451 Кт 31.
4. Дт 452 Кт 40.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

16. Збільшення статутного капіталу шляхом обміну власних облігацій на акції відображається в обліку:

1. Дт 52 Кт 40.
2. Дт 30,31 Кт 52.
3. Дт 443 Кт 40.
4. Дт 441 Кт 40.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

17. Сплата кредиторам нарахованих відсотків за облігаціями відображається в обліку записом:

1. Дт 952 Кт 311.
2. Дт 684 Кт 311.
3. Дт 511 Кт 311.
4. Дт 311 Кт 952.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

18. Утримання податку з доходу фізичних осіб із нарахованої заробітної плати відображається записом:

1. Дт 641 Кт 661;
2. Дт 661 Кт 641;
3. Дт 641 Кт 311.
4. Дт 662 Кт 641.

А) 1; Б) 2; В) 3;) 4.

19. Які із перелічених надходжень не визнаються доходами:

1. Сума ПДВ, АЗ та інших податків і платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету.
2. Виручка від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг.
3. Сума одержаних авансів.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

20. Роялті це:

1. Плата за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, заборговані підприємству.
2. Платежі за використання нематеріальних активів підприємства.
3. Обидві відповіді правильні.

4. Платежі за використання необоротних активів підприємств.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

21. Виплата дивідендів учасникам (засновникам) відображається записом:

1. Дт 671 Кт 30.
2. Дт 661 Кт 30.
3. Дт 30 Кт 671.
4. Дт 672 Кт 311.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

22. Анулювання акцій:

1. Збільшує розмір статутного капіталу.
2. Зменшує розмір статутного капіталу.
3. Не змінює розмір статутного капіталу.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

23. На підставі наведеної інформації про розміщення акцій, визначити розмір емісійного доходу та проводку, якою він відображається:

- **Номінальна вартість випущених акцій - 25000грн.**
- **Продажна вартість реалізованих акцій - 30000грн.**

Емісійний дохід підприємства складе:

1. 1500 грн.
2. 55000 грн.
3. 5000грн.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

24. В Україні розмір статутного капіталу АТ не може бути меншим:

1. 1250 мінімальних заробітних плат.
2. 1250 грн.
3. 1000 прожиткових мінімумів.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3;) 4.

25. Облігації можуть реалізуватися:

1. За номінальною вартістю.
2. З премією та дисконтом.
3. За номінальною вартістю, з премією та дисконтом.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

26. Теперішня вартість довгострокових зобов'язань це:

1. Дисконтована сума майбутніх платежів, що, як очікується, буде потрібна для погашення зобов'язань у процесі звичайної діяльності підприємства.

2. Сума майбутніх платежів, що, як очікується, буде потрібна для погашення зобов'язань у процесі звичайної діяльності підприємства.
3. Різниця між реальною та номінальною вартістю.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3;) 4.

27. Нарахування відсотків по виданому довгостроковому векселю відображається записом:

1. Дт 951 Кт 684.
2. Дт 952 Кт 684.
3. Дт 951 Кт 51.
4. Дт 372 Кт 732.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

28. Джерелом для нарахування відсотків за облігаціями може бути:

1. Нерозподілений прибуток;
2. Прибуток та резервний капітал;
3. Витрати підприємства.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

29. В кінці звітного періоду, нараховані відсотки за банківський кредит списуються бухгалтерською проводкою:

1. Дт 792 Кт 951
2. Дт 792 Кт 952.
3. Дт 951 Кт 792.
4. Дт 792 Кт 732.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

30. Сплата кредиторам нарахованих відсотків за векселем відображається в обліку записом:

1. Дт 952 Кт 311.
2. Дт 684 Кт 311.
3. Дт 511 Кт 311.
4. Дт 372 Кт 311

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

31. Переведення частини довгострокової заборгованості по банківській позиці у поточну відображається записом:

1. Дт 61 Кт 51.
2. Дт 50 Кт 61.
3. Дт 61 Кт 50.
4. Дт 60 Кт 61.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

32. Видача довгострокового векселя підрядникам відображається записом:

1. Дт 631 Кт 51.
2. Дт 51 Кт 631.
3. Дт 631 Кт 621.
4. Дт 361 Кт 341.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г)4.

33. Дохід відповідно до П(С)БО 15 відображається в бухгалтерському обліку:

1. В сумі справедливої вартості;
2. В сумі первісної вартості;
3. Договірної вартості.
4. В сумі ринкової вартості.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

34. Доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку згідно з принципом:

1. Нарахування і відповідності доходів і витрат.
2. Нарахування.
3. Доходів та витрат.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

35. Фінансова діяльність пов'язана із:

1. Залученням коштів шляхом випуску акцій та облігацій, одержання кредитів, збільшення власного капіталу.
2. Реалізацією продукції, робіт, товарів, послуг.
3. Вкладенням грошових коштів у придбання основних засобів, нематеріальних активів та інших довгострокових активів.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3;) 4.

36. Списання відсотків за кредит на фінансові результати відображається записом:

1. Дт 792 Кт 951.
2. Дт 792 Кт 952.
3. Дт 951 Кт 791.
4. Дт 732 Кт 792.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

37. Попередня оплата постачальникам за сировину до складу витрат підприємства та Звіту про фінансові результати:

1. Включається.
2. Не включається.
3. Не визнається витратами та не включається до складу звіту про фінансові результати.

4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

36. Підприємство видало 01.08.2010р. відсотковий вексель на суму 5000 грн. з погашенням 01.05.2011р. під 12% річних. За 2010 рік сума нарахованих відсотків складе:

1. 450 грн.
2. 600 грн.
3. 300 грн.
4. 250 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

38. Податок з доходів фізичних осіб із зарплати за сумісництвом у 2010 році нараховується у розмірі:

1. 20%;
2. За прогресивною шкалою оподаткування.
3. 15%.
4. 15% з врахуванням податкової соціальної пільги.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

37. Розмір допомоги з тимчасової непрацездатності залежить від:

1. Заробітної плати працівника.
2. Заробітної плати працівника та кількості днів непрацездатності.
3. Заробітної плати працівника, кількості днів непрацездатності та загального трудового стажу.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

39. Нараховані відсотки по довгостроковому векселю виданому включаються:

1. До складу фінансових витрат підприємства.
2. Адміністративних витрат.
3. Інших витрати операційної діяльності.
4. Інших витрат підприємства.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

40. Видача довгострокового векселя постачальнику відображається бухгалтерським записом:

1. Дт 36 Кт 51.
2. Дт 34 Кт 36.
3. Дт 63 Кт 51.
4. Дт 63 Кт 34.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

41. Утримання внесків до Пенсійного фонду із заробітної плати відображається записом:

1. Дт 661 Кт 651.
2. Дт 23, 91,92,93 Кт 651.
3. Дт 651 Кт 311.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

42. Розмір допомоги з тимчасової непрацездатності залежить від:

1. Заробітної плати працівника.
2. Заробітної плати працівника та кількості днів непрацездатності.
3. Заробітної плати працівника, кількості днів непрацездатності та страхового стажу.
4. Страхового стажу.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

43. Допомога з тимчасової непрацездатності у перші п'ять днів нараховується працівнику за рахунок коштів:

1. Роботодавця.
2. Фонду соціального страхування.
3. Резервного фонду.
4. Прибутку підприємства.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

44. До коригуючих показників власного капіталу відносяться:

1. Додатковий капітал та резервний капітал.
2. Вилучений та неоплачений капітал.
3. Неоплачений капітал та нерозподілений прибуток.
4. Статутний та пайовий капітал.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

45. Після проведення установчих зборів та реєстрації випуску акцій та статуту товариства, отримані від учасників активи відображаються в обліку записом:

1. Дт 10, 12, 20, 35 Кт 46;
2. Дт 10,12, 20, 35 Кт 40;
3. Дт 46 Кт 40.
4. Дт 46 Кт 10, 12, 20, 35.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

46. Джерелом для нарахування дивідендів по привілейованих акціях є:

1. Нерозподілений прибуток.
2. Нерозподілений прибуток та резервний капітал.
3. Резервний капітал.
4. Чистий прибуток.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

47. Відсотки за випущеними облігаціями виплачуються за рахунок:

1. Нерозподіленого прибутку.
2. Витрат підприємства, що вираховуються з доходів при визначенні оподаткованого прибутку.
3. Резервного капіталу.
4. Додаткового капіталу.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

48. Які із перелічених статей доходів не відносяться до інших операційних доходів?

1. Дохід від участі в капіталі.
2. Дохід від реалізації готової продукції, товарів, робіт послуг.
3. Дохід від надзвичайних подій.
4. Усі відповіді правильні

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

49. Списання в кінці звітного періоду загальновиробничих витрат відображається записом:

1. Дт 791 Кт 91.
2. Дт 23,90 Кт 91.
3. Дт 91 Кт 791.
4. Дт 91Кт 90,23.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4

50. Списання адміністративних витрат в кінці звітного періоду відображається записом:

1. Дт 23 Кт 91.
2. Дт 791 Кт 93.
3. Дт 791 Кт 92.
4. Дт 92 Кт 791.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

51. Економічна вигода відповідно до П(С)БО це:

1. Можливість одержання підприємством активів, використання яких як очікується, призведе до одержання грошових коштів.
2. Потенційна можливість одержання підприємством грошових коштів від використання активів.
3. Здатність підприємства одержувати прибуток від фінансової діяльності підприємства.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

52. Згідно з П(С)БО 16 “Витрати” витрати це:

1. Зменшення економічних вигод або збільшення зобов’язань.
2. Збільшення економічних вигод або зменшення зобов’язань.
3. Зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збіль-

шення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

53. Проведені нарахування до фондів соціального страхування з фонду оплати праці працівників соціально-культурної сфери:
1. Дт 92 Кт 65.
2. Дт 94 Кт 65.
3. Дт 65 Кт 94.
4. Дт 949 Кт 65.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

54. Нарахування відсотків за короткостроковим векселем виданим відображається записом:
1. Дт 952 Кт 684;
2. Дт 951 Кт 684;
3. Дт 373 Кт 732.
4. Дт 952 Кт 62.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

55. Видача короткострокового векселя підрядникам відображається записом:
1. Дт 62 Кт 31;
2. Дт 31 Кт 34;
3. Дт 63 Кт 62.
4. Дт 62 Кт 63.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

56. Підставою для нарахування заробітної плати працівникам – погодинникам є наступний документ:
1. Наказ на зарахування на відповідну посаду;
2. Наряд на виконані роботи;
3. Табель обліку робочого часу.
4. Авансовий звіт.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г)4.

57. Для одержання кредиту підприємство повинно подати в банк наступні документи:
1. Картку із взірцями підписів та відбитком печатки, заяву, копію статуту.
2. Заяву, лист чи клопотання із зазначенням в них: суми кредиту, мети одержання, форми забезпечення, строків погашення.
3. Картку із взірцями підписів та відбитком печатки, заяву, копії установчих документів з відміткою податкової адміністрації про взяття на податковий облік, довідку про реєстрацію в Пенсійному фонді.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

58. Сальдо рахунку 50 "Довгострокові позики" на кінець звітного періоду показує:

1. Заборгованість підприємства банку по одержаній позиці.
2. Заборгованість банку перед підприємством по позиці.
3. Заборгованість підприємства банку по одержаній позиці та відсотках.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

59. Відповідно до П(С)БО зобов'язання це:

1. Заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої як очікується призведе до зменшення економічних вигод;
2. Заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої як очікується призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди.
3. Заборгованість підприємства різним кредиторам.
4. Правильної відповіді не запропоновано.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

60. Зарахування довгострокового банківського кредиту на поточний рахунок підприємства відображається записом:

1. Дт 33 Кт 50.
2. Дт 311 Кт 51.
3. Дт 311 Кт 50.
4. Дт 50 Кт 313.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

61. Першого липня підприємством був виданий постачальнику 13% вексель номінальною вартістю 10000грн. строком на один рік. 31 грудня в Балансі підприємства слід відобразити зобов'язання за нарахованими відсотками в сумі, грн.:

1. 541,7 грн.
2. 3750 грн.
3. 13000 грн.
4. 6499 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

62. На підставі наведеної інформації про розміщення акцій, визначити розмір емісійного доходу та проводку, якою він відображається:

- **Номінальна вартість випущених акцій – 25000 грн.**
- **Продажна вартість реалізованих акцій – 30000 грн.**

Емісійний дохід підприємства складе:

1. 1500 грн.
2. 55000 грн.

3. 5000 грн.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

63. 1 січня 2010р. підприємством був виданий постачальнику 12% вексель номінальною вартістю 20000 грн. строком на два роки. Відсотки сплачуються в кінці кожного року рівними долями. 31 грудня 2010р. в Балансі підприємства слід відобразити зобов'язання за нарахованими відсотками в сумі, грн.:

1. 1000.
2. 1200.
3. 2400.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

64. Якщо виручка від реалізації товарів – 1500 грн., у т. ч. ПДВ, то сума чистого доходу від реалізації товарів складе:

1. 1750 грн.
2. 300 грн.
3. 1250 грн.
4. 1800 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

65. Підприємство здійснило внесок до статутного капіталу ТзОВ у розмірі 30%. Розмір статутного капіталу ТзОВ – 730000 грн. За звітний період ТзОВ отримало чисті збитки у сумі 20000 грн. Інвестор зазнає збитки від участі в капіталі у сумі:

1. 219000 грн.
2. 6000 грн.
3. 20000 грн.
4. 600000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

66. Якщо дохід від реалізації продукції – 1800 грн., в т.ч. ПДВ., акцизний збір –200грн, собівартість реалізованої продукції – 1000 грн. чистий дохід (виручка) від реалізації готової продукції складе:

1. 300 грн.
2. 600 грн.
3. 100 грн.
4. 800 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

67.Підприємство здійснило наступні господарські операції за звітний період:

- **Відвантажило товари покупцю А – 10000 грн., ПДВ-200грн., без попередньої оплати.**

- **Собівартість товарів – 6000 грн.**
- **Одержано авансовий платіж від покупця Б – 20000 грн., ПДВ – 4000 грн.**
- **Перераховано постачальнику С заборгованість за одержані в минулому періоді товари – 15000грн., ПДВ-3000 грн.**

Валовий дохід від реалізації товарів за звітний період складе:

1. 4000 грн.
2. 30000 грн.
3. 15000 грн.
4. 6000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

68. На підставі наведеного переліку статей визначити суму операційних витрат звітного періоду:

- **Адміністративні витрати – 2000 грн.**
- **Витрати на збут –1500 грн.**
- **Відсотки за кредит – 500 грн.**
- **Втрати від стихійного лиха – 3000 грн.**
- **Собівартість реалізації – 2000 грн.**

Сума витрат складе:

1. 14000 грн.
2. 7000 грн.
3. 7500 грн.
4. 5500 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

69. Фірма видала 1.10.2010р. відсотковий вексель на суму 4000 грн. з погашенням 01.04.2011р. під 15% річних. За 2010 рік сума нарахованих відсотків складе:

1. 450 грн.
2. 600 грн.
3. 300 грн.
4. 150 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

70. У складі оборотних активів підприємства знаходяться депозитні сертифікати на суму 10000 грн., за якими за 2 місяці звітного періоду нарахований дохід за ставкою 16% річних. Яку суму доходу буде відображено у звітному періоді і якою бухгалтерською проводкою відображається нарахований дохід?

1. 1600 грн.
2. 133 грн.
3. 267 грн.

4. 3200 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

71. Якщо страховий стаж працівника становить 6 років допомога з тимчасової непрацездатності нараховується у розмірі:

1. 100%.
2. 80%.
3. 60%.
4. 50%.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

72. Підприємство 1 січня придбало автомобіль за 30000 грн. і визначило термін його корисного використання 7 років, а ліквідаційну вартість – 2000 грн. Для нарахування амортизації встановлено прямолінійний метод. 31 грудня поточного року залишкова вартість автомобіля складе:

1. 16500 грн.
2. 26000 грн.
3. 4285 грн.
4. 4000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

73. Якщо розмір оподаткованого доходу працівника за квітень 2010 року склав 900грн., то сума ПДФО складе:

1. 77,18 грн.
2. 120 грн.
3. 115,8 грн.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

74. Фонд оплати праці загальновиробничого персоналу підприємства склав 156000грн. Нарахування внесків до Пенсійного фонду складуть:

1. 51792 грн.
2. 49920 грн.
3. 49608 грн.
4. 3120 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

75. Фінансовий результат від звичайної діяльності підприємства за звітний період склав 976000 грн. Сума податку на прибуток за звітний період складе:

1. 292800 грн.
2. 244000 грн.
3. 146400 грн.
4. 195200 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

76. Якщо працівник відпрацював на підприємстві календарний рік і дохід за розрахунковий період склав 22500 грн., то сума відпускних працівника, відповідно до чинного законодавства України, складе:

1. 2045,45грн.
2. 1836,73 грн.
3. 1875 грн.
4. 1521,13 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

77. Підприємство реалізувало 2000 акції власної емісії за ринковою ціною 15 грн. за акцію. Номінальна вартість однієї акції 9 грн. Сума емісійного доходу підприємства складе:

1. 12000 грн.
2. 30000 грн.
3. 18000 грн.
4. 6000 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

78. Розмір зареєстрованого статутного капіталу АТ склав 900000 грн. Сума резервного капіталу підприємства повинна дорівнювати не менше:

1. 45000 грн.
2. 225000 грн.
3. 1250 грн.
4. 643750 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

79. Якщо підприємство отримало чистий прибуток за звітний період у сумі 750000 грн., то відрахування до резервного капіталу складе:

1. 150000 грн.
2. 375000 грн.
3. 37500 грн.
4. 187500 грн.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

80. Якщо на утриманні працівниці знаходиться троє неповнолітніх дітей, то максимальний розмір зарплати, до якої можна застосувати ПСП у 2010р. буде дорівнювати:

1. 3760 грн.
2. 2670 грн.
3. 890 грн.
4. Правильної відповіді не запропоновано

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

ДОДАТКИ

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

Форма № 4

Стаття	Код	Статутний капітал	Пайовий капітал	Додатковий капітал	Інший додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на початок року	010									
Коригування: Зміна облікової політики	020									
Виправлення помилок	030									
Інші зміни	040									
Скоригований залишок на початок року	050									
Переоцінка активів: Дооцінка основних засобів	060									
Уцінка основних засобів	070									
Дооцінка незавершеного будівництва	080									
Уцінка незавершеного будівництва	090									
Дооцінка нематеріальних активів	100									
Уцінка нематеріальних активів	110									
	120									
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	130									
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	140									
Спрямування прибутку до статутного капіталу	150									
Відрахування до резервного капіталу	160									
	170									
Внески до капіталу	180									
Погашення заборгованості з капіталу	190									
	200									
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	210									
Перепродаж викуплених акцій (часток)	220									
Анулювання викуплених акцій (часток)	230									
Вилучення частки в капіталі	240									
Зменшення номінальної вартості акцій	250									
Інші зміни в капіталі: Списання невідшкодованих збитків	260									
Безкоштовно отримані активи	270									
	280									
Разом змін в капіталі	290									
Залишок на кінець року	300									

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Форма № 3

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надхо-дження	Видаток	Надхо-дження	Видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності Прибуток (збиток)від звичайної діяльності до оподаткування	010				
Коригування на: амортизацію необоротних активів	020		x		x
збільшення (зменшення) забезпечень	030				
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	040				
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	050				
Витрати на сплату відсотків	060		x		x
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	070				
Зменшення (збільшення): оборотних активів	080				
витрат майбутніх періодів	090				
Збільшення (зменшення): поточних зобов'язань	100				
доходів майбутніх періодів	110				
Грошові кошти від операційної діяльності	120				
Сплачені: відсотки	130	x		x	
податки на прибуток	140	x		x	
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150				
Рух коштів від надзвичайних подій	160				
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170				
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності Реалізація: фінансових інвестицій	180		x		x
необоротних активів	190		x		x
майнових комплексів	200				
Отримані: відсотки	210		x		x
Дивіденди	220		x		x
Інші надходження	230		x		x
Придбання: фінансових інвестицій	240	x		x	
необоротних активів	250	x		x	
майнових комплексів	260	x		x	
Інші платежі	270	x		x	
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280				
Рух коштів від надзвичайних подій	290				
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300				

1	2	3	4	5	6
ІІІ. Рух коштів у результаті фінансової діяльності Надходження власного капіталу	310		x		x
Отримання позики	320		x		x
Інші надходження	330		x		x
Погашення позик	340	x		x	
Сплачені дивіденди	350	x		x	
Інші платежі	360	x		x	
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370				
Рух коштів від надзвичайних подій	380				
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390				
Чистий рух коштів за звітний період	400				
Залишок коштів на початок року	410		x		x
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420				
Залишок коштів на кінець року	430		x		x

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Форма № 2

1. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010		
Податок на додану вартість	015		
Акцизний збір	020		
	025		
Інші вирахування з доходу	030		
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040		
Валовий: ♦ Прибуток ♦ Збиток	 050 055		
Інші операційні доходи	060		
Адміністративні витрати	070		
Витрати на збут	080		
Інші операційні витрати	090		
Фінансові результати від операційної діяльності: ♦ Прибуток	 100		
♦ Збиток	105		
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130		
Фінансові витрати	140		
Витрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160		
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: ♦ Прибуток	 170		
♦ Збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності;	180		
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
♦ Прибуток	190		
♦ Збиток	195		
Надзвичайні			
♦ Доходи	200		
♦ Витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий:			
♦ Прибуток	220		
♦ Збиток	225		

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230		
Витрати на оплату праці	240		
Відрахування на соціальні заходи	250		
Амортизація	260		
Інші операційні витрати	270		
Разом	280		

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320		
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	330		
Дивіденди на одну просту акцію	340		

БАЛАНС *(скорочений)*

Форма № 1

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
І. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
Залишкова вартість	010		
Первісна вартість	011		
Знос	012		
Незавершене будівництво	020		
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030		
Первісна вартість	031		
Знос	032		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом І	080		
ІІ. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100		
поточні біологічні активи	110		
незавершене виробництво	120		
готова продукція	130		
Товари	140		
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160		
первісна вартість	161		
резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230		
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250		
Усього за розділом ІІ	260		
ІІІ. Витрати майбутніх періодів	270		
ІУ. Необоротні активи та групи вибуття			
Баланс	280		

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300		
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350		
Неоплачений капітал	360	())	()
Вилучений капітал	370	())	()
Усього за розділом I	380		
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430		
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		
Довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобо-в'язаннями	510		
Векселі видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530		
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550		
з позабюджетних платежів	560		
зі страхування	570		
з оплати праці	580		
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610		
Усього за розділом IV	620		
V. Доходи майбутніх періодів	630		
Баланс	640		

Наказ МФУ від 30.11.1999 р. №291

ПЛАН РАХУНКІВ

бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій

Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	**Назва**	**Код**	**Назва**
Клас 1. Необоротні активи			
10	**Основні засоби**	100	Інвестиційна нерухомість
		101	Земельні ділянки
		102	Капітальні витрати на поліпшення
		103	Будинки та споруди
		104	Машини та обладнання
		105	Транспортні засоби
		106	Інструменті, обладнання та інвентар
		107	Тварини
		108	Багаторічні насадження
		109	Інші основні засоби
11	**Інші необоротні матеріальні активи**	111	Бібліотечні фонди
		112	Малоцінні необоротні матеріальні активи
		113	Тимчасові (нетитульні) споруди
		114	Природні ресурси
		115	Інвентарна тара
		116	Предмети прокату
		117	Інші необоротні матеріальні активи
12	**Нематеріальні активи**	121	Права користування природними ресурсами
		122	Права користування майном
		123	Права на комерційні позначення
		124	Права на об'єкти промислової власності
		125	Авторське право та суміжні з ним права
		127	Інші нематеріальні активи
13	**Знос (амортизація) необоротних активів**	131	Знос основних засобів
		132	Знос інших необоротних матеріальних активів
		133	Накопичена амортизація нематеріальних активів
		134	Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів
		135	Знос інвестиційної нерухомості
14	**Інвестиції**	141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі
		142	Інші інвестиції пов'язаним сторонам
		143	Інвестиції непов'язаним сторонам
15	**Капітальні інвестиції**	151	Капітальне будівництво
		152	Придбання (виготовлення) основних засобів
		153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів
		154	Придбання (створення) нематеріальних активів
		155	Придбання (вирощування)довгострокових біологічних активів

16	**Довгострокові біологічні активи**	161	Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю
		162	Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за первісною вартістю
		163	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю
		164	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю
		165	Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінені за справедливою вартістю
		166	Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінені за первісною вартістю
17	**Відстрочені податкові активи**		
18	**Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи**	181	Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду
		182	Довгострокові векселі одержані
		183	Інша дебіторська заборгованість
		184	Інші необоротні активи
19	**Гудвіл**	191	Гудвіл при придбанні
		192	Виключено
		193	Гудвіл при приватизації (корпоратизації)
Клас 2. Запаси			
20	**Виробничі запаси**	201	Сировина й матеріали
		202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби
		203	Паливо
		204	Тара й тарні матеріали
		205	Будівельні матеріали
		206	Матеріали передані в переробку
		207	Запасні частини
		208	Матеріали сільськогосподарського призначення
		209	Інші матеріали
21	**Поточні біологічні активи**	211	Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю
		212	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю
		213	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю
22	**Малоцінні та швидкозношувані предмети**		
23	**Виробництво**		
24	**Брак у виробництві**		
25	**Напівфабрикати**		
26	**Готова продукція**		
27	**Продукція сільськогосподарського виробництва**		
28	**Товари**	281	Товари на складі
		282	Товари в торгівлі
		283	Товари в комісії
		284	Тара під товарами

		285	Торгова націнка
		286	Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи			
30	**Каса**	301	Каса в національній валюті
		302	Каса в іноземній валюті
31	**Рахунки в банках**	311	Поточні рахунки в національній валюті
		312	Поточні рахунки в іноземній валюті
		313	Інші рахунки в банку в національній валюті
		314	Інші рахунки в банку в іноземній валюті
33	**Інші кошти**	331	Грошові документи в національній валюті
		332	Грошові документи в іноземній валюті
		333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті
		334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
34	**Короткострокові векселі одержані**	341	Короткострокові векселі, одержані в національній валюті
		342	Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті
35	**Поточні фінансові інвестиції**	351	Еквіваленти грошових коштів
		352	Інші поточні фінансові інвестиції
36	**Розрахунки з покупцями та замовниками**	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями
		362	Розрахунки з іноземними покупцями
		363	Розрахунки з учасниками ПФГ
37	**Розрахунки з різними дебіторами**	371	Розрахунки за виданими авансами
		372	Розрахунки з підзвітними особами
		373	Розрахунки за нарахованими доходами
		374	Розрахунки за претензіями
		375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків
		376	Розрахунки за позиками кредитних спілок
		377	Розрахунки з іншими дебіторами
38	**Резерв сумнівних боргів**		
39	**Витрати майбутніх періодів**		
Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань			
40	**Статутний капітал**		
41	**Пайовий капітал**		
42	**Додатковий капітал**	421	Емісійних дохід
		422	Інший вкладений капітал
		423	Дооцінка активів
		424	Безоплатно одержані необоротні активи
		425	Інший додатковий капітал
43	**Резервний капітал**		
44	**Нерозподілені прибутки(непокриті збитки)**	441	Прибуток нерозподілений
		442	Непокриті збитки
		443	Прибуток, використаний у звітному періоді
45	**Вилучений капітал**	451	Вилучені акції
		452	Вилучені вклади й паї
		453	Інший вилучений капітал
46	**Неоплачений капітал**		

47	**Забезпечення майбутніх витрат і платежів**	471	Забезпечення виплат відпусток
		472	Додаткове пенсійне забезпечення
		473	Забезпечення гарантійних зобов'язань
		474	Забезпечення інших витрат і платежів
		475	Забезпечення призового фонду
		476	Резерв на виплату джек-поту, незабезпеченого сплатою участі у лотереї
		477	Забезпечення матеріального заохочення
		478	Забезпечення відновлення земельних ділянок
48	**Цільове фінансування і цільові надходження**		
49	**Страхові резерви**		8 субрахунків
Клас 5. Довгострокові зобов'язання			
50	**Довгострокові позики**	501	Довгострокові кредити банків у національній валюті
		502	Довгострокові кредити банків у іноземній валюті
		503	Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті
		504	Відстрочені довгострокові кредити банків у іноземній валюті
		505	Інші довгострокові кредити банків у національній валюті
		506	Інші довгострокові кредити банків у іноземній валюті
51	**Довгострокові векселі видані**	511	Довгострокові векселі видані у національній валюті
		512	Довгострокові векселі видані у іноземній валюті
52	**Довгострокові зобов'язання за облігаціями**	521	Зобов'язання за облігаціями
		522	Премія за випущеними облігаціями
		523	Дисконт за випущеними облігаціями
53	**Довгострокові зобов'язання з оренди**	531	Зобов'язання з фінансової оренди
		532	Зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів
54	**Відстрочені податкові зобов'язання**		
55	**Інші довгострокові зобов'язання**		
Клас 6. Поточні зобов'язання			
60	**Короткострокові позики**	601	Короткострокові кредити банків у національній валюті
		602	Короткострокові кредити банків у іноземній валюті
		603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті
		604	Відстрочені короткострокові кредити банків у іноземній валюті
		605	Прострочені позики в національній валюті
		606	Прострочені позики в іноземній валюті
61	**Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями**	611	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті
		612	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті

62	**Короткострокові векселі видані**	621	Короткострокові векселі, видані в національній валюті
		622	Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті
63	**Розрахунки з постачальниками та підрядниками**	631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками
		632	Розрахунки з іноземними постачальниками
		633	Розрахунки з учасниками ПФГ
64	**Розрахунки за податками й платежами**	641	Розрахунки за податками
		642	Розрахунки за обов'язковими платежами
		643	Податкові зобов'язання
		644	Податковий кредит
65	**Розрахунки за страхуванням**	651	За пенсійним забезпеченням
		652	За соціальним страхуванням
		653	За страхуванням на випадок безробіття
		654	За індивідуальним страхуванням
		655	За страхуванням майна
		656	За страхуванням від нещасних випадків
66	**Розрахунки за виплатами працівникам**	661	Розрахунки за заробітною платою
		662	Розрахунки з депонентами
		663	Розрахунки за іншими виплатами
67	**Розрахунки з учасниками**	671	Розрахунки за нарахованими дивідендами
		672	Розрахунки за іншими виплатами
68	**Розрахунки за іншими операціями**	680	Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу
		681	Розрахунки за авансами одержаними
		682	Внутрішні розрахунки
		683	Внутрішньогосподарські розрахунки
		684	Розрахунки за нарахованими відсотками
		685	Розрахунки з іншими кредиторами
69	**Доходи майбутніх періодів**		
Клас 7. Доходи і результати діяльності			
70	**Доходи від реалізації**	701	Дохід від реалізації готової продукції
		702	Дохід від реалізації товарів
		703	Дохід від реалізації робіт, послуг
		704	Вирахування з доходу
		705	Перестрахування
71	**Інший операційний дохід**	710	Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
		711	Дохід від реалізації іноземної валюти
		712	Дохід від реалізації інших оборотних активів
		713	Дохід від операційної оренди активів
		714	Дохід від операційної курсової різниці
		715	Одержані штрафи, пені, неустойки
		716	Відшкодування раніше списаних активів
		717	Дохід від списання кредиторської заборгованості
		718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів
		719	Інші доходи від операційної діяльності
72	**Дохід від участі в капіталі**	721	Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства
		722	Дохід від спільної діяльності
		723	Дохід від інвестицій в дочірні підприємства

73	**Інші фінансові доходи**	731	Дивіденди одержані
		732	Відсотки одержані
		733	Інші доходи від фінансових операцій
74	**Інші доходи**	741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій
		742	Дохід від відновлення корисності активів
		743	Дохід від реалізації майнових комплексів
		744	Дохід від не операційної курсової різниці
		745	Дохід від безоплатно одержаних активів
		746	Інші доходи від звичайної діяльності
75	**Надзвичайні доходи**	751	Відшкодування збитків від надзвичайних подій
		752	Інші надзвичайні доходи
76	**Страхові платежі**		
79	**Фінансові результати**	791	Результат операційної діяльності
		792	Результат фінансових операцій
		793	Результат іншої звичайної діяльності
		794	Результат надзвичайних подій
Клас 9. Витрати діяльності			
90	**Собівартість реалізації**	901	Собівартість реалізованої готової продукції
		902	Собівартість реалізованих товарів
		903	Собівартість реалізованих робіт, послуг
		904	Страхові виплати
91	**Загальновиробничі витрати**		
92	**Адміністративні витрати**		
93	**Витрати на збут**		
94	**Інші витрати операційної діяльності**	940	Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
		941	Витрати на дослідження та розробки
		942	Собівартість реалізованої іноземної валюти
		943	Собівартість реалізованих виробничих запасів
		944	Сумнівні та безнадійні борги
		945	Втрати від операційної курсової різниці
		946	Втрати від знецінення запасів
		947	Нестачі і втрати від псування цінностей
		948	Визнані штрафи, пені, неустойки
		949	Інші витрати операційної діяльності
95	**Фінансові витрати**	951	Відсотки за кредит
		952	Інші фінансові витрати
96	**Втрати від участі в капіталі**	961	Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства
		962	Втрати від спільної діяльності
		963	Втрати від інвестицій в дочірні підприємства
97	**Інші витрати**	971	Собівартість реалізованих фінансових інвестицій
		972	Втрати від зменшення корисності активів
		974	Втрати від неопераційних курсових різниць
		975	Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій
		976	Списання необоротних активів
		977	Інші витрати звичайної діяльності

98	**Податок на прибуток**	981	Податок на прибуток від звичайної діяльності
		982	Податок на прибуток від надзвичайних подій
99	**Надзвичайні витрати**	991	Втрати від стихійного лиха
		992	Втрати від техногенних катастроф і аварій
		993	Інші надзвичайні витрати
Клас 0. Позабалансові рахунки			
01	Орендовані необоротні активі		
02	Активи на відповідальному зберіганні	021	Устаткування, прийняте для монтажу
		022	Матеріали, прийняті для переробки
		023	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні
		024	Товари, прийняті на комісію
		025	Майно в довірчому управлінні
03	Контрактні зобов'язання		
04	Непередбачені активи та зобов'язання	041	Непередбачені активи
		042	Непередбачені зобов'язання
05	Гарантії та забезпечення надані		
06	Гарантії та забезпечення отримані		
07	Списані активи	071	Списана дебіторська заборгованість
		072	Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей
08	Бланки суворого обліку		
09	Амортизаційні відрахування		

ОСНОВНІ СОЦІАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ (грн.)

Показники	2010 рік					2011 рік				
	Січень-березень	Квітень-червень	Липень-вересень	Жовтень-листопад	Грудень	Січень-березень	Квітень-червень	Липень-вересень	Жовтень-листопад	Грудень
1. Мінімальна заробітна плата	**869**	**884**	**888**	**907**	**922**					
2. Прожитковий мінімум:										
- Загальний показник	825	839	843	861	875					
- **Для працездатних осіб**	**869**	**884**	**888**	**907**	**922**					
- Для осіб, які втратили працездатність	695	706	709	723	734					
3. Гранична сума доходу з якої сплачують страхові внески	13035	13260	13320	13605	1383					
4. Податкова соціальна пільга:										
- Загальна	**434,50**									
- 150% від загальної	**651,75**									
- 200% від загальної	**869,00**									
5.Максимальний розмір заробітної плати, до якої застосовують ПСП*	**1220**									

- Розмір місячного доходу у вигляді заробітної плати, який дає право у 2010 році на ПСП (при застосуванні пільг на дітей дана сума збільшується кратно їх кількості)

Нарахування на заробітну плату (%)

Показники	2010 рік	2011 рік
Пенсійні внески	**33,2**	
Пенсійні внески на зарплату інвалідів	**4**	
Внески на страхування від непрацездатності	**1,4**	
Внески на страхування від безробіття	**1,6**	
Внески на страхування від нещасного випадку на виробництві	**від 0,56 до 13,50**	

Згідно зі Законом України, який набирає чинності з 01.01.2011року, запроваджено єдиний соціальний внесок на заробітну плату від 36,76% (для 1 класу професійного ризику виробництва) до 49,7% (для 2 класу ризику).

Нарахування на допомогу з тимчасової втрати працездатності – 33,2%.

Утримання із заробітної плати

Показники	2010 рік	2011 рік
ПДФО*	**15%**	
Пенсійні внески	**2%**	
Внески на страхування від непрацездатності	**0,5% -** якщо зарплата не перевищує ПМ* для працездатної особи **1% -** якщо зарплата перевищує ПМ для працездатної особи	
Внески на страхування від безробіття	**0,6%**	

***ПСП** – податкова соціальна пільга

ПДФО- податок з доходів фізичних осіб

ПМ – прожитковий мінімум

Згідно зі Законом України, який набирає чинності з 01.01.2011 року, запроваджено єдиний соціальний внесок утримання із заробітної плати у розмірі 3,6% для працівників – громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які працюють на підприємствах, установах, організаціях, в інших юридичних осіб; у фізичних осіб-підприємців на умовах трудового договору.

Утримання внеску із суми допомоги з ТВП -2%.

ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІЛЬГИ У 2010 РОЦІ

Закон України від 22 травня 2003 року № 889-IV «Про податок з доходів фізичних осіб» передбачає право платника податку на зменшення суми загального місячного оподатковуваного доходу, одержаного від одного працедавця, на суму податкової соціальної пільги. При цьому, податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого протягом звітного місяця як заробітна плата (чи інші прирівняні до неї згідно із законодавством виплати, компенсації та відшкодування), якщо його розмір не перевищує суми місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, що діє на 1 січня звітного року, помноженого на 1,4 та заокругленого до найближчих 10 грн. Отже, будь-який платник податку, в якого розмір місячної заробітної плати не перевищує зазначений рівень, має право на податкову соціальну пільгу у розмірі 50 % від мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої законом на 1 січня звітного податкового року.

Відповідно до Закону України від 20 жовтня 2009 року N 1646-VI, який набрав чинності з 4 листопада минулого року, розмір прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати з 1 січня 2010 року встановлено на **рівні 869 гривень.** Таким чином, розмір місячної заробітної плати, що даватиме кожному платнику податку право на застосування податкової соціальної пільги, становитиме **у 2010 році 1220 грн. (869 грн. х 1,4)**. Загальна **(100%)** податкова соціальна пільга у 2010 році сягатиме **434 грн. 50 коп**. (869 грн. х 50 %).

Водночас деякі категорії платників мають право на застосування підвищених соціальних пільг: **150 %** від розміру загальної ПСП **(651 грн. 75 коп.)** – самотні батьки, постраждалі унаслідок Чорнобильської катастрофи 1 та 2 категорій, інваліди 1 та 2 груп, вдівці, студенти та деяких інші), **200%** від загальної ПСП **(869 грн.)** - учасники бойових дій під час Другої світової війни або особи, які у той час працювали в тилу, а також багатодітні батьки. Протягом усього року ці величини залишаються незмінними.

Граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у деяких випадках (одиноким батькам з дітьми до 18 років та батькам, які доглядають за дітьми інвалідами, а також багатодітним батькам) визначається як добуток граничної суми доходу для застосування пільги (1220 грн.) та відповідної кількості дітей. Причому, саме ці категорії платників мають право на застосування одразу двох пільг – на **кожну дитину (150 або 200% ПСП) і на себе (100%).**

МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ЛИСТ

від 25.08.2009 р. N 9681/0/14-07/13

Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2010 рік

N з/п	Показник	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	**2010 р.**
1	Кількість календарних днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	**365**
2	Кількість святкових днів і днів релігійних свят (число місяця, на яке припадає свято)	2 (1, 7)	-	1 (8)	1 (4)	4 (1, 2, 9, 23)	1 (28)	-	1 (24)	-	-	-	-	**10**
3	Кількість вихідних днів	10	8	8	8	10	8	9	9	8	10	8	8	**104**
4	Кількість днів, робота в які не проводиться	12	8	9	9	14	9	9	10	8	10	8	8	**114**
5	Кількість робочих днів	19	20	22	21	17	21	22	21	22	21	22	23	**251**

Відповідно до ст. 73 КЗпП у 2010 р. на підприємствах, в установах, організаціях робота не проводиться в такі святкові і неробочі дні:

• 1 січня - Новий рік; • 7 січня - Різдво Христове; • 8 березня - Міжнародний жіночий день; • 4 квітня - Пасха (Великдень); • 1 і 2 травня - День міжнародної солідарності трудящих; • 9 травня - День Перемоги; • 23 травня - Трійця; • 28 червня - День Конституції України; • 24 серпня - День незалежності України.

МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ЛИСТ

від 25.08.2010 р. N 9111/0/14-10/13

Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2011 рік

N з/п	Показник	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	**2011 р.**
1	Кількість календарних днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	**365**
2	Кількість святкових днів і днів релігійних свят (число місяця, на яке припадає свято)	2 (1, 7)	-	1 (8)	1 (24)	3 (1, 2, 9)	2 (12,28)	-	1 (24)	-	-	-	-	**10**
3	Кількість вихідних днів	10	8	8	9	9	8	10	8	8	10	8	9	**105**
4	Кількість днів, робота в які не проводиться	12	8	9	10	12	10	10	9	8	10	8	9	**115**
5	Кількість робочих днів	19	20	22	20	19	20	21	22	22	21	22	22	**250**

Äëÿ çàì³òîê

Äëÿ çàì³òîê

Äëÿ çàì³òîê

Äëÿ çàì³òîê

Íàâ÷àëüíå âèäàííÿ

Ø. 80 Шот А. П. **Ô³íàíñîâèé îáë³ê.** Практикум: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. Л: ЛДФА, 2010. – 236 с.

ÓÄÊ 657:334.012.23
ÁÁÊ 65.052

Òåõí³÷íà ðåäàêö³ÿ òà êîìï'þòåðíà âåðñòêà Çàäâ³ðíèé Ø. Î.

Віддруковано у ВТЗНВ Львівської державної фінансової академії

Підписано до друку 03.12.2010р. Формат 60х84/16
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк на різографі.
Умовн. друк. арк. 13,8.